FRANK BISCEGLIA

Slovensko - anglický

KATECHISMUS

pre

Katolícke farské školy

vo Spojených Štátoch.

Napísal REV. W FAERBER

CATECHISM

for the

Catholic Parochial Schools

OF THE

UNITED STATES

BY THE

REV. W. FAERBER

BOHEMIAN BENEDICTINE RRESS, 1637 ALLPORT ST., CHICAGO, ILL.
B. HERDER, 17 SOUTH BROADWAY, ST. LOUIS, MO.

NIHIL OBSTAT:

WENCESLAUS MICHALIČKA, O.S.B.,
Censor Deputatus

Chicago, die 16. Julii 1928.

IMPRIMATUR:

GEORGIUS CARDINALIS MUNDELEIN,
Archiepiscopus Chicagiensis

Chicago, die 16. Julii 1928.

IMPRIMI POTEST:

VALENTINUS KOHLBECK, O.S.B.

Chicago, die 19. Julii 1928.

NIHIL OBSTAT:

Sti. Ludovici, die 31. Jan. 1920.

F. G. HOLWECK,
Censor Librorum

IMPRIMATUR:

Sti. Ludovici, die 5. Feb. 1920.

JOANNES J. GLENNON,
Archiepiscopus Sti. Ludovici

Copyright 1896 by Jos. Gummersbach.
Copyright 1921, Bohemian Benedictine Press.

Katechismus

pre

KATOLÍCKE FARSKÉ ŠKOLY

VO SPOJENÝCH ŠTÁTOCH.

Napísal

REV. W. FAERBER.

Slovenský preklad obstarali: Rev. A. Houšt, Rev. J. Martvoň, Rev. Oldrich Zlámal.

TRETIE OPRAVENÉ VYDANIE.

Dľa nového cirkevného práva na novo upravil

REV. GREGOR K. VANIŠČÁK, O.S.B.

Odobril

J. E. NAJDP. JURAJ KARDINÁL MUNDELEIN, D.D.,
arcibiskup Chicagský.

CHICAGO, ILL., 1928.

Catechism

for the

Catholic Parochial Schools

of the United States.

BY THE

Rev. W. Faerber.

ALMA COLLEGE
254.21
LIBRARY
F128
Alma, California

Chicago, Ill., 1928.

Bohemian Benedictine Press, 1637 Allport Street,
Chicago, Illinois.

9379

OBSAH.

Strana

Úvod 1

PRVÁ ČIASTKA.

Musíme verit' všetko, čo Boh zjavil.

Apoštolské vyznanie viery 2
Prvý článok apoštolského vyznania viery 3
Druhý a tretí článok vyznania viery 14
Štvrtý článok vyznania viery 17
Piaty článok vyznania viery 18
Šiesty článok vyznania viery 19
Siedmy článok vyznania viery 20
Siedmy článok vyznania viery 20
Ôsmy článok vyznania viery 21
Deviaty článok vyznania viery 22
Desiaty článok vyznania viery 26
Jedonásty a dvanásty článok vyznania viery 27

DRUHÁ ČIASTKA.

Musíme zachovávat' prikázania.

Prikázanie lásky k Bohu 32
Prikázanie lásky k bližnému 33
Desatoro Božích prikázání 34
Prvé prikázanie Božie 35
Druhé prikázanie Božie 39
Tretie prikázanie Božie 41
Štvrté prikázanie Božie 42
Piate prikázanie Božie 44
Šieste a deviate prikázanie Božie 45
Siedme a desiate prikázanie Božie 46
Ôsme prikázanie Božie 47
O cirkevných prikázaniach 49
Prvé prikázanie cirkevné 49
Druhé prikázanie cirkevné 50
Tretie prikázanie cirkevné 51
Štvrté prikázanie cirkevné 52
Piate prikázanie cirkevné 52
Šieste prikázanie cirkevné 53
Chráň sa zlého a čiň dobré.
O svedomí 54
O hriechu 55
O pokušeniach a príležitostiach ku hriechu 56
O neprávostiach 58
O dobrých skutkoch 59
O ctnosti 61
O milosti 64

CONTENTS.

Page

Introduction 1

PART I.

We must believe all that God has revealed.

The Apostles' Creed 2
First Article of the Creed 3
Second and Third Articles of the Creed 14
Fourth Article of the Creed 17
Fifth Article of the Creed 18
Sixth Article of the Creed 19
Seventh Article of the Creed 20
Eighth Article of the Creed 21
Ninth Article of the Creed 22
Tenth Article of the Creed 26
Eleventh and twelfth Articles of the Creed 27

PART II.

We must keep the Commandments.

The Commandment of the Love of God 32
The Commandment of the Love of Our Neighbor . . . 33
The Ten Commandments of God 34
First Commandment of God 35
Second Commandment of God 39
Third Commandment of God 41
Fourth Commandment of God 42
Fifth Commandment of God 44
Sixth and ninth Commandments of God 45
Seventh and tenth Commandments of God 46
Eighth Commandment of God 47
The Commandments of the Church 49
First Commandment of the Church 49
Second Commandment of the Church 50
Third Commandment of the Church 51
Fourth Commandment of the Church 52
Fifth Commandment of the Church 52
Sixth Commandment of the Church 53
Avoiding Evil and Doing Good.
Conscience 54
Sin 55
Temptations and Occasions of Sin 56
Vice 58
Good Works 59
Virtue 61
Grace 64

TRETIA ČIASTKA.

Musíme prijímať sviatosti.

Strana

O sviatostiach všeobecne ... 66
1. Krst ... 67
2. Birmovanie ... 69
3. Sviatosť oltárna ... 70
Obeta omše ... 73
Sväté prijímanie ... 76
4. Pokánie ... 79
Odpustky ... 84
5. Posledné pomazanie ... 85
6. Posvätenie kňazstva ... 87
7. Stav manželský ... 88

ŠTVRTÁ ČIASTKA.

Musíme sa modliť.

Otčenáš ... 92
Zdravas Maria ... 95
Anjel Pána ... 97
Ruženec ... 98
Krížová cesta ... 100
Litánie ... 100
Znak sv. kríža ... 101
Žehnania a svätenia ... 101

PRÍDAVOK.

Modlitby a poučenie.

Znak sv. kríža ... 103
Otčenáš ... 103
Zdravas Maria ... 103
Apoštolské vyznanie viery 103
Keď sa zvoní ... 104
Vzbudenie viery, nadeje a lásky ... 104
Vzbudenie ľútosti ... 105
Krátka ranná modlitba .. 105
Modlitby pred a po jedení 106
Krátka večerná modlitba 106
Salve Regina ... 107
Memorare ... 107
Ruženec ... 107
K anjelovi strážcovi ... 108
Pobožnosť k sv. spovedi 109
Šesť právd, ktoré musíme vedieť a veriť ... 114
Desatoro Božích prikázaní 114
Šesť cirkevných prikázaní 114
Štyri hriechy o pomstu do neba volajúce ... 115
Šesť hriechov proti Duchu Svätému ... 115
Deväť cudzích hriechov... 115
Obeta svätej omše ... 116
1. Veci potrebné ku slúženiu omše sv. ... 116
II. Slúženie omše sv. ... 118

PART III.

We must receive the Sacraments.

		Page
1.	Baptism	67
2.	Confirmation	69
3.	The Holy Eucharist	70
	The Holy Sacrifice of Mass	73
	Holy Communion	76
4.	Penance	79
	Indulgences	84
5.	Extreme Unction	85
6.	Holy Orders	87
7.	Matrimony	88

PART IV.

We must Pray.

	Page
The Lord's Prayer	92
The Hail Mary	95
The Angelus	97
The Rosary	98
The Stations of the Cross	100
Litanies	100
The Sign of the Cross	101
Blessings and Consecrations	101

APPENDIX.

Prayers.

The Sign of the Cross	103	The Ten Commandments of God	114
The Our Father	103	The Commandments of the Church	114
The Hail Mary	103	The Four Sins crying to Heaven for Vengeance	115
The Apostles' Creed	103	The Six Sins against the Holy Ghost	115
The Angelus	104	Nine Ways of being Accessory to another's Sin	115
Acts of Faith, Hope and Charity	104	*The Holy Sacrifice of the Mass*	116
An Act of Contrition	105	I. Things necessary for the Celebration of the Mass	116
A Short Morning Prayer	105	II. The Celebration of the Mass	118
Grace before, and after meals	106	III. The Latin Mass Prayers	121
A Short Evening Prayer	106		
Salve Regina	107		
Memorare	107		
The Rosary	107		
To our Guardian Angel	108		
Devotions for Confession	109		
Six Truths which we must know and believe	114		

ÚVOD.

1. **Kto nás stvoril?**

Boh nás stvoril.

2. **Na čo nás Boh stvoril?**

Boh nás na to stvoril, aby sme Jemu slúžili a tak spasení boli.

Byť spaseným značí dostať sa do neba, byť večne šťastným — Boha poznať, Jeho milovať, Jemu slúžiť.

3. **Čo značí Bohu slúžiť?**

Bohu slúžiť značí: konať, čo Boh od nás chce.

4. **Čo chce Boh od nás?**

Boh od nás chce,

1) aby sme verili všetko, čo zjavil,
2) aby sme zachovávali prikázania,
3) aby sme prijímali sväté sviatosti,
4) aby sme sa modlili.

Musíme teda veriť všetko . . .

Zjaviť značí: oznámiť; Bohu slúžiť — mať náboženstvo. "Lebo čo je na plat človeku, keby celý svet získal, ale újmu trpel by na svojej duši?" (Mat. 16, 26.)

Naučenie. — Jedno je potrebné." (Luk. 10, 42.) "Hľadajte teda najprv kráľovstvo Božie a jeho spravedlivosť." (Mat. 6, 33.)

INTRODUCTION.

1. Who made us?

God made us.

2. Why did God make us?

God made us that we might serve Him, and thereby gain Heaven.

To gain Heaven = to be happy forever. — To know, to love, to serve God.

3. What means: to serve God?

To serve God means: to do the will of God.

4. What is the will of God?

It is the will of God
1) that we believe all things which He has revealed,
2) that we keep the commandments,
3) that we receive the sacraments,
4) that we pray.

We must, therefore, 1. believe all things. . . .

Revealed = made known. To serve God = to have *religion*.

Application. "*But one thing is necessary*" (Luke 10, 42). "*Seek ye therefore first the kingdom of God and His justice*" (Matt. 6, 33). "*What doth it profit a man, if he gain the whole world, and suffer the loss of his own soul?*" (Matt. 16, 26).

PRVÁ ČASŤ.

Musíme veriť všetko, čo Boh zjavil.

Apoštolské vyznanie viery.

5. Kde nachádzame té hlavné pravdy, ktoré Boh zjavil?

Té hlavné pravdy, ktoré Boh zjavil, nachádzame v apoštolskom vyznaní viery.

Hlavné = veľmi dôležité.

6. Prečo sa toto vyznania viery volá apoštolské?

Toto vyznanie viery volá sa apoštolské preto, bo od apoštolov pochádza.

7. Koľko článkov má apoštolské vyznanie viery?

Apoštolské vyznanie viery má dvanásť článkov.

Článok = čiastka, odsek.

8. Jako znie apoštolské vyznanie viery?

Apoštolské vyznanie viery znie takto:

Čl. 1. Verím v Boha Otca, všemohúceho stvoriteľa neba i zeme;
2. I v Ježiša Krista, Syna jeho jednorodzeného, Pána nášeho;
3. ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Marie Panny.
4. trpel pod Pontským Pilátom, ukrižovaný, umrel i pochovaný je;
5. vstúpil do pekiel, tretieho dňa vstal z mrtvých;
6. vstúpil na nebesia, sedí na pravici Boha Otca všemohúceho;

Part I.

We must believe all that God has revealed.

The Apostles' Creed.

5. Where do we find the chief truths which God has revealed?

We find the chief truths which God has revealed in the Apostles' Creed.

Chief = most important.

6. Why is this Creed called the Apostles' Creed?

This Creed is called the Apostles' Creed, because it comes from the Apostles.

7. How many articles does the Apostles' Creed contain?

The Apostles' Creed contains twelve articles.

Article = part, division.

8. Say the Apostles' Creed.

Art. 1. I believe in God, the Father Almighty, Creator of Heaven and earth;

2. and in Jesus Christ His only Son, our Lord:

3. Who was conceived by the Holy Ghost, born of the Virgin Mary;

4. suffered under Pontius Pilate, was crucified; died, and was buried;

5. He descended into hell; the third day He arose again from the dead;

6. He ascended into Heaven; sitteth at the right hand of God, the Father Almighty;

7. odtiaľ príde súdiť živých i mrtvých.
8. Verím v Ducha Svätého;
9. svätú cirkev všeobecnú; svätých obcovanie;
10. hriechov odpustenie;
11. tela z mŕtvych vzkrisenie;
12. a život večný. Amen.

Viera.

Prvý článok apoštolského vyznania viery.

Verím v Boha Otca, všemohúceho Stvoriteľa neba i zeme.

9. Čo značí veriť?

Veriť značí: všetko mať za pravdu, čo Boh zjavil.

10. Čo zjavil Boh?

Boh zjavil všetko, čo musíme vedeť a činiť, aby sme sa dostali do neba.

11. Kto nás učí, čo Boh zjavil.

Katolícka cirkev nás učí, čo Boh zjavil.

12. Odkiaľ bere cirkev katolícka všetko, čo učí?

Katolícka cirkev všetko, čo učí, bere zo Svätého Písma a z ústneho podania.

13. Z čoho pozostáva Sväté Písmo?

Sväté Písmo pozostáva z tých zjavených právd, ktoré napísali vyvolení a Duchom Svätým osvietení mužovia.

Písmo Sväté = biblia. Slovo Božie. Starý a Nový zákon.

7. from thence He shall come to judge the living and the dead;
8. I believe in the Holy Ghost;
9. the Holy Catholic Church, the Communion of Saints;
10. the forgiveness of sins;
11. the resurrection of the body;
12. and life everlasting. Amen.

First Article of the Creed.

I believe in God, the Father Almighty, Creator of Heaven and earth.

Faith.

9. What do you mean when you say "I believe"?

When I say "I believe", I mean that I hold as true, all that God has revealed.

10. What has God revealed?

God has revealed all that we must know and do to gain Heaven.

11. Who teaches us what God has revealed?

The Catholic Church teaches us what God has revealed.

12. Whence does the Catholic Church obtain all that she teaches?

The Catholic Church obtains all that she teaches from Holy Scripture and Tradition.

13. What does Holy Scripture contain?

Holy Scripture contains those revealed truths which were written by men chosen and inspired by the Holy Ghost.

Holy Scripture = Bible. Word of God. The *Old* and the *New Testament.*

Starý zákon má 21 kníh dejepisných, 7 mravoučných, a 17 prorockých. Dejepisné knihy sú: 5 kníh Mojžíšových, kniha Józue, Sudcov, Ruth, 4 knihy Královské, 2 Paralypomenon, kniha Esdrášova, Nehemiášova, Tobiášova, Judith, Ester, 2 knihy Machabejské. Mravoučné knihy sú: kniha Jobova, Žalmov, Prísloví, Kazateľ, Pieseň Šalamonová, kniha Múdrosti a Sirach. Prorocké knihy sú: Izaiáš, Jeremiáš, Baruch, Ezechiel, Daniel, Ozeáš, Joel, Amos, Abdiáš, Jonáš, Micheáš, Nahum, Habakuk, Sofoniáš, Aggeus, Zachariáš, Malachiáš.

Nový zákon má 27 kníh v tomto poriadku: evanjeliá podľa sv. Matúša, sv. Marka, sv. Lukáša a sv. Jána; Skutky apoštolské, 14 listov sv. Pavla a to: 1 Rímanom, 2 Korinťanom, 1 Galaťanom, 1 Efezanom, 1 Filipanom, 1 Kolossanom, 2 Tesaloničanom, 2 Timoteovi, 1 Titovi, 1 Filomenovi, 1 Židom; 7 listov druhých apoštolov, a to: 1 sv. Jakuba, 2 sv. Petra, 3 sv. Jána, 1 sv. Júdu. Zjavenie sv. Jána.

14. Čo je ústné podanie?

Ústné podanie sú všetké zjavené pravdy, áno i té, ktoré nie sú vo Svätom Písme.

Zjavené pravdy dostaly sa nám kázaním apoštolov a ich nástupcov. Veľa z nich napísali sv. Otcovia a Učitelia cirkevní. (Ambrož, Augustín, Jarolym, Gregor . . .)

15. Či je potrebná viera na spasenie?

Viera na spasenie je potrebná.

"A bez viery nie je možné ľúbiť sa Bohu." (Žid. XI. 6.) — "Kto neuverí, bude zatratený." (Mar. 16, 16.)

"Zachovávajte podania, ktoré ste sa naučili už či z reči a či z nášho listu." (2 Tess. 2. 14.)

"Ovšem i mnohé iné zázraky činil Ježiš pred očima svojich učeníkov, ktoré nie sú napísané v tejto knihe." (Jan 20, 30.)

Naučenie. Ďakuj Bohu za dar viery. Je to milosť Božia, že veríš. On ti vlial vieru do duše pri krste svätom. Uč sa rád a dobre, čo musíš veriť. Pilne sa uč katechismu a dávaj pozor pri vyučovaní.

The *Old Testament* consists of 21 Historical, 7 Moral, and 17 Prophetical Books. The *Historical Books* are: 5 Books of Moses, the Book of Josue, of Judges, Ruth, 4 Books of Kings, 2 of Chronicles, the Book of Esdras, Nehemias, Tobias, Judith, Esther, 2 Books of the Machabees. — The *Moral Books* are: The Book of Job, the Psalms, the Proverbs, Ecclesiastes, the Canticle of Canticles, the Book of Wisdom and Ecclesiasticus. — The *Prophetical Books* are: *Isaias*, *Jeremias*, Baruch, *Ezechiel*, *Daniel*, Osee, Joel, Amos, Abdias, Jonas, Micheas, Nahum, Habacuc, Sophonias, Aggeus, Zacharias and Malachias.

The *New Testament* consists of 27 Books in the following order: the *4 Gospels* according to St. Matthew, St. Mark, St. Luke, and St. John; the *Acts of the Apostles; 14 Epistles of St. Paul*, namely 1 to the Romans, 2 to the Corinthians, 1 to the Galatians, 1 to the Ephesians, 1 to the Philippians, 1 to the Colossians, 2 to the Thessalonians, 2 to Timothy, 1 to Titus, 1 to Philemon, 1 to the Hebrews; *7 Epistles of the other Apostles*, namely 1 of St. James, 2 of St. Peter, 3 of St. John, 1 of St. Jude; the *Apocalypse* of St. John.

14. What does Tradition contain?

Tradition contains all revealed truths, even those which are not found in Holy Scripture.

"*Many other signs also did Jesus in the sight of His disciples, which are not written in this book*" (John 20, 30). "*Hold the traditions which you have learned, whether by word, or by our epistle*" (II. Thess. 2, 14).

The revealed truths were handed down to us by the preaching of the Apostles and their successors. Many of them were written down by the Fathers and the Doctors of the Church (Ambrose, Augustine, Jerome, Gregory . . . .)

15. Is faith necessary to salvation?

Faith is necessary to salvation.

"*Without faith it is impossible to please God*" (Hebr. 11, 6). "*He that believeth not, shall be condemned*" (Mark, 16, 16).

Application. Thank God for the gift of faith. God gave you the grace to believe. He infused faith into your soul at Baptism. Learn well whatever you must believe. Be diligent in studying your Catechism and be attentive at instructions.

Boh.

16. Čo je Boh?

Boh je najvyšší a najdokonalejší Duch, od koho všetko dobré pochádza.

Duch má rozum a slobodnú vôľu, ale nemá tela. Boh je večitý, nepochopitelný. Jeho dokonalosti sú bez miery a bez počtu.

17. Či je Boh večný?

Boh je večný: On je vždy, On je bez počiatku a bez konca.

"Prv ako by sa boly staly hory, alebo ako bola stvorená zem, a okršlek: od vekov až na veky, si ty, Bože!" (Žalm 89, 2.)

Jako je Boh večný, tak je i nezmeniteľný.

18. Či je Boh všadeprítomný?

Boh je všadeprítomný: On je na nebi, na zemi i na každom mieste.

"Kdeže môžem zajsť pred tvojím duchom? a kde pred tvojou tvárou utiecť? Jestliže vstúpim na nebesá, ty tam si: jestli sostúpim na podzemia, ty si tam." (Žalm 138, 7, 8.) "Či sa ukryje muž, aby som ho nevidel, či nebe i zem ja nenaplňujem? hovorí Pán." (Jer. 23, 24.)

19. Či Boh vie všetko?

Boh vie všetko: On vie, čo bolo, čo je a čo bude, alebo čo by mohlo byť.

"A niet" stvorenia neviditeľného pred Jeho pohľadom." (Žid. 4, 13.) "Ty skúmajúci srdcia a ľadviny, Bože." (Žalm 7, 10.) "A tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí ti." (Mat. 6, 4.)

20. Či je Boh nanajvýš múdry?

Boh je nanajvýš múdry: On vie, ako treba všetko najlepšie usporiadať.

Usporiadať=zariadiť.

"Všetko si v múdrosti učinil." (Žalm 103, 24.) "Odporuč Pánovi tvoju cestu, a dúfaj v ňom: a on sám (to) vykoná!" (Žalm 36, 5.)

Jozef povýšený Mojžiš zachránený.—Štyri čiastky roku. Deň a noc. Oko, ruka.

God.

16. What is God?

God is the supreme and most perfect Spirit from Whom all good things come.

Supreme = highest, greatest of all.

A spirit has understanding and free will, but no body.

God is infinite, incomprehensible. His *perfections* are without measure and number.

17. Is God eternal?

God is eternal: for He is always, He is without beginning and without end.

"*Before the mountains were made, or the earth and the world were formed, from eternity and to eternity Thou art, O God*" (Ps. 89, 2).

As God is eternal, He is also *unchangeable*.

18. Is God everywhere?

God is everywhere: for He is in Heaven, on earth and in all places.

"*Whither shall I go from Thy Spirit? or whither shall I flee from Thy face? If I ascend up into Heaven, Thou art there: if I descend into hell, Thou art there*" (Ps. 138, 7, 8). "*Do not I fill Heaven and earth, saith the Lord*" (Jer. 23, 24).

19. Does God know all things?

God knows all things: for He knows what has been, what is now, and what shall be or may be.

"*Neither is there any creature invisible in His sight*" (Heb. 4, 13). "*The searcher of hearts and reins is God*" (Ps. 7, 10). "*Thy Father who seeth in secret, will repay thee*" (Matt. 6, 4).

20. Is God all-wise?

God is all-wise: for He knows how to dispose all things in the best way.

Dispose = arrange.

"*Thou hast made all things in wisdom*" (Ps. 103, 24). "*Commit thy way to the Lord, and trust in Him: and He will do it*" (Ps. 36, 5).

Example: Joseph exalted, Moses saved. — The four seasons. Day and night. The eye, the hand.

21. Či je Boh všemohúci?

Boh je všemohúci: On môže všetko urobiť, čo chce.

"Lebo nie je nemožná u Boha žiadna vec." (Luk. 1, 37.)

Boh riekol: Staň sa, a stalo sa tak.

22. Či je Boh svätý?

Boh je svätý: On miluje a chce len dobro a nenávidí zlo.

"Svätí buďte, lebo ja svätý som, Pán, váš Boh." (Lev. 19, 2.) Večný chvalospev anjelov v nebi: "Svätý, svätý, svätý, (je) Pán Boh zástupov." (Iz. 6, 3.)

23. Či je Boh spravodlivý?

Boh je spravodlivý: On dobro odpláca a zlo tresce, jako si kto zaslúži.

"Ktorý súdi bez ohľadu na osoby každého jako konal." (I. Pet. 1, 17.)

"Čím kto hreší, tým i trestaný býva." (Kn. Mudr. 11, 17.)

Úplnej odplaty dojdeme až na večnosti.

24. Či je Boh dobrý?

Boh je dobrý: On nám dáva veľa dobrého, preto že nás miluje.

"Boh je láska." (II. Ján, 4. 8.) — "Každý dobrý údel a každý dokonalý dar je shora a sostupuje od Otca svetla." (Jak. 1, 17.)

"Spievajte slávu Pánovi, lebo je dobrý!" (Žalm 106, 1.)

25. Či je Boh milostivý?

Boh je milostivý: On nám milerád odpúšťa, keď svojich hriechov úprimne ľutujeme.

Jako "žijem ja, hovorí Pán Boh, nežiadam smrti bezbožného, ale aby sa odvrátil bezbožný od cesty svojej, a živý bol." (Ezech. 33, 11.)

Príklady: Dávid. Magdalena. Kajúci lotor.

Podobenstvá: Dobrý pastier, marnotratný syn.

Boh je shovievavý: často dlhý čas čaká, než trestá hriešnika.

26. Či je Boh verný?

Boh je verný: On dodrží, čo sľubuje, a splní hrozbu.

21. Is God almighty?

God is almighty: for He can do everything He wills.

"No word shall be impossible with God" (Luke 1, 37). God said: Be it made, and it was made.

22. Is God holy?

God is holy: for He loves and wills only what is good, and hates what is evil.

"Be ye holy, because I, the Lord your God, am holy" (Lev. 19, 2). The Angels' eternal song of praise in Heaven; *"Holy, holy, holy, (is) the Lord God of hosts"* (Is. 6, 3).

23. Is God just?

God is just: for He gives to every one what he deserves: He rewards the good and punishes the wicked.

"Who . . . judgeth without respect of persons, judgeth according to every one's work" (I. Peter 1, 17). *"By what things a man sinneth, by the same also he is tormented"* (Wis. 11, 17).

Full retribution will be made only in eternity.

24. Is God good to us?

God is good to us: for He gives us many blessings, because He loves us.

"God is charity" (I. John 4, 8). *"Every best gift, and every perfect gift, is from above, coming down from the Father of lights"* (James 1, 17). *"Give glory to the Lord, for He is good"* (Ps. 106, 1).

25. Is God merciful?

God is merciful: for He willingly pardons us, if we are truly sorry for our sins.

"As I live, saith the Lord God: I desire not the death of the wicked, but that the wicked turn from his way, and live" (Ezech. 33, 11).

Examples: David, Magdalen, the penitent thief. *Parables:* the good shepherd; the prodigal son.

God is *long-suffering* = He often waits a long time before punishing the sinner.

26. Is God faithful?

God is faithful: for He keeps His promises and carries out His threats.

"Nebo a zem pominú, ale moje slová nepominú." (Mat. 24, 35.)

Príklad: Hrozba a sľub v raji.

Naučenie. — Mysli často na Boha. Raduj sa, že si dieťaťom Božím, miluj Ho, boj sa Ho, maj v Ňom dôveru. Ďakuj Mu a často sa modli k Nemu.

Najsvätejšia Trojica.

27. Či je viac ako jedon Boh?

Boh je len jedon.

28. Koľko osôb v Bohu?

V Bohu sú tri osoby: Otec, Syn, a Duch Svätý.

29. Či je každá z tých troch osôb pravý Boh?

Každá z tých troch osôb je pravý Boh.

Otec je pravý Boh, Syn je pravý Boh, Duch Svätý je pravý Boh. Otec je všemohúci, Syn je všemohúci, Duch Svätý je všemohúci. Otec je večný atď. (Všetké Božské vlastnosti.)

30. Či sú této tri osoby len jedon Boh?

Této tri osoby sú len jedon Boh.

Syn má tú istú prirodzenosť, všemohúcnosť, tú istú večnosť jako Otec a Duch Svätý.

Porovnanie: Rozum, vôľa, pamäť — jedna duša.

31. Jako sa volá jedon Boh v troch osobách?

Jedon Boh v troch osobách volá sa, Najsvätejšia Trojica.

"Krstite ich: V mene Otca i Syna i Ducha Svätého." (Mat. 28, 19.) "Lebo traja sú, ktorí vydávajú svedectvo na nebi: Otec, Slovo a Duch Svätý a títo traja sú jedno." (I. Ján 5, 7.)

Najsvätejšia Trojica je tajomstvo — Sviatok Najsvätejšej Trojice.

Znak sv. Kríža. Sláva Otcu i Synu atď.

Tajomstvo je pravda, ktorú nemôžeme úplne porozumeť.

"Heaven and earth shall pass, but My words shall not pass" (Matt. 24, 35).

Examples: The menace and the promise in Paradise.

Application. Often think of God. Rejoice that you are a child of God; love Him, fear Him, have confidence in Him. Thank Him and often pray to Him.

The Blessed Trinity.

27. Are there more Gods than one?

There is but one God.

28. How many persons are there in God?

There are three persons in God: the Father, the Son, and the Holy Ghost.

29. Is each of the three Persons true God?

Each of the three Persons is true God.

The Father is true God, the Son is true God, the Holy Ghost is true God. — The Father is almighty, the Son is almighty, the Holy Ghost is almighty. The Father is eternal etc. (All divine attributes.)

30. Are these three Persons only one God?

These three Persons are only one God.

The Son has *the same* nature, the same eternity, the same omnipotence as the Father and the Holy Ghost.

Comparison: Understanding, will, memory = *one* soul.

31. What do we call one God in three Persons?

We call one God in three Persons, the Blessed Trinity.

"Baptizing them in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Ghost" (Matt. 28, 19). *"There are three who give testimony in Heaven: the Father, the Word, and the Holy Ghost: and these three are one"* (I. John 5, 7).

The Blessed Trinity is a *mystery*. — Feast of the Blessed Trinity. Sign of the cross. Glory be to the Father etc.

Mystery = a truth which we cannot fully understand.

32. Či každá osoba Najsvätejšej Trojice nám dala zvláštné dobro?

Každá osoba Najsvätejšej Trojice dala nám zvláštné dobro, lebo:

Boh Otec nás stvoril,
Boh Syn nás vykúpil,
Boh Duch Svätý nás posvätil.

Stvorenie—vykúpenie—posvätenie.

Naučenie. — Často sa pobožne modli: Sláva Bohu Otcu, ktorý ma stvoril, sláva Bohu Synu, ktorý ma vykúpil, sláva Bohu Duchu Svätému, ktorý ma posvätil. — "Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému, jako bolo na počiatku i včul i vždycky i na veky vekov. Amen." — Často sa prežehnaj svätým krížom na poctu Najsvätejšej Trojice.

Svet.

33. Kto stvoril nebo i zem?

Boh stvoril nebo i zem.

34. Čo značí: Boh stvoril nebo i zem?

Boh stvoril nebo i zem značí: On ich učinil z ničoho

35. Jako voláme Boha, preto že stvoril nebo i zem?

Preto že Boh stvoril nebo i zem, voláme Ho Stvoriteľom neba i zeme.

36. Jako voláme nebo i zem a všetké veci?

Nebo a zem a všetké veci voláme svetom.

Veci Bohom stvorené—stvorenia.

37. Prečo Boh stvoril všetké veci?

Boh stvoril všetké veci pre svoju česť a slávu.

Rozumné bytosti ctia Boha tým, že mu slúžia.

38. Čo značí: Boh zachováva svet?

Boh zachováva svet značí: On svojou všemohúcou vôľou učinkuje, že svet trvá.

32. Has each Person of the Blessed Trinity bestowed upon us a special benefit?

Each Person of the Blessed Trinity has bestowed upon us a special benefit, for:

God the Father has created us,
God the Son has redeemed us,
God the Holy Ghost has sanctified us.

Creation — Redemption — Sanctification.

Application. Often say with devotion: "Glory be to the Father who created me. Glory be to the Son who redeemed me. Glory be to the Holy Ghost who sanctified me." — "Glory be to the Father, and to the Son, and to the Holy Ghost. As it was in the beginning, is now, and ever shall be, world without end." Amen. — Often make the sign of the cross, in honor of the Most Holy Trinity.

The World.

33. Who created Heaven and earth?

God created Heaven and earth.

34. What means: God created Heaven and earth?

God created Heaven and earth means: He made them out of nothing.

35. What do we call God, because He created Heaven and earth?

Because God created Heaven and earth, we call Him Creator of Heaven and earth.

36. What do we call Heaven and earth, and all things?

We call Heaven and earth and all things: the world.

Things created by God = creatures.

37. Why did God create all things?

God created all things for His own honor and glory.

Intelligent beings honor God by serving Him.

38. What means: God preserves the world?

God preserves the world means: He keeps it in existence by His all-powerful will.

39. Čo značí: Boh riadi svet?

Boh riadi svet značí: On spravuje všetké veci podľa svojej múdrosti.

Božská Prozretel'nosť.

40. Či môže sa niečo stať bez vôle alebo dopustenia Božieho?

Bez vôle alebo dopustenia Božieho nemôže sa nič stať.

"Či sa nepredávajú dva vrabce za pätník? A ani jeden z nich nespadne na zem bez vášho Otca. Vám ale sú i všetky vlasy na hlave spočítané." (Mat. 10—29, 30.)

41. Prečo Boh dopúšťa hriech?

Boh dopúšťa hriech, preto že dal človekovi slobodnú vôľu.

Naučenie. — Prozretel'nosť Božia stará sa o všetké veci. — "Všetkú svoju starosť uvaľte na Neho, lebo On má starosť o vás." — 1. Pet. 5, 7.) — Boh vie tiež, jako obrátiť to na dobré. — "Vy ste zamýšľali proti mne zlé; ale Boh to obrátil na dobré." — (I. Mojž. 50, 20.) Jozef v Egypte. I utrpenia sú dobré pre spravodlivých a hriešnikov. — "Tým, ktorí milujú Boha, všetko dopomáha k dobrému." — (Rim. 8. 28.)

Anjeli.

42. Jako sa rozoznávajú stvorenia Božie?

Stvorenia Božie rozoznávajú sa na viditeľné a neviditeľné.

43. Ktoré sú neviditelné stvorenia Božie?

Neviditelné stvorenia Božie sú anjeli.

Nesčíselné množstvo anjelov. 9 sborov anjelských: Anjeli, archanjeli, kniežatá, mocnosti, sily, panstvá, tróni, cherubíni a serafíni. Archanjeli: Michal, Ráfael, Gábriel. "Anjel Pána zvestoval Marii."

44. Čím obdaril Boh anjelov?

Boh obdaril anjelov nadobyčajnou múdrosťou, velikou mocou a zvlášte posvätujúcou milosťou.

Ráfael, traja mládenci v ohnivej peci; Peter anjelom vyslobodený z väzenia.

39. What means: God governs the world?

God governs the world means: He directs all things according to His wisdom.

Divine Providence.

40. Can anything happen without the will or permission of God?

Nothing can happen without the will or permission of God.

"*Are not two sparrows sold for a farthing: and not one of them shall fall on the ground without your Father. But the very hairs of your head are all numbered*" (Matt. 10, 29. 30).

41. Why does God permit sin?

God permits sin, because He has given man free will.

Application. *Divine Providence* cares for all things. "*Casting all your care upon Him, for He hath care of you*" (I. Peter 5, 7). God also knows how to turn evil into good. "*You thought evil against me: but God turned it into good*" (Gen. 50, 20, Joseph in Egypt.). Even sufferings are good for the just and for the sinner. "*To them that love God, all things work together unto good*" (Rom. 8, 28).

The Angels.

42. How are creatures divided?

Creatures are divided into visible and invisible creatures.

43. Which are the invisible creatures?

The invisible creatures are the angels.

Innumerable angels.—*The nine choirs*: Angels, Archangels, Principalities; Powers, Virtues, Dominations; Thrones, Cherubim and Seraphim.—*The Archangels*: Michael, Raphael, Gabriel. "The Angel of the Lord declared unto Mary."

44. What gifts has God given to the angels?

God has given to the angels: great wisdom, great power and especially sanctifying grace.

Raphael; the three young men in the fiery furnace; Peter delivered from prison by an angel.

45. Či zostali všetci anjeli dobrými?

Všetci anjeli nezostali dobrými: mnohí z nich spyšneli a odopreli slúžiť Bohu.

46. Jako potrestal Boh zlých anjelov?

Boh potrestal zlých anjelov tým, že ich vrhol na veky do pekla.

Diabol, čert, zlí duchovia, satan, Lucifer.

47. Čo činia dobrí anjeli?

Dobrí anjeli chvália Boha a slúžia Mu na veky.

48. Čo činia dobrí anjeli nám?

Dobrí anjeli nás ochraňujú, za nás sa primlúvajú a povzbudzujú nás k dobrému.

Anjelom svojim prikázal o tebe: aby t'a ostríhali (chránili) po všetkých tvojich cestách." (Žalm 90, 11.) — Lot, Tobiáš.

49. Ktorí anjeli nás zvlášte ochraňujú?

Anjeli, ktorí nás zvlášte ochraňujú, sú naši anjeli strážcovia.

"Hľa, ja pošlem svojho anjela, aby šiel pred tebou. Daj pozor na neho a poslúchaj jeho hlas." (Exod. 23, 20, 21.)

50 Čo máme činiť, aby sme uctili svojho anjela strážcu?

Aby sme uctili svojho anjela strážcu, máme:

1.) často naňho myslieť,
2.) srdečne mu ďakovať,
3.) radi ho poslúchať,
4.) každodenne sa k nemu modliť.

51. Čo činí diabol proti nám?

Diabol svádza nás do hriechu, aby nás dostal do pekla.

45. Did all the angels remain good?

Not all the angels remained good; many became proud and refused to serve God.

46. How did God punish the bad angels?

God punished the bad angels by casting them into hell forever.

Devil, evil spirits, Satan, Lucifer.

47. What do the good angels do?

The good angels forever praise and serve God.

48. What do the good angels do for us?

The good angels protect us, pray for us, and prompt us to do good.

"He hath given His angels charge over thee: to keep thee in all thy ways" (Ps. 90, 11).—Lot, Tobias.

49. Who are the angels that especially protect us?

The angels that especially protect us are our guardian angels.

"Behold I will send My angel, who shall go before thee. Take notice of him and hear his voice" (Exod. 23, 20. 21).

50. What should we do to honor our guardian angel?

To honor our guardian angel, we should

1) often think of him,
2) sincerely thank him,
3) willingly obey him,
4) daily pray to him.

51. What does the devil do against us?

The devil tempts us to sin, in order to bring us into hell.

52. Čo nám treba robiť, keď nás diabol pokúša?

Keď nás diabol pokúša, musíme pokušeniam odporovať a modliť sa, aby nám neuškodily.

"Bedlite a modlite sa, aby ste nepadli do pokušenia." (Mar. 14, 38.) — "Protivník váš, diabol, ako lev ručiaci obchádza a hľadá, koho by zožral, ktorému odporujte silní vo viere." (I. Pet. 5, 8, 9.)

Naučenie. — Miluj svojho anjela strážcu, modli sa k nemu ráno i večer a zvlášte v pokušení. V nebezpečenstvách duše alebo tela sa nestrachuj, lebo tvoj anjel strážca je vždy pri tebe.

Človek.

53. Z čoho pozostáva človek?

Človek pozostáva z tela a z duše.

54. Kto boli naši prví rodičia?

Naši prví rodičia boli Adam a Eva.

55. Jako stvoril Boh Adama?

Boh utvoril telo Adamovo zo zeme a vdýchol do neho nesmrteľnú dušu.

Boh utvoril Evu z rebra Adamovho. Raj.

56. Čo je duša?

Duša je nesmrteľný duch, ktorú Boh stvoril na svoj obraz a na svoju podobu.

Rozum, slobodná vôla, nesmrteľnosť, tým je duša podobná Bohu, je obrazom Božím.

57. Jaký zvláštny dar dal Boh našim prvým rodičom?

Boh našim prvým rodičom, čo zvláštny dar dal posväcujúcu milosť.

58. Jaký účinok mala posväcujúca milosť na našich prvých rodičov?

Posväcujúca milosť učinila našich prvých rodičov dietky Božie a dedičov neba.

52. What must we do when tempted by the devil?

When tempted by the devil we must resist the temptations and pray that they may not injure us.

"Watch ye, and pray that you enter not into temptation" (Mark. 14, 38). *"Your adversary the devil, as a roaring lion, goeth about, seeking whom he may devour. Whom resist ye, strong in faith!"* (I. Peter 5, 8. 9).

Application. Love your guardian angel. Pray to him night and morning, and particularly when tempted. In dangers of soul and body fear not, for your guardian angel is always near you.

Man.

53. What is man?

Man is a creature composed of a body and a soul.

54. Who were our first parents?

Our first parents were Adam and Eve.

55. How did God make Adam?

God made the body of Adam out of earth, and breathed an immortal soul into it.

God formed Eve out of a rib of Adam.—Paradise.

56. What is the soul?

The soul is an immortal spirit, created by God to His own image and likeness.

Understanding, free will, immortality; thereby the soul is like to God, an image of God.

57. What special gift did God give our first parents?

God gave our first parents the special gift of sanctifying grace.

58. What was the effect of sanctifying grace in our first parents?

By sanctifying grace our first parents were made children of God and heirs of Heaven.

59. Či naši prví rodičia prijali posvätcujúcu milosť len pre seba?

Naši prví rodičia posvätcujúcu milosť neprijali len pre seba; všetci ľudia ju mali od nich zdediť.

60. Prečo nikto nezdedil posvätcujúcu milosť od Adama a od Evy?

Nikto nezdedil posvätcujúcu milosť od Adama a od Evy, preto že oni sami ju ztratili.

61. Jako ztratili Adam a Eva posvätcujúcu milosť?

Adam a Eva ztratili posvätcujúcu milosť, tým že sa dopustili ťažkého hriechu.

62. Čo bol ten hriech, ktorého sa dopustili?

Adam a Eva jedli so stromu, s ktorého im Boh jesť zakázal pod prísnym trestom.

Neposlušnosť, pýcha, nevera.

63. Jako boli potrestaní Adam a Eva pre svoj hriech?

Adam a Eva pre svoj hriech boli vyhnaní z raja, museli sa veľa trápiť a napokon umrieť.

"Zlorečená (buď) zem pre tvoj čin; v namáhaniach budeš z nej jesť po všetky dni svojho života. Trnie a bodľač bude ti plodiť a budeš jesť poľnú zelinu. V potu tvári svojej budeš jesť chlieb, kým sa nevrátiš do zeme, z ktorej si vzatý; lebo prach si a v prach sa obrátiš." (I. Mojž. 3, 17-19.)

64. Čo dedia všetci ľudia po Adamovi?

Všetci ľudia dedia po Adamovi dedičný hriech.

65. Čo zlého urobil dedičný hriech?

Dedičný hriech urobil veľa zlého, zvlášte:

1.) ľudia už nie sú dietkami Božími,
2.) nemajú práva na nebo,

59. Did our first parents receive sanctifying grace for themselves only?

Our first parents did not receive sanctifying grace for themselves only; all mankind were to inherit it from them.

60. Why has no one inherited sanctifying grace from Adam and Eve?

No one has inherited sanctifying grace from Adam and Eve, because they lost it themselves.

61. How did Adam and Eve lose sanctifying grace?

Adam and Eve lost sanctifying grace by committing a very grievous sin.

62. What sin did they commit?

They ate of the fruit which God had forbidden them to eat under pain of severe punishment.

Disobedience, pride, infidelity.

63. What punishment did they receive for this sin?

In punishment for this sin, they were driven from Paradise, had to suffer many hardships, and finally had to die.

"Cursed is the earth in thy work. Thorns and thistles shall it bring forth to thee. In the sweat of thy face shalt thou eat bread till thou return to the earth, out of which thou wast taken: for dust thou art, and into dust shalt thou return" (Gen. 3, 17–19).

64. What then do all men inherit from Adam?

From Adam all men inherit original sin.

65. What evils are caused by original sin?

Many evils are caused by original sin, especially these:

1) men are no longer children of God,
2) they have no right to Heaven,

3.) sú nevedomí, zvlášte vo veciach náboženstva,
4.) sú veľmi naklonení k zlému,
5.) musia snášať veľa utrpenia,
6.) musia všetci umrieť.

"Skrze jedného človeka hriech prešiel na tento svet, a skrze hriech smrť, a tak na všetkých ľudí prešla smrť, v ktorom všetci zhrešili." (Rím. 5, 12.)

66. Kto jedine bol ochránený od dedičného hriechu?

Jedine Panna Maria bola ochránená od dedičného hriechu.

Maria bola vždy v stave milosti. — Sviatok Nepoškvrneného Počatia 8. dec. — Cirkev katolícka v Amerike je pod ochranou Nepoškvrneného Počatia Panny Marie.

67. Či niekto mohol prísť do neba po páde prvých našich rodičov?

Nikto nemohol prísť do neba po páde našich prvých rodičov, bo všetci ľudia boli hriešni.

"Nevojde do neho (do neba) nič poškvrneného." (Zjav. 21, 27.)

68. Či zavrhol Boh človeka na veky?

Boh nezavrhol človeka na veky, ale preukázal mu milosrdenstvo.

69. Jako preukázal Boh človekovi milosrdenstvo?

Boh preukázal človekovi milosrdenstvo tým, že mu sľúbil Vykupiteľa.

Vykupiteľ—Spasiteľ—kto vykúpi alebo spasí.

70. Čo mal Vykupiteľ urobiť pre človeka?

Vykupiteľ mal sňať hriech z človeka a získať mu znovu posvätujúcu milosť.

Naučenie. — Maj v nenávisti hriech. **Hriech vyhnal našich prvých rodičov z raja a priviedol všetko zlo na svet. Uvažuj, že tvoja duša je obraz Boží, a zachovaj ju čistú od hriechu.**

3) they are ignorant, especially in matters of religion,
4) they are very much inclined to evil,
5) they must bear many sufferings,
6) they must all die.

"By one man sin entered into this world, and by sin death, and so death passed upon all men in whom all have sinned" (Rom. 5, 12).

66. Who alone was preserved from original sin?

The Blessed Virgin alone was preserved from original sin.

Mary was always in the state of grace. — Feast of the Immaculate Conception, December 8. Patron feast of the Church in America.

67. After the fall of our first parents, could any one enter Heaven?

After the fall of our first parents, no one could enter Heaven, because all men were sinners.

"There shall not enter into it (Heaven) anything defiled" (Apoc. 21, 27).

68. Did God then abandon man forever?

God did not abandon man forever, but did show him mercy.

69. How did God show mercy to man?

God showed mercy to man by promising him a Redeemer.

Redeemer = Saviour = one who redeems or saves.

70. What was the Redeemer to do for man?

The Redeemer was to take away sin from man, and regain for him sanctifying grace.

Regain = to gain anew, to recover what was lost.

Application. Hate sin. It was sin that drove our first parents from Paradise, and brought every evil into the world. Consider that your soul is an image of God, and keep it free from sin.

Ježiš Kristus.

Druhý a tretí článok vyznania viery.

I v Ježiša Krista Syna Jeho jednorodzeného Pána nášeho, ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Marie Panny.

71. Kedy prišiel zasľúbený Vykupiteľ?

Zasľúbený Vykupiteľ prišiel asi o štyritisíc rokov po páde prvých našich rodičov.

Štyri nedele adventné.

72. Jako sa volá Vykupiteľ?

Vykupiteľ sa volá Ježiš Kristus.

73. Čo značí meno Ježiš?

Meno Ježiš značí: Vykupiteľ alebo Spasiteľ.

"A nazveš mu meno Ježiš; lebo on osvobodí svoj ľud od ich hriechov." (Mat. 1, 21.) — "Nie je iné meno dané ľuďom pod nebom, v ktorom by sme mali byť spasení." (Skutky ap. 4, 12.)

74. Čo značí meno Kristus?

Meno Kristus značí Pomazaný.

Messiáš. V starom zákone boli pomazávaní: najvyšší kňazi, králi a proroci; a tým všetkým je nám Kristus.

75. Kto je Ježiš Kristus?

Ježiš Kristus je Syn Boží, ktorý sa stal pre nás človekom.

Ježiš Kristus je Boh a spolu človek. Bohočlovek. V Ježišovi Kristovi je len jedna osoba, a to Božská, ale sú v ňom dve prirodzenosti: Božská a ľudská.

76. Kto je matka Ježišova?

Matka Ježišova je preblahoslavená Panna Maria.

Ježiš miloval a ctil Máriu čo svoju matku. Kto miluje Syna, musí tiež milovať a ctiť matku.

Jesus Christ.

Second and Third Articles of the Creed.

And in Jesus Christ, His only Son, our Lord: — Who was conceived by the Holy Ghost, born of the Virgin Mary.

71. When did the promised Redeemer come?

The promised Redeemer came about four thousand years after the fall of our first parents.

The four Sundays of Advent.

72. What is the name of the Redeemer?

The name of the Redeemer is Jesus Christ.

73. What means the word Jesus?

The word Jesus means Redeemer, or Saviour.

"Thou shalt call His name Jesus: for He shall save His people from their sins" (Matt. 1, 21). *"There is no other name under Heaven given to men, whereby we must be saved"* (Acts 4, 12).

74. What does the word Christ mean?

The word Christ means the Anointed.

Messiah. In the old law, the high-priests, kings and prophets were anointed: Christ is all this to us.

75. Who is Jesus Christ?

Jesus Christ is the Son of God Who was made Man for us.

Jesus is both God and Man = God-Man. In Jesus Christ there is only *one Person*, the Divine, but there are *two natures* in Him: the divine, and the human.

76. Who is the Mother of Jesus Christ?

The Mother of Jesus Christ is the Blessed Virgin Mary.

Mother of God. Jesus loved and honored Mary as his Mother. He that loves the Son must also love and honor the Mother.

77. Jako počala Panna Maria svojho Božského Syna?

Panna Maria počala svojho Božského Syna z Ducha Svätého.

"Duch svätý sostúpi na teba." (Luk. 1, 35.) **Prvé tajomstvo** radostného ruženca: "Ktorého si z Ducha Svätého počala." **Sviatok** zvestovania Panny Marie, 25. marca. "Anjel Pána zvestoval Marii a ona počala z Ducha Svätého." Sviatok Navštivenia 2. júla. **Druhé tajomstvo** radostného ruženca: "Ktorého si, Panno, Alžbetu navštivujúc, nosila."

78. Kto bol svätý Jozef?

Svätý Jozef bol ženích Marie a pestún Ježišov.

Sviatok sv. Jozefa 19. marca. — Ochranca modlitby, čistoty a šťastnej smrti. — Ochranca roboty a robotníkov. — Ochranca cirkvi svätej — Sviatok Ochrany v tretiu stredu po Veľkej noci.

Svätá rodina: Ježiš, Maria a Jozef.

79. Prečo stal sa Syn Boží človekom?

Syn Boží stal sa človekom, preto že chcel za nás trpieť a umrieť.

Jako Boh, nemohol ani trpieť ani umrieť.

80. Kde sa narodil Ježiš?

Ježiš sa narodil v Betleheme v maštali.

Vianoce, 25. decembra. — Tretie tajomstvo radostného ruženca: "Ktorého si, Panno, v Betleheme porodila." — Anjeli, (sláva na výsostiach Bohu), pastieri, (pri jasliach), traja králi. (Zjavenie dňa 6. januára.)

Keď bolo Pánu Ježišovi 40 dní, obetovala Ho Maria v chráme. Očisťovanie P. Marie (Hromnice), 2. februára. **Štvrté tajomstvo** radostného ruženca: "Ktorého si, Panno, v chráme obetovala." — Útek do Egypta. — (Mladťatiek, 29. dec.)

Keď bolo Pánu Ježišovi 12 rokov, šiel so svojimi rodičami do Jerusaléma a zostal tam 3 dni v chráme. Piate tajomstvo radostného ruženca: "Ktorého si, Panno, v chráme našla."

81. Čo robil Ježiš do tridsiateho roku?

Ježiš do tridsiateho roku žil v dome svojich rodičov a bol im poddaný.

A sostúpil s nimi a prišiel do Nazareta a bol im poddaný." (Luk. 2, 51.) — "A Ježiš vzmáhal sa v múdrosti a veku i v milosti u Boha i u ľudí." (Luk. 2, 52.) — Svaté mestá Betlehem, Nazaret, a Jeruzalem.

77. By whom did the Blessed Virgin Mary conceive her divine Son?

The Blessed Virgin Mary conceived her divine Son by the Holy Ghost.

"*The Holy Ghost shall come upon thee*" (Luke 1, 35). First joyful mystery of the rosary: "The Annunciation." Feast of the Annunciation, March 25. — "The Angel of the Lord declared unto Mary — and she conceived by the Holy Ghost."

Feast of the Visitation, July 2. Second joyful mystery of the rosary: "The Visitation."

78. Who was St. Joseph?

St. Joseph was the spouse of Mary, and the foster-father of Jesus.

Feast of St. Joseph, March 19. — Patron of prayer, purity and a happy death. — Patron of labor and of laborers. — Patron of the Church. — Feast of the Patronage of St. Joseph, the third Wednesday after Easter.

The Holy Family: Jesus, Mary and Joseph.

79. Why did the Son of God become Man?

The Son of God became Man, because He wanted to suffer and die for us.

As God He could neither suffer nor die.

80. Where was Jesus born?

Jesus was born in a stable at Bethlehem.

Christmas, December 25. Third joyful mystery of the rosary: "The Birth of Jesus Christ in Bethlehem." — *The Angels*: (Glory be to God on High). *The shepherds* (at the manger). The *three Kings* (Epiphany). January 6.

When Jesus was *forty days old*, Mary presented Him in the Temple. Feast of the Purification, February 2. Fourth joyful mystery of the rosary: "The Presentation of our Blessed Lord in the Temple." —Flight into Egypt. (Feast of the Holy Innocents, December 28).

When Jesus was *twelve years old*, He went with His parents to Jerusalem and remained there three days in the Temple. Fifth joyful mystery of the rosary: "The Finding of the Child Jesus in the Temple."

81. What did Jesus do until He was thirty years old?

Until Jesus was thirty years old, He lived in the house of His parents, and was subject to them.

82. Čo urobil Ježiš, keď mal tridsať rokov?

Ježiš, keď mal tridsať rokov, opustil dom svojich rodičov a začal verejne učiť.

Ježiš pokrstený od sv. Jána: Hlas s neba.

Štyridsať'denný pôst na púšti — štyridsať'denný pôst.

83. Čo učil Ježiš o sebe?

Ježiš učil o sebe, že je zasľúbený Vykupiteľ a Syn Boží.

"Ja a Otec sme jedno." (Ján, 10-30.)

"A kňaz kňažské rieklo mu: Sprisahujem ťa na Boha živého, aby si nám povedal, či si ty Kristus, syn Boží?" — Riekol mu Ježiš: "Ty si to povedal'." (Mat. 26, 63, 64.)

84. Čím dokázal Ježiš, že je Syn Boží?

Že je Syn Boží, dokázal Ježiš:

1.) svojím presvätým životom,
2.) mnohými zázrakami,
3.) proroctvami.

Svojím svätým životom dokázal, že je sama Svätosť; svojimi zázrakami, že je všemohúci; svojimi proroctvami (ktoré sa splnily), že zná všetké veci. — Tak dokázal, že pravdu hovoril. — "Kto z vás obviní ma z hriechu?" (Ján 8, 46.)

Sám Pilát musel uznať: "(Ja) na ňom žiadnej viny nenachádzam.' (Ján 19, 4.) — "Keď už mne nechcete veriť, verte skutkom (ktoré robím)." (Ján 10-38.)

Premieňa vodu na víno, utišuje búrku, kriesi mrtvých k životu.

Proroctvá: Zráda Judášova, zaprenie Petrovo, Jeho smrť a zmrtvých vstanie jeho atď.

Naučenie. — Vyslovuj často s pobožnosťou meno Ježiš. Toto meno je sväté, krásné a mocné. V tomto mene svätí zázraky robili; jedine v tomto mene môžeme byť spasení. Všetko, čo žiadame v mene Ježišovom, bude nám dano. Pochválený Ježiš Kristus. Na veky. Amen.

"He went down with them and came to Nazareth: and was subject to them" (Luke 2, 51). *"Jesus advanced in wisdom and age, and grace with God and men"* (Luke 2, 52).

The holy cities: Bethlehem, Nazareth and Jerusalem.

82. What did Jesus do when He was thirty years old?

When Jesus was thirty years old, He left the house of His parents, and began to teach in public.

Jesus baptized by St. John: voice from Heaven. — Fasting forty days in the desert. — The forty days of Lent.

83. What did Jesus teach concerning Himself?

Concerning Himself Jesus taught that He is the promised Redeemer, and the Son of God.

"I and the Father are one" (John 10, 30). *"The high-priest said to Him: tell us if Thou be the Christ, the Son of God. Jesus saith to him: thou hast said it"* (Matt. 26, 63. 64).

84. How did Jesus prove that He is the Son of God?

Jesus proved that He is the Son of God
1) by His very holy life,
2) by many miracles,
3) by prophecies.

By His holy life, He showed that *He is the Holy One*; by His miracles, that *He is almighty*; by His prophecies (which were fulfilled), that *He knows all things*. — Thus He proved that He spoke the truth.

"Which of you shall convince Me of sin?" (John 8, 46). Even Pilate had to acknowledge: *"I find no cause in Him"* (John 19, 4).

"Though you will not believe Me, believe the works" (that I do) (John 10, 38).

Changes water into wine; stills the tempest; raises the dead to life.

Prophecies: Treason of Judas; denial of Peter; His death and resurrection, etc.

Application. Often pronounce with devotion the holy name of Jesus. It is a holy, a beautiful, and a powerful name. In this name the saints performed miracles; in this name alone we can be saved. Whatsoever we ask in the name of Jesus will be granted us. "Praised be Jesus Christ — Now and forever."

Utrpenie a smrť Kristova.

Štvrtý článok vyznania viery.

Trpel pod Pontským Pilátom, ukrižovaný, umrel i pochovaný je.

85. V ktorej modlitbe nakrátko sa spomínajú hlavné utrpenia Kristove?

Hlavné utrpenia Kristove nakrátko sa spomínajú v bolestných tajomstvách ruženca:

1.) Ktorý sa pre nás krvou potil.
2.) Ktorý bol pre nás ubičovaný.
3.) Ktorý bol pre nás trním korunovaný.
4.) Ktorý pre nás kríž niesol.
5.) Ktorý bol pre nás ukrižovaný.

Svätý týždeň. Vel'ký piatok. Mäsapôst vo všetké piatky. Štrnásť staníc krížovej cesty. Päť rán. Kríž a znak kríža. Sedem posledných slov Ježišových na kríži.

86. Kto odsúdil Ježiša na smrť?

Rimský vladár, Pontský Pilát, odsúdil Ježiša na smrť.

87. Čo značí: Ježiš umrel?

Ježiš umrel značí: že Jeho svätá duša odlúčila sa od tela.

Velký piatok. Hora Kalvária.

88. Či Ježišovi bolo treba trpeť a umrieť?

Ježišovi nebolo treba trpeť a umrieť: On dobrovolne trpel a umrel.

"Obetovaný bol preto, že sám chcel." (Iz. 53, 7.)

89. Prečo trpel a umrel Ježiš?

Ježiš trpel a umrel, aby nás vykúpil.

90. Od čoho nás Ježiš vykúpil?

Ježiš nás vykúpil od hriechu a od pekla.

"Ajhľa Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta." (Jan 1, 29.)

Passion and Death of Christ.

Fourth Article of the Creed.

Suffered under Pontius Pilate, was crucified, died, and was buried.

85. In what prayer are the chief sufferings of Christ briefly mentioned?

The chief sufferings of Christ are briefly mentioned in the sorrowful mysteries of the rosary.

1) The Prayer and Blood Sweat of our Blessed Saviour in the Garden.
2) The Scourging of our Blessed Saviour at the Pillar.
3) The Crowning of our Blessed Saviour with Thorns.
4) Jesus Carrying His Cross.
5) The Crucifixion of our Lord Jesus Christ.

Holy Week. Good Friday. Abstinence on all Fridays. The fourteen Stations of the Cross. The Five Wounds. Crucifix and sign of the cross. The Seven Last Words of Jesus on the Cross.

86. Who condemned Jesus to death?

The Roman governor Pontius Pilate condemned Jesus to death.

87. What means: Jesus died?

Jesus died means: His holy soul separated from the body.

Good Friday. Mount Calvary.

88. Was Jesus compelled to suffer and to die?

Jesus was not compelled to suffer and to die; He suffered and died of His own free will.

"He was offered, because it was His own will" (Is. 53, 7).

89. Why did Jesus suffer and die?

Jesus suffered and died in order to redeem us.

90. From what did Jesus redeem us?

Jesus redeemed us from sin and hell.

"Behold the Lamb of God, behold Him Who taketh away the sins of the world" (John 1, 29).

91. Čo zaslúžil pre nás Ježiš?

Ježiš pre nás zaslúžil milosť a večné spasenie.

92. Za koho umrel Ježiš?

Ježiš umrel za všetkých ľudí.
"A za všetkých umrel Ježiš." (II. Kor. 5, 15.)

93. Čo sa stalo s Ježišovým telom po smrti?

Ježišovo telo po smrti bolo s kríža sňaté a položené do hrobu.

Naučenie. — Rozmýšľaj často o ukrižovanom Ježišovi. Keď by nebol zomrel, bol by si na veky zatratený. Tak veliká bola láska tvojho Vykupiteľa! Tak veľká je cena tvojej duše, že Syn Boží zomrel, aby ju vykúpil.

Vzkrisenie Kristovo.

Piaty článok vyznania viery.

Vstúpil do pekiel, tretieho dňa vstal z mrtvých.

94. Kde išla duša Kristova po smrti?

Po smrti duša Kristova išla do predpeklia.

95. Kto bol v predpeklí?

V predpeklí boly duše spravodlivých, ktorí zomreli pred Kristom.

Adam a Eva (svätí kajúcnici) Abel, Noe, Abrahám, Jozef, Dávid, Ján Krstiteľ, sv. Jozef. — Očakávali vykúpenie. Nebo bolo zatvorené.

96. Jak dlho zostala duša Kristova v predpeklí?

Duša Kristova zostala v predpeklí až do tretieho dňa

Odpoludnie na Veľký piatok, prvý deň. — Biela sobota, druhý deň — ráno v nedeľu veľkonočnú, tretí deň.

91. What did Jesus merit for us?

Jesus merited for us grace and eternal salvation.

92. For whom did Jesus die?

Jesus died for all mankind.

"Christ died for all" (II. Cor. 5, 15).

93. What was done with the body of Jesus after death?

After death, the body of Jesus was taken down from the cross and laid in the grave.

Application. Frequently think of Jesus crucified. Had He not died, you would have been eternally lost. So great was the love of your Redeemer! So great is the value of your soul, that the Son of God died in order to redeem it!

Christ's Resurrection.

Fifth Article of the Creed.

He descended into hell, the third day He arose again from the dead.

94. Where did the soul of Christ go after death?

After death, the soul of Christ descended into Limbo.

95. Who were in Limbo?

In Limbo were the souls of the just who died before Christ.

Adam and Eve (holy penitents), Abel, Noe, Abraham, Joseph, David. John the Baptist. St. Joseph.—They awaited the redemption. Heaven was closed.

96. How long did the soul of Christ remain in Limbo?

The soul of Christ remained in Limbo until the third day.

The afternoon of Good Friday, the first day — Holy Saturday, the second day — the morning of Easter Sunday, the third day.

97. Kde sa vrátila duša Kristova na tretí deň?

Duša Kristova na tretí deň sa vrátila do svojho tela a znovu sa s ním spojila.

98. Čo sa stalo, keď Kristus spojil zasa svoju dušu s telom?

Keď Kristus spojil zasa dušu svoju s telom, slávne vstal z mrtvých.

Prvé tajomstvo slávneho ruženca: "Ktorý slávne z mrtvých vstal." — Veľká noc. Allelúja. — Veľkonočná svieca.

99. Jak dlho zostal Ježiš na zemi po svojom vzkriesení?

Po svojom vzkriesení Ježiš zostal ešte 40 dní na zemi.

Často sa zjavoval svojim apoštolom, jedol a pil s nimi a hovoril k nim. Sv. Tomášovi bolo dovolené dotknúť sa jeho rán. Dal svojim apoštolom naučenie a istú moc riadiť cirkev.

Naučenie. — Jedine Boh mohol vstať z mrtvých vlastnou mocou. To je najväčší zázrak a najsilnejší dôkaz, že Kristus je Boh. Jako Kristus vstal z mrtvých, tak i my vstaneme v súdny deň slávni a premenení, ak sme žili s Kristom.

Nanebevstúpenie Kristovo.

Šiesty článok vyznania viery.

Vstúpil na nebesia, sedí na pravici Boha Otca všemohúceho.

100. Čo učinil Pán Ježiš štyridsiateho dňa po svojom vzkriesení?

Štyridsiateho dňa po svojom vzkriesení vstúpil Ježiš na nebesia.

Druhé tajomstvo slavného ruženca: "Ktorý slávne na nebesia vstúpil." Sviatok Nanebevstúpenia štyridsať dní po Veľkej noci.

101. S ktorého miesta vstúpil Kristus na nebesia?

Kristus vstúpil na nebesia s hory Olivetskej.

Na hore Olivetskej začalo sa tiež Jeho utrpenie. Svätá hory: Hora Sinai, hora osem blahoslavenství, hora Tábor, hora Olivetská, hora Kalvária.

97. Where did the soul of Christ return on the third day?

On the third day, the soul of Christ returned to His body and was re-united to it.

98. What happened when Christ re-united His soul to His body?

When Christ re-united His soul to His body, He arose glorious from the dead.

First glorious mystery of the rosary: "The Resurrection of our Lord from the dead."
Easter. Alleluia! Paschal candle.

99. How long did Christ remain on earth after His resurrection?

After His resurrection Christ remained on earth forty days.

He often appeared to His Apostles; He ate and drank with them and spoke to them. St. Thomas was permitted to touch His wounds. — He gave His Apostles instructions and certain powers for the government of the Church.

Application. God alone could raise Himself from the dead to life. This is the greatest miracle and the strongest proof that Christ is God. As Christ rose from the dead, so we also shall rise on the last day, glorious and transfigured, if we have lived with Christ.

Ascension of Christ.

Sixth Article of the Creed.

He ascended into Heaven; sitteth at the right hand of God, the Father Almighty.

100. What did Jesus do on the fortieth day after His resurrection?

On the fortieth day after His resurrection, Jesus ascended into Heaven.

Second glorious mystery of the rosary: "The Ascension of Christ into Heaven." Feast of the Ascension of our Lord.—40 days after Easter.

101. From what place did Christ ascend into Heaven?

Christ ascended into Heaven from Mount Olivet.

He had also begun His sufferings on Mount Olivet.

The holy mountains: Mt. Sinai, Mt. of the Eight Beatitudes, Mt. Tabor, Mt. Olivet, Mt. Calvary.

102. Jako vstúpil Ježiš na nebesia?

Ježiš vstúpil na nebesia svojou vlastnou mocou s telom i s dušou.

Vstúpil na nebesia tak slávny, jako vstal z mŕtvych; a na veky slávnym zostane. Vzal so sebou duše z predpeklia.

103. Čo robí Ježiš pre nás v nebi?

Ježiš v nebi za nás sa primlúva a pripravuje nám miesto.

Jako Bohočlovek a Vykupitel' neprestáva byt' naším Prostredníkom. "On je kňazom, preto že je vždycky živý, aby sa primlúval za nás." (Žid. 7, 25.) "V dome môjho Otca je mnoho príbytkov; ... lebo odchádzam pripravit' Vám miesto." (Ján 14, 2.)

104. Čo značí: Sedí na pravici Boha Otca?

Sedí na pravici Boha Otca značí: Ježiš Kristus žije a kráľuje s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého na veky vekov.

Naučenie. — Často obrát' oči a srdce na nebo a hovor: Tam nad hviezdami je môj opravdivý a večný domov. Sám Kristus pripravil mi ten domov. Budem tak žit', aby som svojou vinou ho neztratil. Sursum Corda! hore srdcia!

Druhý príchod Kristov.

Siedmy článok vyznania viery.

Odtiaľ príde súdit' živých i mŕtvych.

105. Kedy zas príde Kristus?

Kristus zas príde na konci sveta.

"Tento Ježiš, ktorý je vzatý od vás do neba, tak príde, jako ste ho videli odchádzat' do neba." (Skutky ap. 1, 11.)

106. Jako príde Kristus zas?

Kristus zasa príde s vel'kou mocou a velebnost'ou.

102. How did Jesus ascend into Heaven?

Jesus ascended into Heaven by His own power, with body and soul.

Ascended glorious, as He rose from the dead, and will ever remain. He took with Him the souls from Limbo.

103. What does Jesus do for us in Heaven?

In Heaven Jesus intercedes for us, and prepares for us a dwelling place.

As God-Man and Redeemer, He continues in Heaven to be our Mediator. He is "*the Priest, always living to make intercession for us*" (Heb. 7, 25). "*In My Father's house there are many mansions, . . . I (now) go to prepare a place for you*" (John 14, 2).

104. What means: 'sitteth at the right hand of God, the Father'?

'Sitteth at the right hand of God, the Father,' means: that Jesus lives and reigns with God the Father in union with the Holy Ghost forever and ever.

Application. Often raise your eyes and heart to Heaven and say: There, above the stars, is my real, eternal home. Christ Himself has prepared a dwelling for me there. I will live so as not to lose it through my fault. Sursum corda!

Second Coming of Christ.

Seventh Article of the Creed.

From thence He shall come to judge the living and the dead.

105. When will Christ come again?

Christ will come again at the end of the world.

"*This Jesus Who is taken up from you into Heaven, shall so come as you have seen Him going into Heaven*" (Acts 1, 11).

106. How will Christ come again?

Christ will come again with great power and majesty.

First and second advent = coming.

107. Prečo zasa príde Kristus?

Kristus zasa príde, aby súdil všetkých ľudí, dobrých i zlých.

Naučenie. — Ten istý Spasiteľ, ktorý prišiel na svet jako chudobné nemluvniatko, aby nás vykúpil, zasa príde s Božskou velebnosťou, aby nás súdil. Nasleduj Vykupiteľa, aby ti bol dakedy milostivým súdcom.

Duch Svätý.

Ôsmy článok vyznania viery.

Verím v Ducha Svätého.

108. Kto je Duch Svätý?

Duch Svätý je tretia osoba Najsvätejšej Trojice, rovný Otcu i Synu.

109. Kto soslal Ducha Svätého s neba?

Ježiš Kristus soslal Ducha Svätého s neba.

Tretie tajomstvo slávneho ruženca: "Ktorý nám Ducha Svätého soslal." — Svätodušné Sviatky (Turíce) desať dní po Nanebevstúpení Pána. — Na Turíce zjavil sa Duch Sv. v podobe ohnivých jazykov; pri krste Kristovom v podobe holubice. Turíce — 50. deň po Veľkej noci.

110. Prečo poslal Kristus Ducha Svätého?

Kristus poslal Ducha Svätého, aby rozdával té milosti, ktoré Kristus na kríži zaslúžil pre nás.

111. Jako rozdáva Duch Svätý té milosti?

Duch Svätý rozdáva té milosti skrze cirkev svätú.

112. Čo činí Duch Svätý v cirkvi?

Duch Svätý pomáha cirkvi:

1.) aby učila neomylne nauku Kristovu,
2.) aby vydávala dobré zákony,
3.) aby posväcovala ľudí svätými sviatosťami.

107. Why will Christ come again?

Christ will come again to judge all men, the good and the wicked.

Application. The same Saviour Who came into the world as a poor infant to redeem us, will come again with divine majesty to judge us. Follow your Redeemer, that He may one day be to you a merciful Judge.

The Holy Ghost.

Eighth Article of the Creed.

I believe in the Holy Ghost.

108. Who is the Holy Ghost?

The Holy Ghost is the third person of the Blessed Trinity, equal to the Father and to the Son.

109. Who sent the Holy Ghost down from Heaven?

Jesus Christ sent the Holy Ghost down from Heaven.

Third glorious mystery of the rosary: "The Descent of the Holy Ghost upon the Apostles."

Pentecost. Ten days after the Ascension of our Lord.

On Pentecost, the Holy Ghost appeared in the form of fiery tongues; at the baptism of Christ, in the form of a dove.

Pentecost = fiftieth day (after Easter).

110. Why did Christ send the Holy Ghost?

Christ sent the Holy Ghost that He might distribute the graces which Christ had merited for us on the cross.

111. Through whom does the Holy Ghost distribute these graces?

The Holy Ghost distributes these graces through the Church.

112. What does the Holy Ghost do in the Church?

The Holy Ghost assists the Church

1) to teach infallibly the doctrine of Christ,
2) to make good laws,
3) to sanctify man by means of the sacraments.

"Ale keď príde ten Duch pravdy, naučí Vás všetkej pravde." (Jan 16, 13.)

Naučenie. — Každá svätosť pochádza od Ducha Svätého. On i teba posvätil svojou milosťou a učinil tvoju dušu svojím chrámom. Nevyháňaj Ho hriechom z tohoto chrámu.

Cirkev.

Deviaty článok vyznania viery.

1. Svatú cirkev všeobecnú.

113. Kto patrí do cirkvi?

Do cirkvi patrí každý, kto je pokrstený a verí všetko, čo Boh zjavil.

114. Kto založil cirkev?

Ježiš Kristus založil cirkev.

115. Jako založil Kristus cirkev?

Kristus založil cirkev tak, že ustanovil predstavených, aby ju spravovali a prikázal ľudom, aby ich poslúchali.

Kňažstvo a svetský stav.

Príklady: Škola skladá sa z učiteľa a žiakov. Predstavení a poddaní. Cirkev je spoločnosť majúca predsedu a nižších úradníkov. (Pápež, biskupi a kňazi.) Zákony=prikázania cirkevné, prijímanie členov pri krste. Jej členovia volajú sa katolíci.

116. Koho ustanovil Ježiš za predstavených cirkvi?

Ježiš ustanovil apoštolov za predstavených cirkvi.

117. Koho ustanovil Ježiš za hlavu cirkvi?

Ježiš ustanovil sv. Petra za hlavu cirkvi.

"But when He, the spirit of truth, is come, He will teach you all truth" (John 16, 13).

Application. All sanctity comes from the Holy Ghost. He sanctified you also by His grace, and made your soul His temple. Do not expel Him from this temple by sin.

The Church.

Ninth Article of the Creed.

1. The Holy Catholic Church.

113. Who belongs to the Church?

Everyone who is baptized and who believes all that God has revealed, belongs to the Church.

114. Who founded the Church?

Jesus Christ founded the Church.

115. How did Christ found the Church?

Christ founded the Church by giving her rulers to govern, and by commanding all men to obey them.

Clergy and *laity*.

Example: A school consists of teacher *and* pupils. Superiors and subjects. — The Church a *society*, having a *president* and inferior officers (Pope, Bishops, and Priests). *Laws = Commandments of the Church*. *Initiation* by baptism. Its members are called Catholics.

116. Whom did Jesus appoint as rulers of the Church?

Jesus appointed the Apostles as rulers of the Church.

117. Whom did Jesus appoint as head of the Church?

Jesus appointed St. Peter as head of the Church.

118. Čo povedal Ježiš, keď ustanovil sv. Petra za hlavu cirkvi?

Keď Ježiš ustanovil sv. Petra za hlavu cirkvi, povedal:

1.) "Ty si Peter (Skala), a na túto skalu vystavím svoju cirkev a brány pekelné ju nepremôžu." (Mat. 16, 18.)

2.) "Tebe dám kľúče od kraľovstva nebeského. A čokoľvek sviažeš na zemi, bude sviazané i na nebesiach, a čokoľvek rozviažeš na zemi, bude rozviazané i na nebesiach." (Mat. 16. 19.)

3.) "Pas bäránky moje, pas ovce moje." (Jan 21, 15-17.)

1. a 2. slová prisľúbenia, 3. slová ustanovenia.

119. Kto je nástupcom sv. Petra?

Nástupcom sv. Petra je pápež, biskup rimský.

Počet pápežov: 266. Terajší pápež Pius XI., Svätý Otec. Námestník Kristov.

120. Kto sú nástupcovia apoštolov?

Nástupcovia apoštolov sú biskupi.

Arcibiskupi, biskupi. Diecés asi 1000. Cirkevné provincie, cirkevné snemy—všeobecné, provinciálné.

121. Kto sú pomocníci biskupov?

Pomocníci biskupov sú kňazi.

Pastieri, správcovia, výpomocní kňazi. — 70 kardinálov volí pápeža. Pápež ustanovuje biskupov, biskupi ustanovujú farárov.

122. Čo značí: Cirkev je jedna?

Cirkev je jedna značí: všetci katolíci majú to isté učenie, té isté sviatosti a sú pod tou istou najvyššou hlavou.

118. What did Jesus say, when He appointed St. Peter as head of the Church?

When appointing St. Peter as head of the Church, Jesus said:

1) "Thou art Peter (rock), and upon this rock I will build My Church, and the gates of hell shall not prevail against it" (Matt. 16, 18).

2) "I will give to thee the keys of the kingdom of Heaven. Whatsoever thou shalt bind upon earth, it shall be bound also in Heaven: and whatsoever thou shalt loose on earth, it shall be loosed also in Heaven" (Matt. 16, 19).

3) "Feed My lambs, feed My sheep" (John 21, 15—17).

1) and 2) Words *of promise*; 3) words *of appointment.*

119. Who is the successor of St. Peter?

The successor of St. Peter is the Pope, the Bishop of Rome.

Title: Holy Father, Vicar of Christ.

120. Who are the successors of the Apostles?

The successors of the Apostles are the Bishops.

Archbishops, Bishops. Dioceses. About 1000. — Provinces. — Councils, Ecumenical, Plenary, Provincial.

121. Who are the assistants of the Bishops?

The assistants of the Bishops are the Priests.

Pastors, Curates, Assistant Priests.

The (70) Cardinals elect the Pope. The Pope appoints the Bishops, the Bishops appoint the Pastors.

122. What means: the Church is One?

The Church is One, means: all Catholics have the same doctrine, the same sacraments, and are under the same head.

123. Čo značí: Cirkev je svätá?

Cirkev je svätá značí: jej učenie, jej prikázania, a jej sviatosti sú sväté a činia nás svätými.

124. Čo značí: Cirkev je katolícka?

Cirkev je katolícka značí: že bola založená pre všetkých ľudí a je rozšírená po celom svete.

Katolícky—všeobecný. Cirkev sa volá rímsko-katolíckou, poneváč jej hlavou je rímsky biskup.

125. Čo značí: Cirkev je apoštolská?

Cirkev je apoštolská značí: že jej učenie a jej predstavení sú od apoštolov.

Čo cirkev učí dnes, to učili apoštoli. Apoštoli rozdávali té isté 7 sviatostí, ktoré máme dnes. — Pápež a biskupi sú riadní nastupcovia apoštolov.

126. Čo značí: Cirkev je neomylná?

Cirkev je neomylná značí: že ona sa nemôže mýliť vo veciach viery a mravov.

"A hľa, ja som s vami po všetky dni, až do skončenia sveta." (Mat. 28, 20.) "Duch Svätý, ktorého Otec pošle v mojom mene, ten vás naučí všetkým veciam, a pripomenie vám všetko, čo som Vám povedal." (Ján 14, 26.) Cirkev je "stĺp a opora pravdy." (I. Tim. 3, 15.) — Snemy.

127. Či je pápež sám neomylný?

Pápež sám je neomylný, keď rozhoduje, čo všetkým kresťanom treba veriť a činiť.

128. Jak dlho bude trvať cirkev?

Cirkev bude trvať až do konca sveta, a jej nepriatelia ju nezničia.

"Brány pekelné ju nepremôžu." (Mat. 16, 18.) "A hľa, ja som s vami po všetky dni, až do skončenia sveta." (Mat. 28, 20.)

123. What means: the Church is Holy?

The Church is Holy, means: her doctrine, her commandments, and her sacraments are holy, and make us holy.

124. What means: the Church is Catholic?

The Church is Catholic, means: that she was founded for all men, and is spread over the whole world.

Catholic = universal. The Church is called Roman Catholic, because her head is Bishop of Rome.

125. What means: the Church is Apostolic?

The Church is Apostolic, means: that her doctrine and her rulers are from the Apostles.

What the Church teaches to-day, the Apostles have taught. The same seven sacraments, that we have, the Apostles administered. The Pope and the Bishops are the lawful successors of the Apostles.

126. What means: the Church is Infallible?

The Church is Infallible, means: that she cannot err in matters of faith and morals.

"*I am with you all days, even to the consummation of the world*" (Matt. 28, 20). "*The Holy Ghost . . . will teach you all things, and bring all things to your mind, whatsoever I shall have said to you*" (John 14, 26). — The Church is "*the pillar and ground of the truth*" (I. Tim. 3, 15). — Councils.

127. Is the Pope alone infallible?

The Pope alone is infallible, when he decides what all Christians must believe and practice.

128. How long will the Church last?

The Church will last till the end of the world, and her enemies cannot destroy her.

"*The gates of hell shall never prevail against it*" (Matt. 16, 18). "*Behold, I am with you all days, even to the consummation of the world*" (Matt. 28, 20).

129. Či môže byť niekto spasený mimo cirkvi?

Mimo cirkvi nikto nemôže byť spasený, bo ona jediná bola založená Kristom na spasenie ľudí.

"Nemôže mať za Otca Boha, kto nemá za matku cirkev." (Sv. Cyprian.) Ktokoľvek zo svojej viny nepatrí do cirkvi, nemôže byť spasený.

130. Či budú spasení všetci údovia cirkvi?

Všetci údovia cirkvi nebudú spasení, ale len tí, ktorí sú skutočnými katolíkami.

131. Kto je skutočným katolíkom?

Skutočným katolíkom je ten, kto žije podľa katolíckej viery.

Kto zachováva prikázania Božie, prijíma sviatosti a často pozdvihne svoje srdce na Boha v modlitbe.

Vyobcovanie, slobodné murárstvo.

Naučenie. — Ďakuj Bohu, že si údom kat. cirkvi. Ak budeš žiť jako dobrý katolík, aj zomreš jako taký a prijdeš do neba. Ak nebudeš dobrým katolíkom, budeš prísnejšie potrestaný v pekle, nežli pohan. Modli sa za obrátenie kacírov a nevercov.

2. Obcovanie Svätých.

132. Kto patrí do obcovania svätých?

Do obcovania svätých patria:

1.) Veriaci na zemi,
2.) duše v očistci,
3.) svatí v nebi.

Cirkev bojujúca, trpiaca a oslávená.

133. V čom záleží obcovanie svätých?

Obcovanie svätých záleží v tom, že všetci údovia sa milujú a pomáhajú si.

129. Can anyone be saved out of the Church?

Out of the Church no one can be saved, because she alone was founded by Christ to save men.

"He cannot have God for his Father who has not the Church for his mother" (St. Cyprian). Whoever through his *own fault* does not belong to the Church, cannot be saved.

130. Will all the members of the Church be saved?

Not all the members of the Church will be saved, but only those who are practical Catholics.

131. Who is a practical Catholic?

A practical Catholic is one, who lives according to the Catholic faith.

He that keeps the commandments of God and of the Church, receives the sacraments, and frequently raises his heart to God in prayer. — *Excommunication*, (Freemasonry etc.)

Application. Give thanks to God that you are a member of the Catholic Church. If you live as a good Catholic, you will also die as such, and go to Heaven. If not, you will be punished in hell more severely than the pagans. Pray for the conversion of heretics and infidels.

2. *The Communion of Saints.*

132. Who belong to the communion of saints?

To the communion of saints belong

1) the faithful on earth,
2) the souls in purgatory,
3) the saints in Heaven.

The Church Militant, Church Suffering, and Church Triumphant.

133. In what does the communion of saints consist?

The communion of saints consists in this, that its members love and help one another.

134. Jako si pomáhajú veriaci na zemi?

Veriaci na zemi si pomáhajú modlitbou a dobrými skutkami.

Všetkým osoží dobrý skutok, ktorý bol jedon vykonal. Vo vel'kej dvorane je sto osôb, každá má rozžatú sviecu. Každá má osoh zo svojho svetla, ale tiež zo svetiel druhých. Čo zarobí jedon úd rodiny, je na chasen všetkým ostatným jej údom. Všetci veriaci majú účast' na všetkých omšiach, ktoré bývajú slúžené.

135. Jako pomáhame dušiam v očistci?

Dušiam v očistci pomáhame modlitbou, dobrými skutkami, odpustkami a zvlášte obetou omše svätej.

"Preto svätá a spasitel'ná myšlienka je modit' sa za mrtvych,aby hriechov zprostení boli." (II. Mach. 12, 46.)

Dušičiek, 2. nov. — Deň smrti, tretí, siedmy, tridsiaty deň, výročný deň.

136. Jako nám pomáhajú svätí v nebi?

Svätí v nebi pomáhajú nám svojou prímluvou u Boha.

Naučenie. — Všetkým kresťanom osožia tvoje dobré skutky, ako aj tebe osožia dobré skutky všetkých kresťanov. Modli sa často za dušičky; ony vel'mi potrebujú pomoci, lebo nemôžu si samé pomôct'. Ony ti budú vd'ačné za modlitby a budú prosit' za teba, zvlášte, keď tvojou modlitbou dostaly sa skôr do neba. Raduj sa, že patríš do obcovania svätých a že budeš dakedy pripustený do ich šťastnej spoločnosti.

Odpustenie hriechov.

Desiaty článok vyznania viery: Hriechov odpustenie.

137. Kto môže odpustiť hriechy?

Jedine Boh môže odpustiť hriechy a tí, ktorým Boh tú moc dal.

Túto moc dal Boh biskupom a kňazom.

138. Jako sa hriechy odpúšťajú?

Hriechy sa odpúšťajú sviatosťami: krstom a pokáním.

134. How do the faithful on earth help one another?

The faithful on earth help one another by prayer and good works.

All are benefited by the good that is done by one. In a large hall there are a hundred persons, each having a lighted candle. Every one has the benefit of his own light, as well as that of all the others. What is earned *by one* member of the family, benefits *all its other* members. All the faithful participate in all the Masses that are said.

135. How do we help the poor souls in purgatory?

We help the poor souls in purgatory by prayer, good works, indulgences, and, especially, by the holy sacrifice of the Mass.

"*It is therefore a holy and wholesome thought to pray for the dead, that they may be loosed from sins*" (II. Mach. 12, 46).

All-Souls-day, Nov. 2. — Day of death. Third day, seventh day and month's mind. Anniversary.

136. How do the saints in Heaven help us?

The saints in Heaven help us by praying to God for us.

Application. All Christians are benefited by your good works, as you are benefitted by theirs. Pray often for the poor souls; they are in great need of assistance, but cannot help themselves. They are grateful for your prayers, and will pray for you, particularly if, by your prayer they sooner go to Heaven. Rejoice that you belong to the communion of saints, and will one day be admitted to their happy company.

Forgiveness of Sins.

Tenth Article of the Creed.

137. Who can forgive sins?

Only God can forgive sins, and those to whom God has given this power.

This power God has given to bishops and priests.

138. How are sins forgiven?

Sins are forgiven by the Sacraments of Baptism and Penance.

Naučenie. — Pri svätom krste bol si očistený od dedičného hriechu. Ak si sa dopustil ťažkého hriechu po svätom krste, jedinou pomocou je sviatosť pokánia. Nič nečistého nevojde do neba.

Štyri posledné veci.

Jedonásty a dvanásty článok vyznania viery.

Tela z mrtvých zkriesenie a život večný. Amen.

139. Ktoré sú štyri posledné veci človekove?

Štyri posledné veci človekove sú smrť, súd, nebo a peklo.

Smrť a vzkriesenie.

140. Čo sa stane s človekom, keď zomre?

Keď človek zomre, jeho duša odlúči sa od tela.

141. Čo je isté o našej smrti?

Isté je to, že všetci musíme zomrieť.

"Ustanovené je ľuďom raz umrieť." (Žid. 9, 27.) "Skrze hriech smrť (prišla na svet)." (Rím. 5, 12.)

142. Čo je neisté o našej smrti?

Neisté je: kedy, kde a jako zomreme.

"Preto i vy buďte hotoví, lebo v hodinu, ktorej sa nenazdáte, Syn človeka príde." (Mat. 24, 44.)

143. Čo sa stane s telom po smrti?

Po smrti telo uložia do hrobu, kde zhnije a premení sa na prach.

Cintorín — Božie pole. "Pomni človeče, že si prach a na prach sa obrátiš." (Popolečná streda.)

Application. In baptism, you are cleansed from original sin. If you have committed grievous sin after baptism, the *only* salvation is the sacrament of penance. Nothing defiled can enter Heaven.

The Four Last Things.

Eleventh and twelfth Articles of the Creed.

The resurrection of the body; — and life everlasting. Amen.

139. Which are the four last things of man?

The four last things of man are Death, Judgment, Heaven and hell.

Death and Resurrection.

140. What happens when a person dies?

When a person dies his soul separates from the body.

141. What is certain about our death?

It is certain that we all *must* die.

"*It is appointed unto men once to die*" (Heb. 9, 27). "*By sin death entered into the world*" (Rom. 5, 12).

142. What is uncertain about our death?

It is uncertain when, where, and how we shall die.

"*Wherefore be you also ready: because at what hour you know not, the Son of Man will come*" (Matt. 24, 44).

143. What is done with the body after death?

After death, the body is placed in the grave, where it decays and returns to dust.

Cemetery = graveyard = God's acre. — "Remember man, that thou art dust, and into dust thou shalt return." (Ash-Wednesday.)

144. Jak dlho zostane telo prachom?

Telo zostane prachom až do súdneho dňa, na konci sveta.

145. Čo sa stane s telom na súdny deň?

Na súdny deň Boh obnoví telo z prachu a znovu ho spojí s dušou.

"Prichádza hodina, keď všetci, ktorí sú v hroboch, počujú hlas Syna Božieho, a pôjdu tí, ktorí dobre činili, vzkriesení do života, tí však, ktorí zlé páchali, vzkriesení do súdu." (Jan 5, 28, 29.)

146. Čo sa stane, keď sa duša s telom znovu spojí?

Keď sa duša s telom znovu spojí, ľudia vstanú z mrtvých.

147. Či všetci ľudia vstanú z mrtvých?

Všetci ľudia vstanú z mrtvých: i zlí i spravodliví.

148. Jako budú vyzerať po zkriesení telá spravodlivých?

Telá spravodlivých po vzkriesení budú oslávené a premenené.

Telo človekovo ako semeno, seje sa na Božie pole. Semeno zhnije, ale skvetá v nový život; tak aj telo. My ctíme telá mrtvých: bývajú vysvätené a kladú sa do posvätenej zeme.

149. Jako budú vyzerať po vkriesení telá zlých?

Telá zlých po vzkriesení budú ošklivé a hnusné.

"Všetci síce vstaneme z mrtvých, ale nie všetci sa premeníme." (Kor. 15, 51.) "Kto rozsieva vo svojom tele, z tela i žať bude porušenie." (Gal. 6, 8.)

Súd.

150. Kde ide duša človekova po smrti?

Hneď po smrti ide duša človekova pred súdnu stolicu Božiu.

144. How long will the body remain dust?

The body will remain dust until the Last Day, the end of the world.

145. What will become of the body on the last day?

On the last day, God will restore the body from the dust and re-unite it to the soul.

"*The hour cometh wherein all that are in the graves shall hear the voice of the Son of God: And they that have done good things, shall come forth unto the resurrection of life: but they that have done evil, unto the resurrection of judgment*" (John 5, 28. 29).

146. What will happen after the soul has been re-united to the body?

After the soul has been re-united to the body, man will rise from the dead.

147. Will all men rise from the dead?

All men will rise from the dead: the wicked as well as the just.

148. How will the bodies of the just appear at the resurrection?

At the resurrection, the bodies of the just will appear glorious and transfigured.

The body of man, like seed, is sown in *God's acre.* The seed decays, but blooms into new life; so also the body. We honor the bodies of the dead: they are blessed and placed in *consecrated* ground.

149. How will the bodies of the wicked appear at the resurrection?

At the resurrection, the bodies of the wicked will appear hideous and loathsome.

"*We shall all, indeed, rise again, but we shall not all be changed*" *(i. e. glorified)* (I. Cor. 15, 51). "*He that soweth in his flesh, of the flesh also shall reap corruption*" (Gal. 6, 8).

Judgment.

150. Where does the soul of man go immediately after death?

Immediately after death the soul of man goes before the judgment-seat of God.

151. Jako sa volá súd hneď po smrti?

Súd hneď po smrti volá sa osobitný súd.

152. Kde ide duša po osobitnom súde?

Po osobitnom súde ide duša alebo do neba, alebo do pekla, alebo do očistca.

153. Ktoré duše idú do neba?

Té duše idú do neba, ktoré sú do cela čisté od hriechu a od trestu za hriechy.

154. Ktoré duše idú do pekla?

Do pekla idú duše tých, ktorí zomreli v smrteľnom hriechu.

155. Ktoré duše idú do očistca?

Do očistca idú té duše, ktoré majú zadostučiniť za všedné hriechy, alebo trpieť časný trest za hriechy.

156. Jako dlho musia zostať duše v očistci?

Duše musia zostať v očistci, kým nebudú čisté od hriechu a od trestu za hriechy.

157. Či zostane očistec i po všeobecnom súde?

Po všeobecnom súde nebude očistca: bude len nebo a peklo.

158. Čo nastane hneď po vzkriesení z mrtvých?

Hneď po vzkriesení z mrtvých bude Kristus súdiť všetkých ľudí.

159. Jako sa volá ten súd na konci sveta?

Ten súd na konci sveta volá sa všeobecný súd, alebo posledný súd.

151. What is the judgment immediately after death, called?

The judgment immediately after death, is called the particular judgment.

152. Where does the soul go after the particular judgment?

After the particular judgment, the soul goes either to Heaven, to hell, or to purgatory.

153. What souls go to Heaven?

Those souls go to Heaven that are entirely free from sin and from the punishment due to it.

154. What souls go to hell?

The souls of those who have died in mortal sin go to hell.

155. What souls go to purgatory?

Those souls go to purgatory that have yet to atone for venial sins, or to suffer the temporal punishment due to sin.

156. How long must souls remain in purgatory?

Souls must remain in purgatory until they are free from sin and the punishment due to it.

157. Will there be a purgatory after the general judgment?

After the general judgment, there will be no purgatory: there will be only Heaven and hell.

158. What will take place immediately after the resurrection of the dead?

Immediately after the resurrection of the dead, Christ will judge all mankind.

159. What is the judgment at the end of the world called?

The judgment at the end of the world is called the general judgment, or the last judgment.

160. Čo bude Kristus súdiť?

Kristus bude súdiť myšlienky, slová, skutky a zanedbania celého života nášeho.

161. Čo učiní Kristus po poslednom súde?

Po poslednom súde Kristus vynesie výrok.

162. Čo povie Kristus spravodlivým?

Kristus povie spravodlivým: "Poďte požehnaní od môjho Otca, vládnite kráľovstvom pripraveným Vám od ustanovenia sveta." (Mat. 25, 34.)

163. Čo povie Kristus zlým?

Kristus povie zlým: "Vzdiaľte sa odo mňa, zlorečenci do ohňa večného, ktorý je pripravený diablovi a jeho anjelom." (Mat. 25, 41.)

164. Čo sa stane v súdny deň po vynesení výroku?

Hneď po vynesení výroku v súdny deň pôjdu dobrí s telom i s dušou do neba a zlí s telom i s dušou budú uvrhnutí do pekla.

"Dňa toho a hodiny tej nik nevie." — Skôr ako ten deň nastane, príde Antikrist, a strašné znaky ukážu sa na nebi. Na to zavznejú trúby anjelské a hlas: "Vstaňte mrtví!" Vkriesenie, odlúčenie: dobrí na pravici, zlí na ľavici. Nebo sa otvorí. Kríž sa zjaví na oblohe, za ním anjeli a Súdca. Súd. Svet bude horieť.

Nebo.

165. Čo je nebo?

Nebo je miesto večného blahoslavenstva.

166. V čom hlavne záleží blaženosť blahoslavených v nebi?

Blaženosť blahoslavených v nebi záleží hlavne v tom, že po celú večnosť:

160. Which are the things that Christ will judge?

The things that Christ will judge are the thoughts, words, actions, and omissions of our whole life.

161. What will Christ do after the last judgment?

After the last judgment Christ will pronounce the sentence.

162. What will Christ say to the just?

Christ will say to the just: "Come ye blessed of My Father, possess the kingdom prepared for you from the foundation of the world" (Matt. 25, 34).

163. What will Christ say to the wicked?

Christ will say to the wicked: "Depart from Me, ye cursed, into everlasting fire which was prepared for the devil and his angels" (Matt. 25, 41).

164. What will happen immediately after the sentence is pronounced on judgment day?

Immediately after the sentence is pronounced on judgment day, the just with body and soul will enter Heaven, and the wicked with body and soul will be cast into hell.

Doomsday. "*Of that day and hour no one knoweth.*" Before this day the Antichrist will come, and terrible signs appear in the heavens. Then the angels will sound their trumpets and cry out: Arise, ye dead! Resurrection. Separation: the just to the right, the wicked to the left. Heaven opens. The cross of Christ appears, followed by the angels and the Judge. Judgment. Burning of the world.

Heaven.

165. What is Heaven?

Heaven is the place of eternal happiness.

166. In what does the happiness of the blessed in Heaven chiefly consist?

The happiness of the blessed in Heaven chiefly consists in this, that for all eternity

1.) sú zbavení všetkého zlého,
2.) vidia Boha,
3.) s Ním sú v najvrelejšej láske sjednotení.

"Ani oko nevídalo, ani ucho neslýchalo, ani do srdca ľudského nevstúpilo, čo Boh pripotovil tým, ktorí ho milujú." (I. Kor. 2, 9.)

167. Či budú spravodliví jednako blahoslavení?

Spravodliví nebudú jednako blahoslavení v nebi: kto si viac zaslúžil, dostane väčšiu odmenu.

"Kto skúpe rozsieva, bude i skúpe žať, a kto s požehnaním rozsieva, s požehnaním bude i žať." (II. Kor. 9, 6.) "(Boh) dá každému podľa jeho skutkov." (Rím. 2, 6.)

Poznámka. — V druhej prosbe Otčenáša ("Príď' kráľovstvo Tvoje") a v tajomstvách slávneho ruženca modlíme sa zvlášte, aby sme sa dostali do neba.

Peklo.

168. Čo je peklo?

Peklo je miesto večných múk.

169. V čom hlavne záležia trápenia zatratených?

Trápenia zatratených záležia hlavne v tom, že po celú večnosť

1.) nepožívajú blahoslavenstva,
2.) nemôžu vidieť ani milovať Boha,
3.) horia vo večnom ohni.

"I pôjdu títo do trestu večného." (Mat. 25, 46.) "Neuhasiteľného pekelného ohňa, kde im červ neumiera a oheň nehasne." (Mar. 9, 44.-45.)

170. Či budú zatratení trpieť jednaké muky?

Zatratení nebudú trpieť jednaké muky: tí, ktorí viac hrešili, budú prísnejšie trestaní.

Naučenie. — Vo všetkých skutkoch svojich pamätaj na posledné veci svoje a na veky nezhrešíš." (Eccl. 7, 40.) Často mysli: musím zomrieť a neviem, kde, ani jako, ani kedy. Moje telo sa rozpadne, moja duša je nesmrteľná. Preto budem sa starať viac o svoju dušu, než o svoje telo. Spasím svoju dušu, ináč som zatratený na veky.

1) they are free from all evils,
2) they see God,
3) they are united with Him in the most intimate love.

"Eye hath not seen, nor ear heard, neither hath it entered into the heart of man, what things God hath prepared for them, that love Him" (I. Cor. 2, 9).

167. Will the just be equally happy in Heaven?

The just will not be equally happy in Heaven: he who merited more, will receive a greater reward.

"He who soweth sparingly, shall also reap sparingly: he who soweth in blessings, shall also reap of blessings" (II. Cor. 9, 6). *(God) "will render to every man according to his works"* (Rom. 2, 6).

In the second petition of the Our Father (Thy kingdom come) — and in the glorious mysteries of the rosary, we pray particularly that we may enter Heaven.

Hell.

168. What is hell?

Hell is the place of eternal torments.

169. In what do the torments of the damned chiefly consist?

The torments of the damned chiefly consist in this, that for all eternity

1) they enjoy no happiness,
2) they cannot see and love God,
3) they burn in everlasting fire.

"These shall go into everlasting punishment" (Matt. 25, 46) *into the hell of unquenchable fire: "Where their worm dieth not, and the fire is not extinguished"* (Mark. 9, 44. 45).

170. Will the damned suffer equal pains?

The damned will not suffer equal pains; those who sinned more, will also be punished more severely.

Application. *"In all thy works remember thy last end, and thou shalt never sin"* (Eccl. 7. 40). — Often think: I must die, and know not where, nor how, nor when. My body will decay; my soul is immortal. I will therefore take more care of my soul than of my body. I will save my soul, else I shall be lost eternally.

DRUHÁ ČASŤ.

Treba nám zachovávať prikázania.

Prikázanie lásky k Bohu.

Milovať budeš Pána Boha svojho, z celého svojho srdca, z celej svojej duše a celou svojou mysľou a celou svojou silou.

171. Jako máme Boha milovať.

Boha máme milovať nado všetko.

"Kto miluje otca alebo matku viac než mňa, nie je mňa hoden." (Mat. 10, 37.)

172. Prečo máme Boha milovať?

Boha máme milovať:

1.) preto že nás stvoril, vykúpil a posvätil,
2.) preto že nás zachováva a dáva nám každodenne veľa dobrého.

"Lebo tak Boh miloval svet, že Syna svojho jednorodzeného dal." (Ján 3, 16.) "Každý dobrý údel a každý dokonalý dar je shora a sostopuje od otca svetla." (Jak. 1, 17.) "My teda milujme Boha, preto, že Boh prv miloval nás." (I. Ján 4, 19.)

173. Jak preukazujeme, že Boha milujeme?

Že Boha milujeme, preukazujeme, keď konáme Jeho svätú vôľu.

"Kto má moje prikázania, a zachováva ich, ten ma miluje." (Ján 14, 21.) "Lebo to je láska k Bohu, aby sme zachovávali jeho prikázania." (I. Ján 5, 3.)

Naučenie. — Mysli často na Boha, rád sa modlievaj k Nemu, rob a znášaj všetko z lásky k Bohu. Chráň sa hriechu, preto že hriech uráža Boha; týmto budeš milovať Boha a On bude milovať teba.

Part II.

We must keep the Commandments.

The Commandment of the Love of God.

Thou shalt love the Lord thy God with thy whole heart, and with thy whole soul, and with thy whole mind, and with thy whole strength.

171. How should we love God?

We should love God above all things.

"He that loveth father or mother more than Me, is not worthy of Me" (Matt. 10, 37). He loves God above all things, who is willing to give up all things, if God should demand it.

172. Why should we love God?

We should love God

1) because He created, redeemed and sanctified us,
2) because He preserves us and daily gives us many blessings.

"God so loved the world, as to give His only-begotten Son" (John 3, 16). *"Every best gift, and every perfect gift, is from above, coming down from the Father of lights"* (Jas. 1, 17). *"Let us therefore love God, because God first hath loved us"* (I. John 4, 19).

173. How do we show that we love God?

We show that we love God by doing His holy will.

"He that hath My commandments, and keepeth them: he it is that loveth Me" (John 14, 21). *"This is the charity of God, that we keep His commandments"* (I. John 5, 3).

Application. Think often of God, love to pray to Him, do and suffer all things for the love of God. Avoid sin, because it offends God; thus you will love Him, and He will love you.

Prikázanie lásky k bližnému.

Milovať budeš svojho bližného, ako seba samého.

174. Kto je náš bližný?

Náš bližný je každý človek bez výnimky.

175. Kedy milujeme svojho bližného?

Svojho bližného milujeme, keď mu žičíme dobro a keď mu dobro robíme, keď môžeme.

"Všetko teda, čokoľvek chcete, aby ľudia činili vám, i vy čiňte im." (Mat. 7, 12.)

176. Prečo máme milovať všetkých ľudí?

Máme milovať všetkých ľudí:

1.) preto že ich Boh miluje,
2.) preto že nám Boh prikázal, aby sme ich milovali.

Máme jednoho spoločného Otca, preto sme bratia a sestry. Máme jednoho Vykupiteľa, ktorý zomrel za všetkých, a jest jedno nebo pre všetkých.

177. Prečo musíme milovať svojich nepriateľov?

Nepriateľov svojich máme milovať, bo Kristus to výslovne prikázal.

"Milujte svojich nepriateľov, dobre činte tým, ktorí vás nenávidia, a modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú a osočujú." (Mat. 5, 44.)

178. Jako ukazujeme, že milujeme nepriateľov svojich?

Že milujeme svojich nepriateľov, ukazujeme:

1.) keď im zo srdca odpúšťame,
2.) keď im pomáhame v ich potrebách,
3.) keď sa za nich modlíme.

Príklad Kristov, ktorý robil dobro nepriateľom, a keď umieral, modlil sa za nich.

"Jestli neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vám vaše hriechy." (Mat. 6, 15.)

The Commandment of the Love of Our Neighbor.

Thou shalt love thy neighbor as thyself.

174. Who is our neighbor?

Our neighbor is everybody without exception.

175. When do we love our neighbor?

We love our neighbor when we wish him well and do good to him when we can.

"All things whatsoever you would that men should do to you, do you also to them" (Matt. 7, 12).

176. Why should we love all men?

We should love all men
1) because God loves them,
2) because God has commanded us to love them.

We have *one common Father* — hence we are brothers and sisters — one Redeemer; who died for all — and *one Heaven* for all.

177. Why must we love our enemies?

We must love our enemies, because Christ has expressly commanded it.

"Love your enemies, do good to them that hate you: and pray for them that persecute and calumniate you" (Matt. 5, 44).

178. How do we show that we love our enemies?

We show that we love our enemies
1) by forgiving them from our hearts,
2) by assisting them in their necessities,
3) by praying for them.

The example of Christ, who bestowed blessings on His enemies, and when dying, prayed for them.

"If you will not forgive men: neither will your Father forgive you your offenses" (Matt. 6, 15). Christ commanded us

Kristus nám prikázal, aby sme svojim nepriateľom odpustili nie len po sedemkrát', ale po sedemdesiatkrát' sedemkrát' (Mat. 18, 22.)

Milostivý Samaritán, sv. Štefan.

"Moja je pomsta . . . povedá Pán." (Rim. 12, 19.) "Nemilujme slovom ani jazykom, ale skutkom a pravdou." (I. Ján 3, 18.)

Naučenie. — Nemilujme slovom ani jazykom, ale skutkom a pravdou." (I. Ján 3, 18.) "Lebo jestli milujete tých, ktorí vás milujú, jakú odmenu budete mať?" (Mat. 5, 46.) "Teda . . . čiňme dobre všetkým, zvlášte však domácim viery." (Gal. 6, 10.)

Desatoro Božích prikázaní.

179. Jako znie desatoro Božích prikázaní?

1.) Ja som Pán Boh tvoj, nebudeš mať Bohov iných mimo mňa, neučiníš si obrazu ani nijakého podobenstva, aby si sa mu klaňal.
2.) Nevezmeš mena Pána Boha svojho nadarmo.
3.) Spomni, aby si deň sviatočný svätil.
4.) Cti svojho otca i svoju matku, aby sa ti dobre viedlo a abys' dlho žil na zemi.
5.) Nezabiješ.
6.) Nezosmilníš.
7.) Nepokradneš.
8.) Nepremluvíš proti svojmu bližnému krivého svedoctva.
9.) Nepožiadaš manželky svojho bližného.
10.) Ani nepožiadaš domu jeho, ani role, ani služobníka ani dievky, ani vola, ani osla, ani ničoho, čo je jeho.

180. Podaj stručný obsah desatoro Božích prikázaní.

1.) Len jednomu Bohu sa budeš klaňať.
2.) Nezneuctíš mena Božieho.
3.) Svätiť budeš deň Pánov.
4.) Ctiť budeš svojho otca i svoju matku.
5.) Nezabiješ.
6.) Nedopustíš sa hriechu nečistoty.

to forgive our enemy "not only till seven times: but till seventy times seven times" (Matt. 18, 22). "*Revenge is mine: . . . saith the Lord*" (Rom. 12, 19).

The good Samaritan. St. Stephen.

Application. "*Let us not love in word, nor in tongue*" (alone), "*but in deed, and in truth*" (I. John 3, 18).—"*If you love them*" (only) "*that love you, what reward shall you have?*" (Matt. 5, 45). — "*Therefore, ... let us work good to all men, but especially to those who are of the household of the faith*" (Gal. 6, 19).

The Ten Commandments of God.

179. Which are the ten commandments?

1) I am the Lord thy God. Thou shalt not have strange gods before me; thou shalt not make to thyself any graven thing to adore it.
2) Thou shalt not take the name of the Lord thy God in vain.
3) Remember that thou keep holy the Sabbath day.
4) Honor thy father and thy mother, that it may be well with thee, and thou mayest live long on the earth.
5) Thou shalt not kill.
6) Thou shalt not commit adultery.
7) Thou shalt not steal.
8) Thou shalt not bear false witness against thy neighbor.
9) Thou shalt not covet thy neighbor's wife.
10) Thou shalt not covet thy neighbor's house, nor his field, nor his servant, nor his handmaid, nor his ox, nor his ass, nor anything that is his.

180. Give a short summary of the ten commandments.

1) Thou shalt adore only one God.
2) Thou shalt not dishonor the name of God.
3) Thou shalt keep holy the Lord's day.
4) Thou shalt honor thy father and thy mother.
5) Thou shalt not kill.
6) Thou shalt not commit sins of impurity.

7.) Nebudeš kradnúť.
8.) Nebudeš cigániť.
9.) Nebudeš si obľubovať ani v nečistých myšlienkach ani v žiadostiach.
10.) Nepožiadaš nespravedlivo majetku svojho bližného.

Prvé prikázanie Božie.

Len jednomu Bohu budeš sa klaňať.

181. Čo sa nám prikazuje v prvom prikázaní?

V prvom prikázaní prikazuje sa nám, aby sme v Boha verili, v neho dúfali, Jeho milovali a Jemu sa klaňali.

VIERA.

182. Čo značí: veriť?

Veriť značí: všetko mať za pravdu, čo Boh zjavil.

183. Jako ukazujeme svoju vieru zovnútorne?

Svoju vieru zovnútorne ukazujeme:

1.) keď ju vyznávame,
2.) keď činíme, čo nás učí.

"Každého teda, kto mňa vyzná pred ľudmi, i ja ho vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach." (Mat. 10, 32.) "Čo osoží, bratia moji, keď niekto povie o sebe, že má vieru a nemá skutkov." (Jak. 2, 14.) "Lebo jako telo bez ducha je mrtvé, tak i viera bez skutkov je mrtvá." (Jak. 2, 26.) Znak kríža.

184. Jako hrešíme proti viere?

Proti viere hrešíme:

1.) keď pochybujeme o pravdách viery,
2.) keď hovoríme proti viere,
3.) keď zapierame vieru,
4.) keď odpadneme od viery.

Odpadnúť od viery=vystúpiť z cirkvi, apostatovať.

7) Thou shalt not steal.
8) Thou shalt not lie.
9) Thou shalt not take pleasure in impure thoughts or desires.
10) Thou shalt not unjustly desire thy neighbor's goods.

First Commandment of God.

Thou shalt adore only one God.

181. What are we commanded by the first commandment?

By the first commandment we are commanded to believe in God, to hope in Him, to love, and to adore Him.

Faith.

182. What means:to have faith?

To have faith means:to hold as true all that God has revealed.

183. How do we show our faith outwardly?

We show our faith outwardly
1) by professing it,
2) by doing what it teaches.

"*Every one therefore that shall confess Me before men, I will also confess him before My Father who is in Heaven.*" (Matt. 10, 32). "*What shall it profit, my brethren, if a man say he hath faith, but hath not works?*"—"*As the body without the spirit is dead, so also faith without works is dead*" (Jas. 2, 14. 26).—The sign of the cross.

184. How do we sin against faith?

We sin against faith
1) by doubting in matters of faith,
2) by speaking against faith,
3) by denying the faith,
4) by abandoning the faith.

To abandon = to give up, to apostatize.

185. Ktoré sú hlavné príčiny, že ľudia odpadnú od viery?

Hlavné príčiny, že ľudia odpadnú od viery sú:

1.) že obcujú s nekatolíkami alebo s ľuďmi, ktorí, odpadli od viery,
2.) že čítajú zlé knihy a noviny.

I to, keď zlý život vedú, zanedbávajú modlitby, služby Božie a sviatosti.

NÁDEJ.

186. Čo značí: dúfať v Boha?

Dúfať v Boha značí: pevne očakávať, že Boh nám dá všetko, čo prisľúbil.

187. Čo nám Boh prisľúbil?

Boh nám prisľúbil:

1.) že nám odpustí hriechy,
2.) že nám dá potrebné milosti,
3.) že vyslyší naše modlitby,
4.) že nás vezme do neba.

188. Prečo máme pevne dúfať v Boha?

Máme pevne dúfať v Boha, bo On je všemohúci, dobrý a verný.

On je všemohúci, preto nám môže dať všetko; dobrý, preto nám rád dáva všetko; verný, preto nám dá všetko, čo sľúbil.

189. Kedy hrešíme proti nádeji?

Proti nádeji hrešíme:

1.) keď zhola nič nedúfame,
2.) keď pevne nedúfame,
3.) keď viac dúfame ako Boh prislúbil,
4.) keď poverčivo dúfame.

Nemať nijakej nádeje, že Boh nám odpustí hriechy alebo že nás vezme do neba, je zúfalstvo. Priveľa dúfať, vystavovať sa zúmyselne nebezpečenstvu a spoliehať sa, že nás Boh zachráni, je opovážlivé spoliehanie sa na milosrdenstvo Božie.

185. Which are the chief causes why people abandon the faith?

The chief causes why people abandon the faith are:

1) associating with non-Catholics, or with persons who have given up their religion,
2) reading bad books and papers.

Leading a wicked life — neglecting prayer, divine service and the sacraments.

Hope.

186. What means: to hope in God?

To hope in God means: to trust firmly that He will give us all that He has promised.

187. What has God promised?

God has promised

1) to pardon our sins,
2) to give us the necessary graces,
3) to hear our prayers,
4) to take us into Heaven.

188. Why should we firmly hope in God?

We should firmly hope in God, because He is all-powerful, good and faithful.

He is all-powerful, therefore He *can* give us everything; good, therefore He *loves* to give us everything; faithful, therefore He *will* give us everything that He has promised.

189. When do we sin against hope?

We sin against hope when we

1) do not hope at all,
2) do not hope firmly,
3) hope too much,
4) hope superstitiously.

To have no hope, that God will forgive us our sins or take us to Heaven = *Despair.*

To hope too much, placing ourselves deliberately in danger and trusting that God will save us = *Presumption.*

190. Kto dúfa poverčivo?

Poverčivo dúfa, kto svoju dôveru skladá v daromné veci, ktoré nemajú nijakej moci od Boha, a ktoré cirkev nikdy neudobruje.

Liečenie čarodejnými slovami; ochrana pred nemocou alebo náhlou smrťou nosením čarodejných vecí; veriť v sny, dávať si hádať, mediá, spiritusmus, vykládanie kariet, koňská podkova atď.

LÁSKA.

191. Jako hrešíme proti láske k Bohu?

Proti láske k Bohu hrešíme:

1.) keď sme nevďační za Jeho dary,
2.) keď sme nespokojní s tým, čo Boh na nás dopustí.

BOŽIA POKLONA.

192. Čo značí: klaňať sa Bohu?

Klaňať sa Bohu značí: vzdávať mu najvyššiu česť, bo On je najvyšší Pán všetkých vecí.

193. Jako sa klaniame Bohu zovnútorne?

Bohu sa klaniame zovnútorne:

1.) keď sme prítomní na službách Božích,
2.) keď prijímame sviatosti,
3.) keď sa ústne modlíme.

Zovnútorne značí: na vonok. Kľakať pod modlitbou, složiť ruky, kľakať vôbec, atď.

194. Jako hrešíme proti pocte Božej?

Proti pocte Božej hrešíme:

1.) keď zanedbávame služby Božie,
2.) keď sa nemodlíme,
3.) keď sa dopustíme svätokrádeže.

190. Who hopes superstitiously?

He hopes superstitiously who places his trust in foolish things that have no power from God, and that are disapproved of by the Church.

Cures by magic words; preservation from sickness and sudden death by wearing charms; believing in dreams; fortune-telling; mediums; spiritism—horse-shoe, etc.

Love.

191. How do we sin against the love of God?

We sin against the love of God

1) when we are ungrateful for His benefits,
2) when we are dissatisfied with what God sends.

Adoration.

192. What means:to adore God?

To adore God means:to give Him the highest honor, because He is the Most High, the Lord of all things.

193. How do we adore God outwardly?

We adore God outwardly

1) when we assist at divine service,
2) when we receive the sacraments,
3) when we recite vocal prayers.

To kneel in prayer, to fold the hands, to genuflect, etc.
Vocal = that which is spoken.

194. How do we sin against the worship which we owe God?

We sin against the worship which we owe God

1) when we neglect to attend divine service,
2) when we do not pray,
3) when we commit a sacrilege.

195. Kto sa dopúšťa svätokrádeže.

Svätokrádeže sa dopúšťa, kto zneuctí, čo je požehnané alebo Bohu zasvätené.

Osoby (kňazi, reholníci), veci (sviatosti, kalich, ruženec), miesta (kostol, cintorín.)

Naučenie. — Zachovaj si vieru, varuj sa všetkého, čo by jej bolo nebezpečné. Ak ztratíš vieru, všetko je ztratené. Vo všetkých potrebách tela i duše maj úfnosť v Boha. Nikdy neužívaj zakázaných alebo poverčivých prostriedkov liečiť choroby, nadobudnúť bohatstvo alebo objaviť skryté veci.

CTENIE SVÄTÝCH.

196. Prečo je to milé Bohu, keď svätých ctíme?

Bohu je to milé, keď svätých ctíme, bo oni sú s Ním v nebi a sú Jeho zvláštnymi priateľmi.

Boh sám im dal svätosť a teraz ich uctieva v nebi.

197. Jako najlepšie ctíme svätých?

Svätých najlepšie ctíme:

1.) keď ich prosíme o príhovuvu,
2.) keď nasledujeme ich príklady.
3.) keď ctíme ich ostatky a obrazy.

Svätý patron (ochranca.) Ochrancovia (patroni) spolkov a kostolov. Ostatky (relikvie) — pozostatky z tela (kostí) alebo čo patrí svätým, na pr.: šaty, mučenícke nástroje. Najdrahšie sv. ostatky sú čiastka sv. kríža. — Sviatky svätých.

198. Prečo ctíme obrazy Krista a svätých?

Obrazy Krista a svätých ctíme,

1.) preto že upomínajú nás na Krista a svätých,
2.) preto že s väčšou pobožnosťou môžeme sa modliť, keď na ne hľadíme.

Dobré dieťa ctí obrazy svojich rodičov, bratov a sestár. V každom kresťanskom dome má byť aspoň kríž alebo obraz preblahoslavenej P. Marie a Svätej rodiny.

195. Who commits a sacrilege?

He commits a sacrilege who desecrates any thing that is blessed, or consecrated to God.

Desecrates = abuses.

Persons (priests, religious), *things* (sacraments, chalice, rosary), *places* (church, cemetery).

Application. Preserve your faith, shun whatever is dangerous to it. If you lose your faith—all is lost. In all necessities of body and soul, place your confidence in God. Never use forbidden, or superstitious means to cure diseases, to obtain riches or to discover hidden things.

Veneration of Saints.

196. Why is it pleasing God to honor the saints?

It is pleasing God to honor the saints because the saints are in Heaven with God, and are His special friends.

God Himself sanctified the saints — and now honors them in Heaven.

197. Which is the best manner of honoring the saints?

The best manner of honoring the saints is
1) to implore their intercession,
2) to imitate their examples,
3) to honor their relics and pictures.

Patron saints, patrons of the church and of sodalities.

Relics = remains of the body (bones) or of anything pertaining to the saints, e. g. clothing, instruments of martyrdom. The most precious relic is a particle (small piece) of the Holy Cross.—Feasts of saints.

198. Why do we honor the images of Christ and of the saints?

We honor the images of Christ and of the saints
1) because they remind us of Christ and of the saints,
2) because whilst looking at them we can pray with greater devotion.

A good child honors the pictures of its parents, brothers and sisters. In every Christian home, there ought to be, at least, a crucifix, an image of the Blessed Virgin, or of the Holy Family.

Crucifix = a Cross with an image of the Lord on it.

PANNA MARIA.

199. Koho máme ctiť a vzývať nado všetkých iných svätých?

Nado všetkých iných svätých máme ctiť a vzývať preblah. Pannu Mariu.

200. Prečo máme ctiť a vzývať Pannu Mariu nado všetkých iných svätých?

Pannu Mariu máme ctiť a vzývať nado všetkých iných svätých:

1.) preto že je matka Božia,
2.) preto že je aj naša matka,
3.) preto že je kráľovna anjelov a svätých,
4.) preto že jej prímluva je najmocnejšia.

"Lebo, hľa, odteraz blahoslavenou ma nazývať budú všetky pokolenia. Lebo veliké veci učinil mi ten, ktorý je mocný." (Luk. 1, 48—49.)

Zdrávas, Maria. Pamätaj, ó najláskavejšia Panno! Zdravás' Kráľovno! Litánie loretanské. Ruženec. Medálky. Škapuliar. Obrazy P. Marie. — Máj, október, sobota. — Sviatky P. Marie. Štvrté a piate tajomstvo slávneho ruženca: "Ktorý ťa Panno, na nebo vzal. Ktorý ťa, Panno, v nebi korunoval."

Naučenie. — Rád sa modlievaj ku svätým v nebi. Maj detinskú dôveru k Márii, svojej nebeskej Matke. Vrelo uctievaj sv. Jozefa; cti svojho patróna a sláv jeho sviatok. Vynasnažuj sa, stať sa dokonalým jako svätí. Keď oni mohli stať sa svätými, môžeš aj ty.

Druhé prikázanie Božie.

Nezneucti Mena Božieho.

201. Ako zneuctíme meno Božie?

Meno Božie zneuctíme:

1.) keď ho neuctivo vyslovujeme,
2.) keď kľajeme,
3.) keď sa rúhame Bohu,
4.) keď hriešno prisaháme,
5.) keď rušíme sľuby.

Všemohúci Bože, veľký Bože, Ježišu Kriste. Vyslovovať neuctivo mená svätých a svätých vecí je tiež hriechom.

The Blessed Virgin Mary.

199. Whom should we honor and invoke more than any other saint?

We should honor and invoke the Blessed Virgin Mary more than any other saint.

200. Why should we honor the Blessed Virgin more than any other saint?

We should honor the Blessed Virgin more than any other saint

1) because she is the Mother of God,
2) because she is also our Mother,
3) because she is the Queen of all the angels and saints,
4) because her intercession is most powerful.

"*Behold from henceforth all generations shall call me blessed. Because He that is mighty hath done great things to me*" (Luke 1, 48. 49).

Hail Mary. Memorare. Hail Holy Queen. Litany of Loretto, or of the Blessed Virgin. Rosary. Medal. Scapular. Pictures of the Blessed Virgin.—May, October, Saturday—Feasts of the Blessed Virgin. Fourth and fifth glorious mysteries of the rosary: "The Assumption of the Blessed Virgin Mary into Heaven." "The Coronation of the Blessed Virgin Mary in Heaven."

Application. Love to pray to the saints in Heaven. Have a filial confidence in Mary, your heavenly Mother. Devoutly honor St. Joseph. Honor your patron saint and celebrate his feast. Strive to become holy like the saints. If they could become saints, you can also.

Second Commandment of God.

Thou shalt not dishonor the name of God.

201. How do we dishonor the name of God?

We dishonor the name of God

1) by pronouncing it irreverently,
2) by cursing,
3) by blaspheming,
4) by sinful swearing,
5) by breaking a vow.

God almighty, Great God, Jesus Christ. It is also sinful to pronounce irreverently the names of saints and holy things.

202. Čo značí kliať?

Kliať značí vyslovovať meno Božie v hneve a preklínaní.

Preklínať značí, sebe alebo druhému zle žičiť.

203. Čo značí rúhať sa?

Rúhať sa značí bezbožne hovoriť o Bohu a o svätých, alebo o svätých veciach.

204. Čo značí prisahať?

Prisahať značí Boha za svedka volať, že pravdu hovoríme.

Tak mi, Boh, pomáhaj. Prisahám Bohu atď Potvrdzovať prísahou. Sľúbiť pod prísahou. Slávna prísaha. Pozdvihnutie ruky Spravodlivá prísaha nie je hriechom, ale je vyznaním viery.

205. Kedy hrešíme prisahaním?

Prisahaním hrešíme:

1.) keď prisaháme falošne,
2.) keď prisaháme bez potreby,
3.) keď prisaháme, že budeme zlo robiť.

Prisahať v pochybnosti je priam taký hriech, ako prisahať falošne. Krivoprísaha je falošná prísaha. Zrušiť spravodlivú prísahu je nedodržať prísahy.

206. Či je ťažký hriech falošne prísahať?

Falošne prisahať je barz ťažký hriech proti Bohu a proti ľuďom..

"Hovorí Pán zástupov: A pride (kliadba) do domu (skrivodlive) prísahajúceho na moje meno; a zastane uprostred domu jeho, a straví ho, i drevo jeho, i s kamením jeho." (Zach. 5, 4.)

Krivoprísažníkov často trestá Boh časnými trestami.

207. Čo značí zložiť sľub?

Sľub zložiť značí, samovoľne sľúbiť Bohu, že nejaký zvláštny, dobrý skutok urobíme.

Predsavzatie — prisľúbenie — sľub.

208. Kedy hrešíme proti sľubu?

Proti sľubu hrešíme, keď svojou vlastnou vinou nesplníme, čo sme Bohu sľúbili.

202. What means:cursing?

Cursing means: to pronounce the name of God in anger and imprecation.

Imprecation = calling down evil on ourselves or others.

203. What means:blaspheming?

Blaspheming means: to speak impiously of God, of His saints, or of holy things.

204. What means:swearing, or taking an oath?

Swearing, or taking an oath means:to call God to witness,that we speak the truth.

So help me God. I swear etc. Oath. To affirm on oath. To promise on oath. Solemn oath. Holding up your hand.

A just oath is no sin, but a profession of faith.

205. When do we sin by swearing?

We sin by swearing

1) when we swear falsely,
2) when we swear without necessity,
3) when we swear to do evil.

To swear in doubt is as sinful as to swear falsely. — *Perjury* = a false oath. To break a just oath = not to keep an oath when possible.

206. Is it a grievous sin to swear falsely?

To swear falsely is a very grievous sin against God and man.

"*Thus saith the Lord of hosts: it (the curse) shall come to the house of him that sweareth falsely by My name: and it shall remain in the midst of his house, and shall consume it, with the timbers and the stones thereof*" (Zach. 5, 4).

Frequently followed by temporal punishments!

207. What means:to make a vow?

To make a vow means:to voluntarily promise to God to do some particular good work.

Resolution—Promise—Vow.

208. When do we sin against a vow?

We sin against a vow when through our own fault we do not keep what we have promised to God.

"Keď si niečo slúbil Bohu, nemeškaj to splniť: lebo neľúbi sa mu neverné a bláznivé sľúbovanie, ale čo si sľúbil, splň: lebo o mnoho lepšie je nesľúbiť, ako po sľube, čo bolo sľúbené, nesplniť." (Kaz. 5, 3—4.)

Nesľubuj nič dôležitého, kým sa neporadíš kňaza. I vtedy sa ho poraď, keď nemôžeš sľub utrímať.

Naučenie. — Varuj sa zlorečenia: je to reč zavržených v pekle. Za posvätné maj meno Božie, Ježiša a svätých. Vzývaj pobožne této mená a diabol utečie od teba.

Tretie prikázanie Božie.

Svätiť budeš deň Pánov.

209. Ktorý je deň Pánov?

Nedeľa, prvý deň v týždni, je deň Pánov.

V nedeľu Boh Otec začal stvorenie, Boh Syn vstal z mrtvých a Boh Duch Sväty sostúpil s neba. Židia zachovávali posledný deň v týždni, sobotu, jako deň Pánov. Apoštoli ustanovili prý deň nedeľu, ako ich na to Pán Ježiš oprávnil.

210. Ktoré dni treba nám svätiť ako nedeľu?

Zasvätené sviatky treba nám tak svätiť ako nedeľu.

211. Ktoré sú zasvätené sviatky vo Spojených Štátoch?

Zasvätené sviatky vo Spojených Štátoch sú:

1.) Nepoškvrnené počatie Panny Marie, 8. decembra.
2.) Vianoce, 25. decembra.
3.) Obrezanie Pána. — Nový rok.
4.) Nanebevstúpenie Pána. Štyridsiaty deň po Veľkej noci.
5.) Nanebevzetie Panny Marie, 15. augusta.
6.) Všetkých Svätých, 1. novembra.

212. Jako musíme svätiť nedele a zasvätené sviatky?

Nedele a zasvätené sviatky musíme svätiť tak, že

1.) nekonáme služobnej roboty,
2.) počúvame svätú omšu.

"*If thou hast vowed anything to God, defer not to pay it. It is much better not to vow, than after a vow not to perform the things promised*" (Eccles. 5, 3. 4). — Promise nothing of importance without first consulting the priest. Consult him also when you cannot keep a vow.

Application. Avoid cursing; it is the language of the reprobates in hell. Keep sacred the names of God, of Jesus and of the saints. Often invoke these names with devotion, and the devil will flee from you.

Third Commandment of God.

Thou shalt keep holy the Lord's day.

209. Which is the Lord's day?

Sunday, the first day of the week, is the Lord's day.

On Sunday, God the Father began the creation, God the Son arose from the dead, and the Holy Ghost descended from Heaven. — The Jews observed the last day of the week, the Sabbath, and the apostles, commissioned by our Lord Jesus Christ, substituted for it the first day, the Sunday.

210. Which days must we keep holy like the Sunday?

We must keep the Holydays of obligation holy like the Sunday.

211. Which are the Holydays of obligation in the United States?

The Holydays of obligation in the U. S. are:

1) The Immaculate Conception. December 8.
2) Christmas. December 25.
3) The Circumcision of our Lord. New Year's day.
4) The Ascension of our Lord. 40 days after Easter.
5) The Assumption of the Blessed Virgin. August 15.
6) All Saints' Day. November 1.

212. How must we keep holy the Sundays and Holydays of obligation?

We must keep holy the Sundays and Holydays of obligation

1) by not doing any servile work,
2) by hearing Mass.

"Šesť dní budeš pracovať a robiť všetku svoju robotu. Ale siedmeho dňa je sobota (sviatok) Pána, Boha tvojho; nebudeš robiť nijakej roboty v ňom, ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani tvoja slúžka, ani tvoje hovädá." (II. Mojž. 20, 9—10.)

Služobná robota je tá, ktorú obyčajne konajú nádenníci, remeselníci a služobná čeľaď. Dovolená je v prípade nútnej potreby. Dovoľenie. Počúvať sv. omšu značí byť zbožne prítomným na sv. omši.

Naučenie. — Ak chceš požehnania Božieho, sväť nedeľu. Nekonaj nepotrebnej roboty. Ak je možno, nevstupuj do služby, kde by si nemohol svätiť nedele, jako treba. Pamätaj: všetko spočíva na požehnaní Božom.

Štvrté prikázanie Božie.

Cti svojho otca i svoju matku.

213. Prečo musia deti ctiť svojho otca i svoju matku?

Deti musia ctiť svojho otca i svoju matku:

1.) preto že otec a matka zastupujú pri nich miesto Božie,
2.) preto že sú po Bohu ich najväčší dobrodincovia.

214. Jako uctia deti svojich rodičov?

Deti uctia svojich rodičov:

1.) keď ich milujú,
2.) keď ich poslúchajú.
3.) keď sa za nich modlia.

Hriechy proti štvrtému prikázaniu: opovrhovať rodičami, zle o nich hovoriť, zachádzať s nimi surovo a tvrdo, chcieť im zlo, zarmucovať ich, hnevať ich, nepomáhať im v potrebách alebo v starobe, neposlúchať ich, nedbať na ich napomínania, protiviť sa ich karhaniu, nemodiť sa za nich.

215. Čo môžu očakávať deti, ktoré ctia svojich rodičov?

Deti, ktoré ctia svojich rodičov, môžu očakávať požehnanie Božie na tomto svete a na druhom večné blahoslavenstvo.

"Cti otca svojho a matku svoju!" ... Toto je prvé prikázanie so zaslúbením, aby ti dobre bolo, i aby si dlho živý bol na zemi." (Efes. 6, 2—3.) Sem. Izák, Tobiáš.

"Six days shalt thou labor, and shalt do all thy works. But on the seventh day is the sabbath of the Lord, thy God: Thou shalt do no work on it (neither) thou, nor thy son, nor thy daughter, nor thy man-servant, nor thy maid-servant, nor thy beast" (Exod. 20, 9. 10).

Servile works = such as are usually done by servants and laborers. Permitted in case of *necessity*. Dispensation.

Application. If you desire to have God's blessing, observe the Sunday. Do no unnecessary work. If possible, enter no service where you cannot observe the Sunday as you should. Remember: All depends on God's blessing.

Fourth Commandment of God.

Thou shalt honor thy father and thy mother

213. Why must children honor their father and their mother?

Children must honor their father and their mother

1) because father and mother take the place of God in their regard,
2) because they are their greatest benefactors next to God.

214. How do children honor their parents?

Children honor their parents

1) by loving them,
2) by obeying them,
3) by praying for them.

Sins against the fourth commandment: to despise parents, to speak ill of them, to treat them harshly and insolently, to wish them evil, to grieve them, to anger them, not to assist them in need or old age, not to obey them, not to mind their admonitions, to resist their corrections, not to pray for them.

215. What may children expect who honor their parents?

Children who honor their parents, may expect the blessing of God in this life, and eternal happiness in the next.

"Honor thy father and thy mother, which is the first commandment with a promise: That it may be well with thee, and thou mayest be long-lived upon earth" (Eph. 6, 2. 3).—Sem, Isaac, Tobias.

216. Čoho sa treba obávať deťom, ktoré nectia svojich rodičov?

Deťom, ktoré nectia svojich rodičov, treba sa obávať, že všetci dobrí ľudia nimi opovrhnú a že ich zastihne kliatba a trest Boží na tomto i na druhom svete.

"Zlorečený, kto nectí svojho otca a matky a všetok ľud nech riekne: Ameň." (Deut. 27, 16. — Piata kn. Mojž.) Oko, ktoré sa posmieva otcovi, a ktoré pohrdá . . . . svojej matky, nech vykľujú potočný krkavci, a nech ho zjedia orličatá!" (Prísl. 30, 17.)

Kain — Absolon — Synovia Heli.

217. Či len rodičov treba nám poslúchať?

Nielen rodičov ale aj svojich predstavených treba nám poslúchať.

Kňazi, učitelia, duchovní a svetskí predstavení.

218. Prečo musíme poslúchať aj svojich predstavených?

Musíme poslúchať aj svojich predstavených, bo oni zastupujú Boha a majú svoj úrad od Neho.

"Poslúchajte svojich predstavených a buďte im poddaní." (Žid. 13, 17.) "Každá duša nech je poddaná vyšším vrchnosťam; lebo niet vrchnosti, iba od Boha. Preto treba sa podriadiť, nielen pre trest, ale i pre svedomie." (Rom. 13, 1—5).

219. Kedy nesmieme poslúchať rodičov a predstavených?

Rodičov a predstavených nesmieme poslúchať, keď nám niečo hriešneho rozkazujú.

"Viac treba poslúchať Boha, než ľudí." (Skutky Ap. 5, 29.)

220. Koho zvlášte máme ctiť a poslúchať jako kresťania?

Jako kresťania zvlášte máme ctiť a poslúchať pápeža, biskupa a svojho kňaza.

"Z celej svojej duše boj sa Pána, a jeho kňazov maj v úctivosti." (Eccles. 7, 31. — Druhá kn. Sirach.)

Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohrdá, mnou pohrdá." (Luk. 10, 16.)

Naučenie. — Poslúchaj všetkých, ktorý majú právo ti rozkazovať — tak budeš poslúchať Boha, ktorý im dal to právo. Chráň sa tých, ktorí ťa navádzajú, aby si neposlúchal, ale búril sa proti zákonitej vrchnosti. Modli sa zvlášte za svojich duchovných predstavených.

216. What have children to fear who do not honor their parents?

Children who do not honor their parents, will be despised by all good people, cursed by God and punished by Him here and hereafter.

"*Cursed be he that honoreth not his father and mother; and all the people shall say: Amen*" (Deut. 27, 16). "*The eye that mocketh at his father, and that despiseth . . . his mother, . . . let the ravens . . . pick it out, and the young eagles eat it*" (Prov. 30, 17). — Cham, Absalom, the sons of Heli.

217. Must we obey only our parents?

We must obey not only our parents, but also our superiors.

Priests—teachers—spiritual and temporal superiors.

218. Why must we obey our superiors?

We must obey our superiors, because they are representatives of God and have their power from Him.

"*Obey your prelates and be subject to them*" (Heb. 13, 17). "*Let every soul be subject to higher powers: for there is no power but from God. Wherefore be subject of necessity, not only for wrath, but also for conscience' sake*" (Rom. 13, 1. 5).

219. When are parents and superiors not to be obeyed?

Parents and superiors are not to be obeyed when they command anything sinful.

"*We ought to obey God rather than men*" (Acts 5, 29).

220. Whom especially should we, as Christians, honor and obey?

As Christians, we should especially honor and obey the Pope, the Bishop and our Pastors.

"*With all thy soul fear the Lord, and reverence His priests*" (Eccli. 7, 31). "*He that heareth you, heareth Me: and he that despiseth you, despiseth Me*" (Luke 10, 16).

Application. Obey all those who have the right to command you — thus you will obey God, who has given them this right. Have nothing to do with those who try to make you disobey and rebel against lawful authority.—Pray especially for your spiritual superiors.

Piate prikázanie Božie.

Nezabiješ.

221. Kto je pánom nášeho života?

Sám Boh je pánom nášeho života.

222. Kedy hrešíme proti svojmu životu?

Proti svojmu životu hrešíme:

1.) keď si sami vezmeme život,
2.) keď bez potreby vydáme svoj život v nebezpečenstvo,
3.) keď si poškodíme zdravie bez potreby.

Samovražda je hrozný zločin. Samovrah nesmie byť pochovaný cirkevne ani na posvätnom mieste. Nevera a hriešny život vedú k samovražde.

Hrať sa s revolverom, žuť tabák a fajčiť v mladosti, zvlášte cigaretle, nemiernosť v jedle a v užívaní opojných nápojov.

223. Kedy hrešíme proti životu svojho bližného?

Proti životu svojho bližného hrešíme:

1.) keď mu vezmeme život,
2.) keď mu zkracujeme život,
3.) keď ho bijeme alebo poraníme.

Vražda — tvrdé zachádzanie — hnev — nezdravá alebo nedostatočná strava. Falšované a preto škodlivé potravné články.

Zničiť život ľudský je dovoleno len: 1. svetskému úradu pri popravení zločincov, 2. vo vojne, 3. v sebaobrane.

224. Kedy škodíme svojmu bližnému na duši?

Svojmu bližnému škodíme na duši, keď mu dávame pohoršenie.

225. Kedy dávame pohoršenie?

Pohoršenie dávame:

1.) keď vedieme bezbožné alebo nečisté reči,
2.) keď robíme zlo v prítomnosti druhých,
3.) keď ich na zlo navádzame.

Fifth Commandment of God.

Thou shalt not kill.

221. Who is the Lord and owner of our life?

God alone is the Lord and owner of our life.

222. When do we sin against our own life?

We sin against our own life
1) when we take our life,
2) when we endanger our life,
3) when we injure our health without necessity.

Suicide is a fearful crime. A self-murderer cannot be buried by the church, nor in consecrated ground. Infidelity and a wicked life lead to suicide.

Playing with revolvers; chewing and smoking when young, especially cigarettes; intemperance in eating, in the use of intoxicating drinks.

223. When do we sin against the life of our neighbor?

We sin against the life of our neighbor
1) when we take his life,
2) when we shorten his life,
3) when we strike or wound him.

Murder. — Harsh treatment, annoyance, unwholesome or insufficient food. Adulterated, and therefore injurious articles of food.

To destroy human life is lawful only: 1) for the civil authority in the execution of criminals, 2) in war, 3) in self-defence.

224. When do we injure our neighbor's soul?

We injure our neighbor's soul when we give scandal.

225. When do we give scandal?

We give scandal
1) when we use impious, or filthy language,
2) when we do evil in the presence of others,
3) when we tempt others to do evil.

"Kto však pohorší jedného z týchto mal'učkých, ktorí vo mňa veria, lepšie by mu bolo, keby sa mu mlynský kameň zavesil na krk, a tak bol pohrúžený do hlbiny morskej. Beda tomu človeku, skrze ktorého pohoršenie prichádza." (Mat. 18, 6—7.)

Kto dáva pohoršenie, pomáha diablovi ničit' duše. "On (diabol) bol vrahom od počiatku." (Ján 8, 44.) Taký ničí duše, za ktoré Pán Ježiš vylial svoju drahú krv, a je vinný všetkých tých hriechov, ktoré z pohoršenia pochádzajú.

226. Kedy hrešíme myšlienkou proti piatemu prikázaniu?

Proti piatemu prikázaniu hrešíme myšlienkou:

1.) ked' nenávidíme svojho bližného,
2.) ked' mu chceme smrt' alebo iné telesné zlo.

"Každý, kto nenávidí svojho brata, je vrahom." (I. Ján 3, 15.)

Naučenie. — Život a zdravie sú veľké dary. Máme ich zachovávat' tak dlho, ako Pán Boh chce, aby sme ich na Jeho česť užívali. Ten, kto si siaha na život alebo na život svojho bližného, okráda Boha o to, čo jedine Jemu patrí. Drahocennejší ako život telesný, je nadprirodzený život duše, t. j. posväcujúca milosť.

Šieste a deviate prikázanie Božie.

Nedopustíš sa hriechu nečistoty. Nebudeš si obľubovať v nečistých myšlienkach alebo žiadostiach.

227. Ktorá je najkrajšia ctnosť?

Najkrajšia ctnosť je čistota.

"O jak krásné je čistotné pokolenie v skevlosti (ctnosti), lebo nesmrtel'ná je pamiatka jeho: preto že známe je u Boha i u l'udí." (Kn. Múdr. 4, 1.)

Čistota — nevinnosť — čistotnosť — stydlivosť — cudnosť.

228. Jako hrešíme proti čistote?

Proti čistote hrešíme:

1.) nečistými myšlienkami,
2.) nečistými žiadosťami,
3.) nečistými slovami,
4.) nečistými pohľadami,
5.) nečistými skutkami.

"*He that shall scandalize one of these little ones that believe in Me, it were better for him that a millstone should be hanged about his neck, and that he should be drowned in the depth of the sea. Woe to that man by whom the scandal cometh*" (Matt. 18, 6. 7).

He who gives scandal assists the devil in destroying souls. "*He* (the devil) *was a murderer from the beginning.*" John 8, 44). He destroys the souls for whom our Lord shed His Precious Blood and is guilty of all those sins which result from the scandal.

226. When do we sin in thought against the fifth commandment?

We sin in thought against the fifth commandment

1) when we hate our neighbor,
2) when we wish him death or any evil of the body.

"*Whoever hateth his brother is a murderer*" (I. John 3, 15).

Application. Life and health are great blessings. We should preserve them as long as God wills it, that we may use them for His honor. He who takes his own life or that of his neighbor, robs God of that which belongs to Him alone. More precious than the life of the body is the supernatural life of the soul, i. e. sanctifying grace.

Sixth and ninth Commandments of God.

Thou shalt not commit sins of impurity. — Thou shalt not take pleasure in impure thoughts or desires.

227. Which is the most beautiful virtue?

The most beautiful virtue is chastity.

"*O how beautiful is the chaste generation with glory; for the memory thereof is immortal, because it is known both with God and men*" (Wis. 4, 1).

Chastity = innocence = purity = modesty = decency.

228. How do we sin against chastity?

We sin against chastity

1) by impure thoughts,
2) by impure desires,
3) by impure words,
4) by impure looks,
5) by impure actions.

229. Prečo musíme mať v ošklivosti nečistotu a veľmi starostlivo sa jej chrániť?

Musíme mať v ošklivosti nečistotu a veľmi starostlivo sa jej chrániť:

1.) preto že je to hriech najhanebnejší,
2.) preto že Boh ten hriech najprísnejšie trestá.

"Ale... smilníci... budú mať svoj podiel v jazere, ktoré horí ohňom a sírou." (Zjav. 21, 8.)

Potopa, Sodoma a Gomorha.

Keď pochybuješ, či je niečo hriechom proti čistote, treba sa ti toho starostlivo chrániť, kým sa nespýtaš spovedníka.

230. Čo najčastejšie vedie do nečistoty?

Zlá spoločnosť najčastejšie vedie do nečistoty.

Mor a neštovice sú nakazlivé. Zlé osoby, nemravné knihy a noviny, pohoršlivé obrazy, neslušné hry a divadlá, hriešné tance a zahálka.

Nečistota — smilstvo, chlipnosť.

231. Čo musíme činiť, aby sme si čistotu zachovali?

Aby sme si čistotu zachovali, musíme:

1.) vyhýbať všetkému, čo vedie do nečistoty,
2.) vrúcne sa modliť za ctnosť čistoty.

Cti blahosl. Pannu Mariu. Prijímaj často sv. sviatosti.

Naučenie. — Zachovaj si nevinnosť; tá ťa činí podobným anjelom a privedie ťa do neba. Často mysli na slová Božského Spasiteľa: "Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha. (Mat. 5, 8.)

Siedme a desiate prikázanie Božie.

Nebudeš kradnúť. Nebudeš nespravodlive žiadať majetku svojho bližného.

232. Jak sa volajú veci, ktoré dakomu zvlášte patria?

Té veci, ktoré dakomu zvlášte patria, volajú sa jeho majetkom.

Boh je pánom a majiteľom všetkých časných imaní. On dovolil človekovi, aby ich užíval, ale požaduje počet z nich. Boh chce, aby sme sa usilovali nadobudnúť si majetok. Každý človek

229. Why must we detest impurity and most carefully guard against it?

We must detest impurity and most carefully guard against it

1) because no sin is more shameful,
2) because no other is so severely punished by God.

"*The . . . unchaste . . . have their portion in the pool burning with fire and brimstone*" (Apoc. 21, 8).

The deluge, Sodom and Gomorrha.

When we are in doubt whether something is a sin against purity, we must carefully avoid it, until we can ask our confessor.

230. What leads most frequently to impurity?

Bad company most frequently leads to impurity.

Pestilence and small-pox are contagious. Wicked persons, obscene books, scandalous pictures, indecent plays, sinful dances, idleness.

Impurity = lust = voluptuousness.

231. What should we do to preserve chastity?

To preserve chastity we should

1) shun whatever leads to impurity,
2) pray fervently for the virtue of purity.

Honor the Blessed Virgin. Often receive the sacraments.

Application. Preserve your innocence. It makes you like unto angels and leads you to Heaven. Often think of the words of our Divine Saviour: "*Blessed are the clean of heart, for they shall see God.*"

Seventh and tenth Commandments of God.

Thou shalt not steal. — Thou shalt not unjustly desire thy neighbor's goods.

232. What are those things called which belong to a person in particular?

Those things which belong to a person in particular are called his property.

God is the Lord and owner of all temporal goods. He has given the use of them to man, and demands an account of them. God wishes that we should strive to acquire property. Every man must labor.

musí robiť. Niektorí napriek všetkej svojej roboty zostávajú chudobnými, iní bohatnú. Taká je to vôľa Božia. Chudobný má byť spokojný pre Boha, bohatý má pomáhať chudobnému. Oba tým získajú väčších zásluh pre nebo.

233. **Jako škodíme svojmu bližnému na majetku?**

Bližnému na majetku škodíme:

1.) krádežou,
2.) klamstvom,
3.) keď najdených vecí nenavrátime vlastníkovi,
4.) keď neplatíme svojich dlhov,
5.) keď pokazíme cudzí majetok.

Krádež, zbojníctvo, podvod, prijímanie alebo kupovanie ukradených vecí, pomáhať kradnúť, úžera.

234. **Čo musíme činiť, keď sme svojmu bližnému urobili škodu na majetku?**

Keď sme svojmu bližnému urobili škodu na majetku, musíme urobenú škodu vynahradiť.

Nahradiť musíme nespravedlivo nadobudnutý majetok, alebo jeho cenu, vlastníkovi alebo jeho dedičom, jak najskôr čo je možno. Ak sa spoločne kradlo, jedon je povinný nahradiť všetko, keď druhí to nechcú.

Kto nemá vôle nahradiť, zostáva v hriechu, a nemôže mu byť odpustené.

235. **Kedy nespravodlivo žiadame majetku svojho bližného?**

Nespravedlivo žiadame majetku svojho bližného, keď si ho chceme privlastniť nedovoleným spôsobom.

Naučenie. — Buď spokojný s tým, čo máš a usiluj sa poctivo nadobudnúť si viac. Dávaj každému, čo mu patrí. Nikdy neber, čo nie je tvoje, hocaj by to bola maličkosť. Kto kradne malé veci, skončí vo veľkých krádežiach. Nech tvoje srdce nelipne na zemské bohatstvá. Chráň sa lakomstva a chcivosti po cudzích veciach.

Osmé prikázanie Božie.

Nebudeš cigániť.

236. **Kedy hrešíme proti ôsmemu prikázaniu?**

Proti ôsmemu prikázaniu hrešíme:

Some remain poor notwithstanding all labor, others become rich. Such is the will of God. The poor should be contented for God's sake— the rich should help the poor: both will thereby acquire greater merits in Heaven.

233. How do we injure our neighbor in his property?

We injure our neighbor in his property
1) by stealing,
2) by cheating,
3) by not restoring things found to the owner,
4) by not paying our debts,
5) by damaging anything that belongs to him.

Theft, robbery, cheating, receiving or buying stolen goods, helping to steal, usury.

234. What must we do when we have injured our neighbor in his property?

When we have injured our neighbor in his property, we must repair the injury done.

We must restore ill-gotten goods or their value. As far, and as soon as we are able. To the owner or his heirs. If several have stolen, *one* must restore all, if the others will not do so.

He who is not willing to make restitution, remains in sin and cannot be forgiven.

235. When do we unjustly desire our neighbor's goods?

We unjustly desire our neighbor's goods when we wish to possess them in an unlawful manner.

Application. Be contented with what you have, and strive honestly to acquire more. Give to every one his own. Never take what does not belong to you, be it ever so trifling. He who steals little things will end by stealing greater things.

Attach not your heart to earthly goods. — Beware of avarice and covetousness.

Eighth Commandment of God.

Thou shalt not lie.

236. When do we sin against the eighth commandment?

We sin against the eighth commandment

1.) keď cigánime,
2.) keď svojho bližného okradneme o dobré meno.

237. Čo značí cigániť?

Cigániť značí povedať nepravdu s tým úmyslom, aby sme oklamali svojho bližného.

Okľamať=priviesť do omylu.

"Lebo (diabol) je luhár a jej (lži) otcom." (Ján 8, 44.)

"V ohavnosti sú u Pána ústa luhavé." (Kn. Prísl. 12, 22.)

Pokrytstvo: predstierať, že sme lepší ako v skutku sme. Judáš bozkávajúci Spasiteľa. Herodes predstieral, že chce sa pokloniť nemluvniatku, Ježišovi.

238. Jako okrádame bližného o dobré meno?

Bližného okrádame o dobré meno:
1.) ohováraním,
2.) nactiutrhaním.

239. Kto ohovára?

Ohovára, kto odkrýva skryté chyby druhých bez potreby.

240. Kto hreší nactiutrhaním?

Nactiutrhaním hreší, kto krivo obviňuje bližného svojho z dačoho zlého.

241. Kedy hrešíme myšlienkami proti dobrému menu bližného?

Proti dobrému menu bližného hrešime myšlienkami, keď bez príčiny myslíme o ňom zlo.

Krivé podozrievanie: domnievať sa zle o bližnom bez dostatočnej príčiny. Opovážlivé posudzovanie: veriť zlé o bližnom bez dostatočnej príčiny.

Nesúďte a nebudete súdení." (Luk. 6, 37.)

242. Čo musí robiť ten, kto poškodil česť bližného nactiutrhaním?

Kto poškodil česť bližného nactiutrhaním, musí svoje reči odvolať a napraviť škodu, ktorú učinil.

Naučenie. — Buď úprimný a nikdy necigáň, ani nebuď pokrytcom; nehovor nikdy neláskavo o bližnom. Dobré meno je lepšie,

1) when we tell a lie,
2) when we rob our neighbor of his good name.

237. What is meant by lying?

By lying is meant: saying what is not true with the intention of deceiving our neighbor.

Deceiving = leading into error.

"*The devil . . . is a liar, and the father thereof*" (John 8, 44). "*Lying lips are an abomination to the Lord*" (Prov. 12, 22).

Hypocrisy: pretending to be better than we really are. Judas kissing our Saviour. Herod pretended that he wished to adore the Infant Jesus.

238. How do we rob our neighbor of his good name?

We rob our neighbor of his good name
1) by detraction,
2) by slander.

239. What is detraction?

Detraction is telling the hidden faults of others without necessity.

240. What is slander?

Slander is falsely accusing our neighbor of something bad.

241. When do we sin in thought against our neighbor's good name?

We sin in thought against our neighbor's good name, when, without reason, we think evil of him.

False suspicion: to surmise evil of our neighbor without sufficient reason. *Rash judgment:* to believe evil of our neighbor without sufficient reason.

"*Judge not, and you shall not be judged*" (Luke 6, 37).

242. What is he obliged to do, who by slander has injured the character of his neighbor?

He who by slander has injured the character of his neighbor must retract the slander and repair the injury he has done him.

Retract = to take back.

Application. Be sincere. Never tell a lie nor be a hypocrite. Never speak uncharitably of your neighbor. A good name

ako bohatstvo. Nikdy nerob iným, čo nechceš, aby ti iní robili Nepočúvaj ohovárania a nactiutrhania. — "Kto hovorí také veci, má diabla v ústach; kto ich počúva, má diabla v ušiach." (Sv. Bernard.

Cirkevné prikázania.

243. Ktoré sú hlavné cirkevné prikázania?

Hlavné cirkevné prikázania sú:

1.) V nedele a zasvätené sviatky svätú omšu počúvať.
2.) V ustanovené dni sa postiť a zachovávať bezmäsnosť.
3.) Prinajmenej raz v roku sa spovedať a vo veľkonočnom čase prijať Sviatosť oltárnu.
4.) Nevstupovať do zapovedených spolkov.
5.) Prispievať na utrimovanie kňaza a kostola.
6.) Nevstupovať do manželstva proti zákonom cirkvi.

244. Čo hovorí Kristus o tom, kto nechce zachovávať prikázania cirkevné?

Kristus hovorí: "Keď ani cirkev neposlúchne: Maj sa jako pohan a mýtnik. (Mat. 18, 17.)

"Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohrdá, mnou pohrdá, a kto mnou pohrdá, pohrdá tým, ktorý mňa poslal." (Luk. 10, 16.) "Čokoľvek sviažete na zemi, bude sviazané aj na nebi; a čokoľvek rozviažete na zemi, bude rozviazané aj na nebi." (Mat. 18, 18.)

Prvé prikázanie cirkevné.

Počúvať Svätú omšu v nedele a v zasvätené sviatky?

245. Kto je povinný počúvať svätú omšu v nedele a zasvätené sviatky?

Každý, kto dospel užívať rozum, je povinný počúvať svätú omšu v nedele a v zasvätené sviatky.

Deti do 7 roku, nemocní a všetci, ktorí majú vážnu príčinu, sú vyňatí.

is better than riches Never do to others what you would not wish done to yourself. Never listen with pleasure to detraction or slander. "He who speaks such things has the devil in his mouth ; he who listens to them, has the devil in his ear." (St. Bernard.)

The Commandments of the Church.

248. Which are the chief commandments of the Church?

The chief commandments of the Church are

1) To hear Mass on Sundays and Holydays of obligation.
2) To fast and to abstain on the days appointed.
3) To confess at least once a year and to receive Holy Communion at Easter or within the time appointed.
4) Not to join forbidden societies.
5) To contribute to the support of the Church and our pastors.
6) Not to marry contrary to the laws of the Church.

244. What does Christ say of him who will not keep the commandments of the Church?

Christ says: "If he will not hear the Church, let him be to thee as the heathen and publican" (Matt. 18, 17).

"*He that heareth you, heareth Me; and he that despiseth you, despiseth Me; and he that despiseth Me, despiseth Him that hath sent Me*" (Luke 10, 16).

"*Whatsoever you shall bind upon earth, shall be bound also in Heaven: and whatsoever you shall loose upon earth, shall be loosed also in Heaven*" (Matt. 18, 18).

First Commandment of the Church.

To hear Mass on Sundays and Holydays of obligation.

245. Who is obliged to hear Mass on Sundays and Holydays of obligation?

Every one who has come to the use of reason is obliged to hear Mass on Sundays and Holydays of obligation.

Children who are seven years old.
The sick and all who have a good excuse are exempted.

246. Kedy hrešíme proti prvému cirkevnému prikázaniu?

Proti prvému cirkevnému prikázaniu hrešíme:

1.) keď nepočúvame sv. omšu v ustanovené dni,
2.) keď počúvame len čiastku sv. omše,
3.) keď nepočúvame sv. omšu nábožne.

Naučenie. — Choď svedomito v nedeľu na sv. omšu; týmto sa ti dostane veľa požehnania Božieho na celý týždeň. Keď možno, čuj aj kázeň v nedele a zasvätené sviatky. "Kto je z Boha, počúva slovo Božie." (Ján, 8, 47.) Bývaj tiež prítomný na odpoľudnajších službách Božích, na pobožnosti, nauke a na sv. požehnaní. Ak budeš tak robiť, budeš dobrým krest'anom a budeš dávať dobrý príklad.

Druhé prikázanie cirkevné.

Ustanovené dni sa postiť a zachovávať bezmäsnosť.

247. Čo značí postiť sa?

Postiť sa značí: len raz cez deň sa najiesť do sýta.

Na poludnie. Okrem toho je nám dovoleno ráno si zajesť trochu chleba (2 unce) a večer volačo pojesť (asi štvrtinu úplného nasýtenia sa.) Nápoje nelámu pôstu.

Každý, kto doplnil 21. rok svojho veku, je povinný postiť sa. Vynímajú sa: Nemocní a zotavujúci sa, ťažko pracujúci, veľmi chudobní, výše 59 roční a všetci, ktorí majú zvláštne povolenie (dišpenzáciu).

248. Čo značí bezmäsnosť?

Bezmäsnosť značí: nejesť mäsa.

Každý, kto doplnil vek 7. roka je povinný, nejesť mäsa. Požívať mäsovej polievky nenie dovolené.

249. Ktoré sú dni pôstu a bezmäsnosti?

Dni pôstu a bezmäsnosti sú:

1.) popoločná streda,
2.) piatky a soboty v dobe štyridsať denného pôstu,
3.) kantry (suché dni), a
4.) vigilie sviatkov: Turice (Soslanie Ducha Svätého), Nanebovzatie Panny Marie, Všehsvätých a Vianoce.

Štyridsať denný pôst: od Popoločnej stredy do Bielej soboty na poludnie. Kantry sú stredy, piatky a soboty po tretej nedeli adventnej, po prvej nedeli v pôste, po Svätodušných sviatkoch a po

246. When do we sin against the first commandment of the Church?

We sin against the first commandment of the Church

1) when we do not hear Mass on days appointed,
2) when we hear only a part of a Mass,
3) when we hear Mass without devotion.

Application. Be conscientious in hearing Mass: by doing so you will obtain God's blessing for the entire week. If possible, hear a sermon on Sundays and Holydays. "*He that is of God, heareth the words of God*" (John 8, 47). Assist also at the divine service in the afternoon, at devotions, at instructions and at Benediction. By doing this, you will be a *good* Christian and set a good example.

Second Commandment of the Church.

To fast and abstain on the days appointed.

247. What is meant by fasting?

By fasting is meant: taking but one full meal a day.

At noon. Besides this we are permitted to take a little bread (2 ounces) in the morning, and a collation (about a fourth of a meal) in the evening. If preferred, the collation may be taken in the morning. Liquids do not break the fast.

Every one who has completed the age of 21, is obliged to fast. Those exempted are: the sick or convalescent, those who do hard work, very poor people, those over 60 years old, and all who have a dispensation.

248. What is meant by abstaining?

By abstaining is meant: eating no flesh-meat.

Every one who has completed the age of seven is obliged to abstain from flesh-meat. The use of meat-soup or broth is not allowed.

Abstain = to keep from.

249. Which are the days of fasting and abstinence?

The days of fasting and abstinence are Ash Wednesday, the Fridays and Saturdays of Lent, the Ember days, and the vigils of (i. e. the days before) Pentecost, Assumption, All Saints and Christmas.

The *forty days of Lent* from Ash-Wednesday to Easter Sunday.

The *Ember days* are the Wednesdays, Fridays, and Saturdays after the third Sunday of Advent, after the first Sunday of Lent, after Whitsunday, or Pentecost, after the feast of the Exaltation of the Cross (September 14).

sviatku povýšenia sv. kríža. (14. sept.) Vigilie sú dni pred Vianocami, Veľkou nocou, Turícami, Nanebovzatím Panny Marie a pred sviatkom Všehsvätých.

250. Ktoré sú dni len bezmäsnosti, a ktoré len pôstu?

Dni len bezmäsnosti sú všetké piatky v roku; dni len pôstu sú všetké dni v týždni počas doby štyridsaťdenného pôstu. (Okrem piatku a soboty, lebo to sú dni i pôstu i bezmäsnosti.)

Zákon pôstu a bezmäsnosti neviaže v nedele a v zasvätené sviatky. Vo Spojených Štátoch sobotný pôst v dobe štyridsaťdenného pôstu je preložený na stredu.

Naučenia. — Prísne zachovávaj príkaz pôstu a bezmäsnosti. Pôstom nasleduješ príklad Kristov a svätých a činíš pokánie za hriechy. Nikdy nejedz mäsa v piatok, ani v prítomnosti protestantov: tak si získaš česť u Boha i u ľudí.

Tretie prikázanie cirkevné.

Prinajmenej raz v roku sa spovedať a vo Veľkonočnom čase sviatosť oltárnu prijať.

251. Jak dlho trvá veľkonočný čas?

Veľkonočný čas trvá od Kvetnej do Bielej nedele, ale biskup ho môže predlžiť od štvrtej nedele pôstnej až do nedele Najsvätejšej Trojice.

252. V ktorom kostole máme prijať Sviatosť oltárnu v čase veľkonočnom?

V čase veľkonočnom máme prijať Sviatosť oltárnu vo svojom farskom kostole.

253. Jak dlho nás viaže veľkonočná povinnosť?

Veľkonočná povinnosť nás viaže i po ustanovenom čase, pokým ju nevykonáme.

Veľkonočnej povinnosti zadosť neučiní, kto prijíma svätokrádežne, to jest, v povedomí ťažkého hriechu.

Kto nevyplní veľkonočnej povinnosti, ukazuje, že nestojí o spasenie svojej duše.

The *vigils* are the days before Christmas, Pentecost, Assumption and All Saints' Day.

250. Which are days of abstinence or fasting only?

Days of abstinence only are all the Fridays of the year; days of fasting only are the other week-days of Lent (besides Friday and Saturday).

The laws of fasting and abstinence do not bind on Sundays and holydays of obligation.

In the United States at present, by special dispensation, the Saturday fast in Lent is transferred to Wednesday.

Application. Observe strictly the commandment of fasting and abstinence: by fasting you imitate the example of Christ and the saints, and do penance for your sins. Never eat meat on Friday, even when with Protestants: thus you profess your faith and gain honor before God and man.

Third Commandment of the Church.

To confess at least once a year, and to receive Holy Communion at Easter or within the time appointed.

251. How long does the Easter time generally last?

The Easter time lasts from Palm Sunday to the Sunday after Easter, but may be prolonged by the Bishop from the fourth Sunday of Lent until Trinity Sunday.

252. In what church ought we to receive Easter Communion?

We ought to receive Easter Communion in our parish church.

253. How long does the Easter duty bind?

The Easter duty binds even after the time has elapsed, until it is fulfilled.

It is *not* fulfilled by a sacrilegious communion.

He who does not fulfill his Easter duty, shows that he is indifferent to the salvation of his soul.

254. Čo značí v treťom prikázaní slovo "prinajmenej"?

Slovo "prinajmenej" značí, že cirkev chce, aby všetci veriaci častejšie prijímali sv. sviatosti.

Naučenie. — Neuspokoj sa tým "prinajmenej". Dobrý kresťan často prijíma sv. sviatosti; každý mesiac, alebo prinajmenej každé tri mesiace. Nech bude, čo chce, ale vyplň svoju veľkonočnú povinnosť.

Štvrté prikázanie cirkevné.

Do zapovedených spolkov nevstupovať.

255. Ktoré spolky sú zapovedené?

Zapovedené spolky sú:

1.) té, ktoré sa sprisahaly proti cirkvi alebo proti vláde,
2.) té, ktorých členovia zaväzujú sa prísahou k slepej poslušnosti a celkovitej tajnosti,
3.) té, ktoré majú svoje vlastné, od cirkvi neschválené obrady.

Freemasons, Odd-Fellows, Sons of Temperance, Knights of Pythias.

Naučenie. — Nestávaj sa členom zapovedeného spolku za nijakých okolnosti. Prestal by si byť katolíkom a nemohol by si prijať sviatostí pred smrťou a po smrti by si nemohol dostať kresťanského pohrabu. Vstúp do katolíckych spolkov, to ti bude na veľký prospech.

Piate prikázanie cirkevné.

Na utrimovanie kňaza a chrámu prispievať.

256. Kto je povinný platiť na utrimovanie kňaza a kostola?

Každý katolík, ktorému je to možno, je povinný platiť na utrimovanie kňaza a kostola.

254. In the third commandment, what do the words "at least" indicate?

The words "at least" indicate the desire of the Church that all should frequently receive the sacraments.

Application. Be not contented with the least. A good Christian often receives the sacraments: every month, or at least, every three months. At all events, fulfill your Easter duty, that you may not be excluded from the Church.

Fourth Commandment of the Church.

Not to join forbidden societies.

255. What are forbidden societies?

Forbidden societies are

1) those which conspire against the Church or the government;
2) those whose members take the oath of blind obedience and absolute secrecy;
3) those which have a ritual of their own not sanctioned by the Church.

Freemasons, Odd-Fellows, Sons of Temperance, Knights of Pythias.

Application. Under no condition become a member of a forbidden society or lodge. Join good, Catholic societies; it will be of great advantage to you.

Fifth Commandment of the Church.

To contribute to the support of the church and our pastors.

256. Who is obliged to contribute to the support of the church and the pastors?

Every Catholic who is able to do so is obliged to contribute to the support of the church and the pastors.

257. Prečo nám treba platiť na utrimovanie kňaza a kostola?

Na utrimovanie kňaza a kostola treba nám platiť:

1.) preto že ináč ani kňaz ani chrám nedal by sa utrímať,

2.) preto že to prikazuje Boh i cirkev.

Ani kostol by nemohol byť vystavený, ani služby Božie slúžené, ani kňaz by nemohol vyžiť bez príspevkov veriacich.

"Hoden je robotník svojej mzdy." (Luk. 10, 7.) "Neviete, že tí, ktorí pracujú vo svätyni, jedia, čo je zo svätyne, a ktorí slúžia oltáru, s oltára majú podiel? Tak i Pán nariadil, že by tí, ktorí evanjelium zvestujú, z evanjelia žili." (I. Kor. 9, 13.-14.)

Kto nechce plniť toto cirkevné prikázanie, keď môže, nemôže dostať rozhrešenie.

Škola tiež musí byť podporovaná členmi farnosti, lebo bez kresťanskej školy nemôže trvať náboženstvo.

Naučenie. — Prispej vždy rád dľa svojich prostriedkov na utrimovanie kostola, školy a kňazov. Nebuď skúpy oproti Bohu a cirkvi; toto je najšpínavejšia skúposť. Neuvaľuj bremena podporovania na druhých. Ak neplatíš svojej časti, veľmi obťažuješ vykonávanie služieb Božích, ak ich nie docela neznemožnuješ

Šieste prikázanie cirkevné.

Nevstupovať do manželstva proti zákonom cirkevným.

258. Čo zakazuje cirkev tým, ktorí chcú vstúpiť do manželstva?

Cirkev zakazuje tým, ktorí chcú vstúpiť do manželstva,

1.) žeby nevstupovali do manželstva s príbuznými,

2.) žeby nevstupovali do manželstva s nekatolíkami,

3.) žeby nevstupovali do manželstva bez ohlášok,

4.) žeby neslávili svatobné veselia v zapovedený čas,

5.) žeby u nikoho nebrali sobáš, iba u svojho farára.

Miešané manželstvá: keď jedna osoba je katolícka a druhá nie.

257. Why must we contribute to the support of the church and our pastors?

We must contribute to the support of the church and our pastors:

1) because otherwise neither the church nor our pastors could subsist,

2) because God and the Church command it.

No church could be built, no divine service celebrated, and no priest could live without these contributions.

"*The laborer is worthy of his hire*" (Luke 10, 7).

"*Know you not, that they who work in the holy place, eat the things that are of the holy place: and they that serve the altar, partake with the altar? So also the Lord ordained that they who preach the gospel, should live by the gospel*" (I. Cor. 9, 13, 14).

He who *will not* obey this commandment, although he is able, cannot be absolved.

The *school* also must be supported by the members of the parish, because without the Christian school, religion can not subsist.

Application. Contribute always according to your means to the support of the church, school and priests. Be not stingy towards God and the church; this is the meanest stinginess. Do not throw the burden of support on others. If you do not contribute your share, you make the holding of divine service difficult or impossible.

Sixth Commandment of the Church.

Not to marry contrary to the laws of the Church.

258. What does the Church forbid those who intend to marry?

The Church forbids those who intend to marry

1) to marry relatives,

2) to marry a non-Catholic,

3) to marry without the triple publication of the banns,

4) to marry before any one but the pastor.

Mixed marriages: when one person is Catholic and the other is not.

259. Prečo cirkev nenávidí a zakazuje miešané manželstvá?

Cirkev nenávidí a zakazuje miešané manželstvá:

1.) preto že v nich niet pravej jednoty,
2.) preto že katolík je v nebezpečenstve ztratiť vieru,
3.) preto že dietky obyčajne nebývajú vychovávané jako dobrí katolíci.

260. Kedy možno vstúpiť do manželstva?

Do manželstva možno vstúpiť každý čas v roku, ale svatobné veselia sa zapovedá od prvej nedele adventnej do Vianoc, a od popoločnej stredy do Veľkej noci.

Svatobné veselie: Keď sa ženich a nevesta so svatobnou družinou slávnostne ubierajú po ulici vo verejnom sprievode do kostola. Keď kňaz dáva neveste pod sv. omšou požehnanie. Keď sa svatobníci pri muzike hostia a zabávajú — tancujú. — Náb. Výlevy II, 2.

Naučenie. — Pre vážne príčiny biskup môže dovolit' sobáš i v zapovedený čas. Katolíci majú brat' sobáš vo svojom farskom kostole, neslobodno im mat' sobáš, kde inde bez dovolenia biskupa alebo ich farára.

Chráň sa zlého a čiň dobré.

SVEDOMIE.

261. Jako vieme, čo je dobro a čo zlo?

Čo je dobro a čo zlo, vieme zo svojho svedomia.

262. Čo činí svedomie?

Svedomie nás varuje od zlého a napomína nás ku dobrému.

Ak sme vykonali čo dobrého, svedomie nám dáva radosť a pokoj: ak sme vykonali čo zlého, ono nás trápi a znepokojuje.

Výčitky svedomia. Dobré svedomie a zlé svedomie. Hovoríme: nemá dobrého svedomia.

259. Why does the Church abhor and forbid mixed marriages?

The Church abhors and forbids mixed marriages

1) because there is no true unity in them,
2) because the Catholic is in danger of losing his faith,
3) because the children usually are not brought up as good Catholics.

260. When may marriage be contracted?

Marriage may be contracted at any time of the year; but the solemn nuptial blessing is forbidden from the first Sunday in Advent to Christmas, and from Ash Wednesday to Easter Sunday.

For a grave reason the Bishop may permit it even during these seasons.

Marriage between Catholics should be contracted in the parish church, and cannot take place elsewhere without the permission of the bishop or the pastor.

Avoiding Evil and Doing Good.

Conscience.

261. How do we know what is good or evil?

We know what is good or evil by our conscience.

262. What does conscience do?

Conscience warns us against evil, and admonishes us to do what is good.

If we *have done* something good, conscience gives us joy and peace; if we have done something evil, it tortures us and makes us uneasy.

Remorse of conscience. A good conscience and a guilty conscience. We say: He has not a good conscience.

263. Kto nám dal svedomie?

Boh najsvätejší dal nám svedomie.

Je to hlas Boží v človekovi a obraz Jeho svätosti a spravodlivosti. — Kto robí proti svedomiu, robí proti Bohu a Jeho svätej vôli: hreší.

Naučenie. — Poslúchaj vždy hlasu svedomia. Nikdy nečiň ničoho, čo ti svedomie zakazuje. Keď človek nikdy neslúcha svojho svedomia, prestane ono napokon k nemu hovoriť. Stane sa zatvrdilým a schopným dopustiť sa každého hriechu.

HRIECH.

264. Kto sa dopustí hriechu?

Hriechu dopustí sa, kto vedome a dobrovoľne prestupuje zákon Boží.

Prestupuje=neposlúcha.

Neposlušnosť oproti Bohu. Opustiť, čo Boh prikázal, alebo robiť, čo Boh zakázal.

265. Jako hrešíme?

Hrešíme:

1.) myšlienkami,
2.) žiadosťami,
3.) slovami,
4.) skutkami,
5.) opustením dobrého.

Vznik hriechu; najprv povstanú zlé myšlienky (pokušenia), potom máme v nich zaľúbenie, žlé žiadosti, po ktorých následujú zlé predsavzatia, na to hriešny skutok — konečne zvyk hrešiť — neprávosť.

266. Kto ťažko hreší?

Ťažko hreší, kto dobrovolne prestupuje príkaz Boží v dôležitej veci.

Tri požiadavky: 1. dôležitá vec, 2. jasné poznanie, 3. úplný súhlas vôle.

267. Prečo sa ťažké hriechy volajú smrteľnými?

Ťažké hriechy volajú sa smrteľnými, preto že pozbavujú dušu života milosti a prinášajú jej večnú smrť.

263. Who gave us our conscience?

God the Most Holy gave us our conscience.

It is the voice of God in man, and an image of His sanctity and justice.—He who acts against his conscience, acts against God and His holy will: he sins.

Application. Always obey the voice of conscience. Never do anything that your conscience forbids. If a man never listens to his conscience, it will finally cease to speak to him: he will become hardened — and capable of committing any sin.

Sin.

264. Who commits sin?

He commits sin who knowingly and wilfully transgresses a divine commandment.

Transgresses = disobeys.

Disobedience towards God. Omitting something that God has commanded, or doing what God has forbidden.

265. In how many ways can we sin?

We can sin

1) by thoughts,
2) by desires,
3) by words,
4) by actions,
5) by omissions.

Development of sin: first come *bad thoughts* (mere temptations), then *taking pleasure* therein, after which follow *evil desires*, then the *bad resolution*, then the *sinful deed* — finally habitual sinning = ***vice***.

266. Who commits a grievous sin?

He commits a grievous sin who wilfully transgresses a commandment in an important matter.

Three requisites: 1. an important matter, 2. a clear understanding, 3. a full consent of the will.

267. Why are grievous sins called mortal sins?

Grievous sins are called mortal sins, because they rob the soul of the life of grace, and bring on it eternal death.

268. Kto sa dopustí všedného hriechu?

Všedného hriechu sa dopustí, kto prestupuje zákon Boží v menej dôležitej veci alebo nie celkom dobrovoľne.

269. Prečo je smrteľný hriech najväčšie zlo?

Smrteľný hriech je najväčšie zlo:

1.) preto že ťažko uráža Boha,
2.) preto že nás činí nešťastnými pre čas i pre večnosť.

Neposlušnosť, nevďačnosť.

Trest anjelov, našich prvých rodičov — večný trest — Kristus na kríži.

270. Čo ztratíme smrteľným hriechom?

Smrteľným hriechom ztratíme:

1.) posväcujúcu milosť,
2.) nebo,
3.) všetké svoje zásluhy.

271. Prečo sa máme chrániť všedného hriechu?

Máme sa chrániť všedného hriechu:

1.) preto že on uráža Boha,
2.) preto že na nás veľa časných trestov prináša,
3.) preto že znenáhla nás vedie do ťažkého hriechu.

Naučenie. — "Synu môj," hovoril Tobiáš, "po všetké dni svojho života maj Boha na pamäti, a varuj sa, aby si nikdy neprivolil ku hriechu. Naozajže vedieme biedny život, ale budeme mať veľa dobrého, ak sa budeme báť Boha a keď opustíme každý hriech a budeme robiť dobro." (Tob. 4, 6, 23.)

Pokušenie a príležitosť ku hriechu.

272. Čo nás obyčajne vedie do hriechu?

Pokušenie a zlé príležitosti nás obyčajne vedú do hriechu.

273. Čo sú pokušenia?

Pokušenia sú myšlienky alebo vnuknutia, ktoré nás vábia do hriechu.

268. Who commits a venial sin?

He commits a venial sin who transgresses a commandment in a less important matter, or not quite wilfully.

269. Why is mortal sin the greatest evil?

Mortal sin is the greatest evil

1) because it grievously offends God,
2) because it makes us unhappy for time and eternity.

Disobedience, ingratitude.

The punishment of the angels — of our first parents — eternal punishment — Christ on the Cross.

270. What do we lose by mortal sin?

By mortal sin we lose

1) sanctifying grace,
2) Heaven,
3) all our merits.

271. Why should we also avoid venial sin?

We should also avoid venial sin:

1) because it offends God,
2) because it brings many temporal punishments upon us,
3) because it gradually leads to mortal sin.

Application. "*My son*" . . . said Tobias, "*all the days of thy life have God in thy mind, but take heed thou never consent to sin. We lead indeed a poor life, but we shall have many good things if we fear God, and depart from all sin, and do that which is good*" (Tob. 4, 6. 23).

Temptations and Occasions of Sin.

272. What generally leads us into sin?

Temptations and sinful occasions generally lead us into sin.

273. What are temptations?

Temptations are thoughts and suggestions which entice us to sin.

274. Odkiaľ prichádzajú pokušenia?

Pokušenia prichádzajú od diabla, od zlých ľudí alebo od našich zlých náklonností.

Trojaká zlá náklonnosť: žiadosť očí, žiadosť tela a pýcha života.

275. Kedy stávajú sa pokušenia hriechami?

Pokušenia stávajú sa hriechami, keď im neodporujeme, alebo keď v nich máme dobrovolnú zál'ubu.

276. Jako nám treba odporovať pokušeniam?

Pokušeniam treba nám hneď odporovať modlitbou a obrátením myšlienok na iné veci.

Ak nám iskra padne na šaty, hneď ju strasieme.

277. Čo sú hriešne príležitosti?

Hriešné príležitosti sú miesta, osoby alebo veci, ktoré nás snadno vedú do hriechu.

278. Ktoré sú najobyčajnejšie príležitosti ku hriechu?

Najobyčajnejšie príležitosti ku hriechu sú: zlá spoločnosť, zlé divadlá a tance, zlé knihy, obrazy a noviny.

279. Čo musíme robiť, keď sa dostaneme do príležitosti ku hriechu?

Keď sa dostaneme do príležitisti ku hriechu, musíme ju opustiť čím najskorej.

Kto dobrovol'ne vyhľadáva príležitosť do hriechu, už je vinný hriechu.

"Kto miluje nebezpečenstvo, zahynie v ňom." (Kn. Sirach. 3, 27.)

Naučenie. — Opatrne sa vyhýbaj každej príležitosti ku hriechu a odporuj všetkým pokušeniam. Kto odporuje, nadobýva si zásluhy pre nebo, kto má v nich zál'ubu, dopúšťa sa hriechu. Ak povstanú myšlienky v tvojej mysli, hneď ich vypuď. "Bedlite a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia." (Mat. 26, 41.)

274. Whence do temptations come?

Temptations come from the devil, from wicked fellow-men, or from our evil inclinations.

The threefold evil inclination: concupiscence of the eyes, concupiscence of the flesh, pride of life.

275. When do temptations become sinful?

Temptations become sinful when we do not resist them, or when we take wilful pleasure in them.

276. How must we resist temptations?

We must resist temptations immediately by praying, and by turning our thoughts to other things.

When a spark of fire falls on our clothes we shake it off instantly.

277. What are sinful occasions?

Sinful occasions are places, persons, or things by which we are easily led into sin.

278. Which are the most common occasions of sin?

The most common occasions of sin are: bad company, bad theatres and dances, bad books, pictures and newspapers.

279. What must we do, when we happen to be in the occasion of sin?

When we happen to be in the occasion of sin, we must leave it as soon as possible.

He who carelessly seeks an occasion of sin is already guilty of sin.

"*He that loveth danger shall perish in it*" (Eccli. 3, 27).

Application. Carefully avoid every occasion of sin and resist all temptations. He that resists temptations gains merits for Heaven; he that takes pleasure therein, commits sin. When bad thoughts come to your mind, banish them *immediately*. "*Watch ye and pray that ye enter not into temptation*" (Matt. 26, 41).

Neprávosť.

280. Kto sa dopustí neprávosti?

Neprávosti dopustí sa, kto hovie zlým žiadostiam a ťažko hreší zo zvyku.

281. Ktoré sú hlavné neprávosti?

Hlavné neprávosti sú:

1.) pýcha,
2.) lakomstvo,
3.) smilstvo,
3.) závisť,
5.) obžerstvo,
6.) hnev,
7.) lenivosť.

Volajú sa aj hriechami, preto že sú pôvodom veľa iných hriechov.

282. Kto je pyšný?

Pyšný je, kto sám seba považuje za lepšieho ako je, a kto chce byť viacej ctený ako to zasluhuje.

"Pýcha je počiatkom každého hriechu." (Sirach. 10, 15.) "Boh pyšným sa protiví, pokorným ale dáva milosť." (Jak. 4, 6.) "Každý, kto sa povyšuje, bude ponížený." (Luk. 14, 11.) Pýcha pred úpadkom. Pyšný nemôže zniesť ani vyššieho ani rovného. Pýcha peklom dýcha.

Márnivosť (v šatách, v kráse atď.), pýcha (v bohatstve, nadaní), hrdosť, domyslivosť, vystatovanie.

283. Kto je lakomý?

Lakomý je, kto barz miluje peniaze a zemské bohatstvá, a nič nechce dať chudobným, alebo na iné dobré ciele.

"Ktorí chcú zbohatnúť, upádajú do pokušenia a do sídla diablovho. Koreňom totižto všetkého zlého je lakomosť (I.. Tim. 6, 9—10.) "Lakomci neobsiahnú kráľovstva Božieho." (I. Kor. 6, 10.) Lakomstvo vedie do zatvrdlivosti srdca.

284. Kto je smilný?

Smilný je, kto sa oddáva nečistým myšlienkam, rečiam a skutkom.

Šieste a deviate prikázanie.

Vice.

280. What is vice?

Vice is the habit of indulging one's evil desires, and of sinning grievously.

281. Which are the principal vices?

The principal vices are:

1) pride,
2) covetousness,
3) lust,
4) envy,
5) gluttony,
6) anger,
7) sloth.

They are also called *capital sins*, because they are the main sources of many other sins.

282. Who is proud?

He is proud who considers himself better than he is, and who wishes to be honored more than he deserves.

"*Pride is the beginning of all sin*" (Eccli. 10, 15). "*God resisteth the proud, and giveth grace to the humble*" (Jas. 4, 6). "*Every one that exalteth himself shall be humbled*" (Luke 14, 11). Pride precedes the fall. The proud man can bear neither superior nor equal.

Vanity (on account of clothing, beauty etc.), *Pride* (on account of wealth, talents), *Haughtiness*, arrogance.

283. Who is covetous?

He is covetous who has too great a love for money and earthly goods, and gives nothing to the poor or for other good purposes.

"*They that will become rich fall into temptation, and into the snare of the devil . . . For the desire of money is the root of all evils*" (I. Tim. 6, 9. 10). "*The covetous shall not possess the kingdom of God*" (I. Cor. 6, 10).

Covetousness leads to hardness of heart.

284. Who is unchaste?

He is unchaste who indulges in immodest thoughts, words or actions.

Sixth and ninth commandments.

285. Kto je závistivý?

Závistivý je, kto má žiaľ nad šťastím iných a raduje sa nad ich nešťastím.

Kain; bratia Jozefovi.

"Závisťou diablovou prišla smrť na svet; a toto nasledujú tí, ktorí sú s jeho strany." (Kn. Múdr. 2, 24—25.)

286. Kto sa dopustí obžerstva?

Obžerstva dopustí sa, kto jie a pije priveľa alebo hltavo.

"Ale dajte si pozor, aby vaše srdcia neboly snáď obťažené obžerstvom a opilstvom a starosťami o tento život, a nepríšiel na vás ten deň náhle." (Luk. 21, 34.)

Hltavosť, paškrtnosť, pijanstvo atď.

287. Kto je hnevlivý?

Hnevlivý je, kto sa ľahko rozčuľuje, keď sa niečo nestane po jeho vôli.

"Lebo hnev u muža nekoná to, čo je spravedlivé pred Bohom.." (Luk. 1, 20.)

Keď by človek vždy bol takým, jakým je v hneve, patril by do blázinca.

288. Kto je lenivý?

Lenivý je, kto sa vyhýba namáhať a robiť, čo je potrebné pre jeho časné a večné blaho.

"Mnohému zlému učí záhalčivosť." (Kn. Sirach. 33, 29.)

Zahál'ka je počiatkom všetkých neprávostí .

Bár by si bol studený, alebo vrelý. Ale že si vlažný a nie si ani studený, ani vrelý, začínam ťa vyplúvať zo svojich úst." (Zjav. 3, 15—16.) "Každý strom, ktorý nenesie dobrého ovocia, bude vyťatý a na oheň hodený." (Mat. 7, 19.)

Dobré skutky.

289. Čo sú dobré skutky?

Dobré skutky sú také skutky, ktoré sa ľúbia Bohu.

285. Who is envious?

He is envious who is sad at the good fortune of others, and rejoices at their misfortune.

"By the envy of the devil, death came into the world. And they follow him that are of his side" (Wis. 2, 24—25).

Cain; the brothers of Joseph.

286. Who is gluttonous?

He is gluttonous who eats and drinks too much or too greedily.

"Take heed to yourselves, lest perhaps your hearts be overcharged with surfeiting and drunkenness and the cares of this life: and that day (of judgment) come upon you suddenly" (Luke 21, 34).

Greediness, daintiness, drunkenness etc.

287. Who is given to anger?

He is given to anger who easily becomes provoked if things are not as he wishes.

"The anger of man worketh not the justice of God (Jas. I, 20).

If a person were always what he is in a passion of anger, he would be fit for an insane asylum.

288. Who is slothful?

He is slothful who shirks the exertion and labor necessary for his temporal and eternal welfare.

"Idleness hath taught many much evil" (Eccli. 33, 29). Idleness is the beginning of all vice. *"I would thou wert cold, or hot: But because thou art lukewarm, and neither cold, nor hot, I will begin to vomit thee out of my mouth"* (Apoc. 3, 15. 16). *"Every tree that bringeth not forth good fruit, shall be cut down, and shall be cast into the fire"* (Matt. 7, 19).

Good Works.

289. What are good works?

Good works are such works that are pleasing to God.

290. Kedy sú naše dobré skutky záslužné?

Naše dobré skutky sú záslužné, keď ich konáme v stave milosti a s dobrým úmyslom.

Záslužný=zasluhuje odmenu.

291. Čo si zasluhujeme každým dobrým skutkom?

Každým dobrým skutkom zasluhujeme si viac milosti na zemi a väčšiu odmenu v nebi.

292. Kedy je náš úmysel dobrý?

Náš úmysel je dobrý, keď chceme konať svoje skutky pre česť Božiu.

Jesť, piť, učiť sa, robiť, hrať sa, odpočívať atď.: **zkrátka** všetko je záslužné, ak sa koná s dobrým úmyslom.

"A ktokoľvek podá nápoja jednému z týchto najmenších čo len pohár studenej vody, pod menom učeníka, neztratí svojej odplaty." (Mat. 10, 42., Mar. 9, 40.) "Či teda jete a či pijete, a či čokoľvek iného činíte, všetko na slávu Božiu činte." (I Kor. 10, 31.)

293. Jako urobíme dobrý úmysel?

Dobrý úmysel urobíme, keď si pomyslíme alebo hovoríme: "O môj Bože, všetko pre Tvoju česť" — alebo: "Z lásky k Bohu."

294. Ktoré dobré skutky sa zvlášte ľúbia Bohu?

Dobré skutky, ktoré sa zvlášte ľúbia Bohu, sú: modlitba, pôst a almužna.

"Modlitba s pôstom a almužna je lepšie, nežli nahromadenie zlatých pokladov." (Tob. 12, 8.)

Modlitba: všetký nábožné skutky, počúvanie sv. omše, prijímanie sv. sviatosti.

Pôst: všetké skutky mrtvenia a sebazapierania.

Almužna: všetké skutky milosrdenstva a dobročinnosti.

295. Ktoré skutky musíme nado všetko konať?

Nado všetko musíme:

1.) verne zachovávať prikázania Božie a cirkevné,
2.) konať povinnosti svojho stavu.

290. When are our good works meritorious?

Our good works are meritorious when we do them in the state of grace, and with a good intention.

Meritorious = deserving of reward.

291. What do we merit by each good work?

By each good work we merit more grace on earth and a greater reward in Heaven.

292. When is our intention good?

Our intention is good when we wish to perform our works for the honor of God.

Eating, drinking, studying, working, playing, resting etc.; in short everything is meritorious if done with a good intention.

"*Whosoever shall give to drink to one of these little ones a cup of cold water only in the name of a disciple* (= for love of Me), *amen I say to you, he shall not lose his reward*" (Matt. 10, 42. Mark. 9, 40).

"*Whether you eat or drink, or whatsoever else you do: do all to the glory of God*" (I. Cor. 10, 31).

293. How may we make a good intention?

We may make a good intention by thinking or saying: O my God, all for Thy honor!—or: For the love of God.

294. What good works are especially pleasing to God?

The good works especially pleasing to God are: prayer, fasting and alms deeds.

"*Prayer is good with fasting and alms, more than to lay up treasures of gold*" (Tob. 12, 8).

Prayer: all works of devotion, hearing Mass, receiving the sacraments.

Fasting: all works of mortification and self-denial.

Alms deeds: all works of mercy and charity.

295. What good works must we perform above all?

Above all we must

1) faithfully keep the commandments of God and of the Church,
2) fulfill the duties of our state of life.

296. Ktoré sú telesné skutky milosrdenstva?

Telesné skutky milosrdenstva sú:

1.) lačných krmiť,
2.) smädných napájať,
3.) pocestných do domu prijímať,
4.) nahých odievať,
5.) nemocných navštevovať,
6.) väzňov vykupovať,
7.) mrtvých pochovávať.

297. Ktoré sú duchovné skutky milosrdenstva?

Duchovné skutky milosrdenstva sú:

1.) hriešnikov kárhať,
2.) nevedomých vyučovať,
3.) pochybujúcim dobre radiť,
4.) smutných tešiť,
5.) krivdy trpezlivo znášať,
6.) ubližujúcim odpúšťať,
7.) za živých i za mrtvých sa modliť.

Naučenie. — Nedaj ani dňu pominúť, bez toho, žeby si nevykonal dobrého skutku, ináč ten deň je ztratený.

"Nuž neustávajme dobre činiť, lebo svojím časom budeme žať neprestajne." (Gal. 6, 9.) "Nakoľko ste to učinili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste to učinili." (Mat. 25, 40.) "Blahoslavení milosrdní, lebo oni dôjdu milosrdenstva. (Mat. 5, 7.)

Ctnosť.

298. Kto je ctnostný?

Ctnostný je, kto sa stále vynasnažuje a ochotne robí, čo sa ľúbi Bohu.

Protiva: nemravný.

299. Ktoré sú tri Božské ctnosti?

Tri Božské ctnosti sú: viera, nádej a láska.

296. Which are the corporal works of mercy?

The corporal works of mercy are:

1) to feed the hungry,
2) to give drink to the thirsty,
3) to give shelter to the homeless,
4) to clothe the naked,
5) to visit the sick,
6) to ransom the captives,
7) to bury the dead.

297. Which are the spiritual works of mercy?

The spiritual works of mercy are:

1) to admonish the sinner,
2) to instruct the ignorant,
3) to counsel the doubtful,
4) to comfort the sorrowful,
5) to bear wrongs patiently,
6) to forgive all injuries,
7) to pray for the living and the dead.

Application. Let no day pass without doing some good work, otherwise it is a day lost. "*In doing good, let us not fail: for in due time we shall reap*" (Gal. 6, 9). Remember the saying of our Lord: "*As long as you did it to one of these My least brethren, you did it to Me*" (Matt. 25, 40). And: "*Blessed are the merciful: for they shall obtain mercy*" (Matt. 5, 7).

Virtue.

298. Who is virtuous?

He is virtuous who is always striving and ready to do what is pleasing to God.

The contrary: vicious.

299. Which are the three divine virtues?

The three divine virtues are: faith, hope and charity.

300. Prečo viera, nádej a láska volajú sa Božskými ctnosťami?

Viera, nádej a láska volajú sa Božskými ctnosťami, bo sa vzťahujú priam na Boha.

Veríme v Boha, dúfame v Boha a milujeme Boha. Sú vliate do našich duší pri krste.

301. Jako nakrátko vzbudíme vieru, nádej a lásku?

Vieru, nádej a lásku nakrátko vzbudíme, keď hovoríme:

O môj Bože! verím všetko, čo si zjavil, lebo si neomylná pravda.

O môj Bože! dúfam všetko, čo si sľúbil, lebo si verný.

O môj Bože! milujem ťa z celého srdca, lebo Ty si mňa prv miloval a preukázal si mi bezpočetné dobro.

302. Ktoré sú sedem hlavné ctnosti?

Sedem hlavné ctnosti sú:

1.) poníženosť,
2.) štedrosť,
3.) čistota,
4.) láska,
5.) striedmosť,
6.) tichosť,
7.) horlivosť.

Protivné neprávosti: pýcha, lakomstvo, smilstvo, závisť, obžerstvo, hnev a lenivosť.

303. Ktoré sú evanjelické rady?

Evanjelické rady sú:

1.) dobrovoľná chudoba,
2.) večitá čistota,
3.) dokonalá poslušnosť pod duchovným predstaveným.

Rada=čo nie je prikázané. Kto zachováva prikázania, príde do neba; kto zachováva rady, dostane sa na vyššie miesto v nebi. Volajú sa evanjelické, bo sú vyňaté z Evanjelií.

300. Why are faith, hope and charity called divine virtues?

Faith, hope and charity are called divine virtues because they directly relate to God.

We believe *in God*, we hope *in God*, and we love *God*.—They are infused into our souls at baptism.

301. How may we briefly make an act of faith, hope and charity?

We make an act of faith, hope and charity, by briefly saying:

O my God, I believe all Thou hast said, because Thou art the infallible truth.

O my God, I hope for all Thou hast promised, because Thou art faithful.

O my God, I love Thee with all my heart, because Thou hast loved me first, and hast given me countless benefits.

302. Which are the seven principal virtues?

The seven principal virtues are:

1) humility,
2) liberality,
3) chastity,
4) brotherly love,
5) temperance in eating and drinking,
6) meekness,
7) diligence.

The contrary vices: pride, covetousness, lust, envy, gluttony, anger, sloth.

303. Which are the evangelical counsels?

The evangelical counsels are:

1) voluntary poverty,
2) perpetual chastity,
3) entire obedience to a spiritual superior.

Counsel = what is not *commanded*. They are called *evangelical*, because they are mentioned by the Evangelists. He who observes the commandments, will obtain Heaven; he who observes the counsels will obtain a higher place in Heaven.

"Ale jak chceš vojst' do života, zachovávaj prikázania. Jestli chceš byt' dokonalým; id', spredaj, čo máš, a rozdaj chudobným, a budeš mat' poklad v nebi; a príd', nasleduj ma." (Mat. 19, 17-21.)

304. Kto je povinný zachovávať evanjelické rady?

Evanjelické rady zachovávať sú povinní všetci tí, ktorí sa na to sľubom zaviazali.

Tri reholnícke sľuby. — Reholníci: mnísi, bratia, mnišky, sestry. — Samostany, kláštory.

305. Ktoré sú osem blahoslavenstvá.

Osem blahoslavenstvá sú:

1.) Blahoslavení chudobní duchom: lebo ich je kráľovstvo nebeské.
2.) Blahoslavení tichí: lebo oni budú vládnuť zemou.
3.) Blahoslavení, ktorí plačú; lebo oni budú potešení.
4.) Blahoslavení, ktorí lačnejú a žížnia po spravodlivosti: lebo oni budú nasýtení.
5.) Blahoslavení milosrdní, lebo oni dojdú milosrdenstva.
6.) Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.
7.) Blahoslavení pokojamilovní: lebo oni volať sa budú dietkami Božími.
8.) Blahoslavení, ktorí trpia pre spravedlivosť: lebo ich je kráľovstvo nebeské. (Mat. 5, 3-10).

306. Čo nám treba činiť, aby sme viedli pobožný život?

Aby sme pobožný život viedli, musíme:

1.) horlivo sa modlievať.
2.) radi počúvať slovo Božie,
3.) často prijímať sviatosti,
4.) ctiť blahoslavenú Pannu Mariu,
5.) zapierať sa i v dovolených veciach,
6.) často urobiť dobrý úmysel.

"If thou wilt enter into life, keep the commandments. If thou wilt be perfect, go, sell what thou hast, and give to the poor, and thou shalt have treasure in Heaven" (Matt. 19, 17. 21).

304. Who are obliged to observe the evangelical counsels?

All those are obliged to observe the evangelical counsels who have bound themselves by a vow to do so.

The three *religious vows.* — *Religious:* Monks, Friars, Brothers; Nuns, Sisters.—Monasteries, Convents.

305. Which are the eight beatitudes?

The eight beatitudes are:

1) Blessed are the poor in spirit, for theirs is the kingdom of Heaven.
2) Blessed are the meek, for they shall possess the land.
3) Blessed are they that mourn, for they shall be comforted.
4) Blessed are they that hunger and thirst after justice, for they shall be filled.
5) Blessed are the merciful, for they shall obtain mercy.
6) Blessed are the clean of heart, for they shall see God.
7) Blessed are the peace-makers, for they shall be called the children of God.
8) Blessed are they that suffer persecution for justice' sake, for theirs is the kingdom of Heaven. (Matt. 5, 3—10).

306. What must we do to lead a devout life?

To lead a devout life we must

1) pray diligently,
2) love to hear the word of God,
3) often receive the sacraments,
4) honor the Blessed Virgin,
5) deny ourselves, even in lawful things,
6) often make a good intention.

Ďalší prostriedok viesť pobožný život je: vstúpiť do náboženských spolkov a braterství.

Naučenie. — Kto vedie pobožný život, bude mať pokoj mysli, šťastnú smrť a príde do neba.

Milosť.

307. Čo nám treba, aby sme pobožný život viedli?

Aby sme pobožný život viedli, treba nám milosť Božiu.

308. Čo je milosť Božia?

Milosť Božia je nebeský dar, ktorý Boh udeľuje našej duši, aby sme boli spasení.

309. Čo je skutková milosť?

Skutková milosť je tá, ktorú nám treba pre každý dobrý skutok.

Skutková milosť=pomocná milosť.

Ona osvecuje náš rozum, nakloňuje našu vôlu činiť dobré a napomáha to vykonať. Odporovať pokušeniu je tiež dobrý skutok.

"Lebo bezo mňa nič nemôžete činiť." (Ján 15., 5.) "Veď Boh je to, ktorý spôsobuje vo vás i chcieť i konať dľa dobrej vôle." (Filip 2, 13.) "Všetko môžem skrze toho; ktorý ma posilňuje." (Filip 4, 13.)

Milosť nemá účinku pre naše spasenie, ak s ňou spolu neúčinkujeme. "Napomíname vás, aby ste neprijímali milosť Božiu nadarmo." (II. Kor. 6, 1.)

310. Jako sa nám zvláštne dostane skutkovej milosti?

Skutkovej milosti sa nám zvlášte dostane sviatosťami a modlitbou.

311. Čo je posväcujúca milosť?

Posväcujúca milosť je tá milosť, ktorá nás činí svätými a dietkami Božími.

Posväcujúca milosť je nadprírodzený, nebeský život duše; svätobné rúcho, bez ktorého nemôžeme byť pripustení na nebeskú hostinu.

A further means to lead a devout life is, to join sodalities and confraternities.

Application. He who leads a devout life will have peace of mind, a happy death and will obtain Heaven.

Grace.

307. What do we need to lead a devout life?

To lead a devout life, we need the grace of God.

308. What is grace?

Grace is a heavenly gift, which God confers upon our soul for our salvation.

309. What is actual grace?

Actual grace is that grace which we need for every good work.

Grace of assistance, transient grace.

It enlightens our understanding and inclines our will to do good and aids us to accomplish it. To resist temptation is also a good work.

"*Without Me you can do nothing*" (John 15, 5). "*It is God who worketh in you both to will and to accomplish, according to His good will*" (Phil. 2. 13). "*I can do all things in Him who strengtheneth me*" (Phil. 4, 13).

310. How do we particularly obtain actual grace?

We particularly obtain actual grace by the sacraments and prayer.

Grace is not effectual for our salvation if we do not *co-operate* with it. "*We exhort you that you receive not the grace of God in vain*" (II. Cor. 6, 1).

311. What is sanctifying grace?

Sanctifying grace is that grace which makes us holy and children of God.

Sanctifying grace is the supernatural, heavenly life of the soul; the nuptial garment without which no one can be admitted to the heavenly banquet.

312. Jako sa nám dostane posvätcujúcej milosti?

Posvätcujúcej milosti dostane sa nám vo sviatosti krstu.

313. Jako ztratíme posvätcujúcu milosť?

Posvätcujúcu milosť ztratíme smrteľným hriechom.

314. Jako znovu nadobudneme posvätcujúcu milosť?

Posvätcujúcej milosti znovu nadobudneme sviatosťou pokánia.

Naučenie. — Posvätcujúca milosť je náš najdrahší poklad, majúci väčšiu cenu, ako peniaze, zdravie a život. Pán Ježiš zomrel na kríži, aby získal pre nás túto milosť. Len ten, kto umiera v stave posvätcujúcej milosti, vojde do neba. Čím viac máme posvätcujúcej milosti, tým väčšia bude naša blaženosť v nebi.

312. How do we obtain sanctifying grace?

We obtain sanctifying grace by the Sacrament of Baptism.

313. How do we lose sanctifying grace?

We lose sanctifying grace by mortal sin.

314. How do we regain sanctifying grace?

We regain sanctifying grace by the Sacrament of Penance.

Application. Sanctifying grace is our most precious treasure, of greater value than money, health and life. To obtain this grace for us our Lord died on the Cross. Only he who dies in the possession of sanctifying grace can enter into Heaven. The more sanctifying grace we possess, the greater will be our happiness in Heaven.

TRETIA ČASŤ.

Musíme prijímať sviatosti.

---

315. Čo je sviatosť?

Sviatosť je viditeľný znak, ktorý nám dáva neviditelnú milosť.

Viditeľný (vonkajší) znak naznačuje neviditeľnú (vnútornú) dnukajšiu milosť. Liatie vody pri krste označuje a uskutočňuje očistenie duše.

316. Kto ustanovil sviatosti?

Ježiš Kristus ustanovil sviatosti.

Obrady ustanovila cirkev, pre väčšiu okázalosť a pre naše povznesenie. Sviatosti sú platné i bez obradov, ale nikdy bez viditeľného znaku.

317. Ktoré sú sedem sviatostí?

Sedem sviatostí sú:

1.) krst,
2.) birmovanie,
3.) Sviatosť oltárna,
4.) pokánie,
5.) ostatné pomazanie,
6.) posvätenie kňazstva,
7.) stav manželský.

318. Ktoré sviatosti môžu sa len raz prijať?

Sviatosti, ktoré môžu sa len raz prijať, sú: krst, birmovanie a posvätenie kňazstva.

Vtlačujú duši znak, ktorý navždy ostane = nezmazateľný znak.

319. Jako musíme prijímať sviatosti?

Sviatosti musíme prijímať hodne.

So slušnou prípravou — ináč svätokrádež.

Part III.

We must receive the Sacraments.

315. What is a Sacrament?

A Sacrament is a visible sign which imparts to us invisible grace.

The *visible* (outward) sign *indicates* the invisible (inward) grace. The pouring on of water at Baptism denotes and *effects* the cleansing of the soul.

316. Who instituted the Sacraments?

Jesus Christ instituted the Sacraments.

The *ceremonies* were instituted by the Church for greater solemnity and edification. The Sacraments are *valid* without the ceremonies, but not without the visible sign.

317. Which are the seven Sacraments?

The seven Sacraments are:

1) Baptism,
2) Confirmation,
3) Holy Eucharist,
4) Penance,
5) Extreme Unction,
6) Holy Orders,
7) Matrimony.

318. What Sacraments can be received only once?

The Sacraments that can be received only once are Baptism, Confirmation and Holy Orders.

They imprint a character on the soul which remains forever: *an indelible* mark.

319. How must we receive the Sacraments?

We must receive the Sacraments worthily.

With the proper preparation — otherwise a sacrilege,

320. **Ktorá je najsvätejšia sviatosť?**

Najsvätejšia sviatosť je Sviatosť oltárna.

Sám Ježiš Kristus.

321. **Ktorá je najpotrebnejšia sviatosť?**

Najpotrebnejšia sviatosť je krst.

Naučenie. — Sviatosti sú svätá a činia nás svätými. Neznesväcuj ich. Chráň sa hrozného zločinu: prijímať ich nehodne, svätokrádežne.

1. Krst.

322. **Prečo je krst najpotrebnejšia sviatosť?**

Krst je najpotrebnejšia sviatosť:

1.) preto že bez krstu nikto nemôže byť spasený,

2.) preto že bez krstu ani jednu sviatosť nemožno prijať.

"Jestli kto znovu sa nenarodí z vody a z Ducha Svätého, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho." (Ján 3, 5.)

323. **Jako sa krstí?**

Krstitel' leje vodu na hlavu krstencovu a súčasne povedá slová: "Ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého." (Mat. 28, 19.)

Každá prírodná voda. Stačí, keď sa dotkne kože a s nej stieka.

Krstitel': Kto krstí. Krstenec: Kto prijíma krst.

"Idťte teda, učte všetky národy, a krstite ich: V mene Otca i Syna i Ducha svätého." (Mat. 28, 19.)

324. **Čo sa stáva s dušou krstencovou pri krste?**

Pri krste duša krstencova je očistená od každého hriechu a posvätená milosťou Božou.

Výmer: Krst je sviatosť, v ktorej sme očistení od všetkých hriechov a posvätení milosťou Božou.

Účinky krstu: zmazuje 1.) dedičný hriech, 2.) všetké hriechy pred krstom spáchané, 3.) trest, 4.) všetké časné tresty; dáva nám

320. Which is the greatest Sacrament?

The Holy Eucharist is the greatest Sacrament.

Jesus Christ Himself.

321. Which is the most necessary Sacrament?

Baptism is the most necessary Sacrament.

Application. The Sacraments are holy and make us holy. Do not profane them; beware, especially, of the fearful crime of receiving them unworthily.

1. Baptism.

322. Why is Baptism the most necessary Sacrament?

Baptism is the most necessary Sacrament

1) because without Baptism no one can be saved,

2) because without Baptism no other Sacrament can be received.

"*Unless a man be born again of water and the Holy Ghost, he cannot enter into the kingdom of God*" (John 3. 5).

323. How is Baptism administered?

Baptism is administered by pouring water on the head of the person to be baptized, and at the same time pronouncing the words: "I baptize thee in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Ghost."

Any *natural* water. Enough to touch, and flow from the skin.

"*Going therefore, teach ye all nations: baptizing them in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Ghost*" (Matt. 28, 19).

324. What takes place in the soul of the person baptized?

The soul of the person baptized is cleansed from all sin and sanctified by the grace of God.

Definition: Baptism is that Sacrament by which we are cleansed from all sin and sanctified by the grace of God.

Effects of Baptism. *It takes away:* 1) original sin, 2) all sins committed before Baptism, 3) the eternal punishment, 4) all temporal

1.) posvätcujúcu milosť, 2.) stávame sa dietkami Božími, 3.) dedičami neba, 4.) údami katolíckej cirkvi, 5.) vlieva do duše Božské ctnosti, 6.) vtlačuje duši nezmazateľný znak.

325. Kto môže platne krstiť?

Každý môže platne krstiť.

326. Kto má právo krstiť?

Kňaz má právo krstiť.

Svetským je dovoleno krstiť len v čas potreby, t. j. keď osoba bez krstu je v nebezpečí smrti, a nijako nemožno dostať kňaza. — Súkromný krst.

327. Kedy majú byť deti krstené?

Deti majú byť krstené čo len možno, v prvom týždni po ich narodení.

328. Čo sľúbime pri krste?

Pri krste sľúbime, že sa odriekame diabla, hriechu a zachováme vieru.

329. Jaké sú povinnosti krstných rodičov?

Povinnosti krstných rodičov sú: odpovedať za dieťa pri krste a neskoršie sa starať, aby sa dieťa vychovalo v katolíckom náboženstve.

330. Kto môže byť krstným rodičom.

Krstným rodičom môže byť len skutočný katolík, keď dosiahol aspoň 14. rok svojho veku.

Krstní rodičia majú dozierať, aby sa dieťa vyučilo v katolíckej viere.

Vstúpia do duchovného príbuzenstva s osobou pokrstenou. Nekatolík, alebo kto nenie skutočný katolík, nemôže pomôcť vychovať dieťa skutočným katolíkom.

Tvoj svätý ochranca je ten svätý, ktorého meno si dostal pri krste. On ťa má ochraňovať. Modlievaj sa k nemu, aby si zachoval milosť sv. krstu. Každý rok oslavuj jeho sviatok; to ťa má upomínať na tvoj krst.

punishment. *It gives:* 1) sanctifying grace, 2) it makes us children of God, 3) heirs of Heaven, 4) members of the Catholic Church 5) it infuses into the soul the divine virtues, 6) it imprints an indelible mark on the soul.

325. Who can baptize validly?

Any one can baptize validly.

326. Who has the right to baptize?

The pastor has the right to baptize.

A lay person is permitted to baptize only in case of *necessity* i. e. when a person is in danger of dying without baptism, and no priest can be had. — Private Baptism.

327. When should children be baptized?

Children should be baptized within one week after birth, if such is possible.

328. What are the baptismal vows?

The baptismal vows are the promises made at Baptism: to renounce the devil and sin, and to preserve the faith.

329. What must sponsors do?

Sponsors must at Baptism answer for the child and, later, take care that it be brought up a Catholic.

330. Who can be sponsor?

Only a practical Catholic who is at least 14 years old, can be sponsor.

Sponsors should see that the child be instructed in the Catholic faith. They become spiritually related to the person baptized. A non-Catholic or one who is not a practical Catholic cannot help in bringing up a child as a true Catholic.

Your *patron* saint is the saint whose name was given you at Baptism. He is to protect you; pray to him for the preservation of the baptismal grace. Celebrate his feast annually; it should remind you of your Baptism.

Obrady — Pred krstom: dýchanie v tvár, zaklínanie, požehnaná soľ, effeta (otvor sa), krstný sľub, vyznanie viery, mazanie svätým olejom. Po krste: mazanie svätým krížmom, položenie bieleho ľanového rúcha na krstenca a vloženie rozžiatej sviece do jeho ruky.

Slávny krst, so všetkými obradami (v kostole) a súkromný krst. Toho, kto prijal súkromný krst, musia priniesť do kostola na doplnenie obradov.

Ak nemôže kto prijať sviatosť krstu, môže byť spasený krstom žiadosti (dokonalá láska k Bohu, a táto má v sebe žiadosť po krste), alebo môže byť spasený krstom krvi (mučenníckou smrťou pre Krista.) Této nie sú sviatosťami.

Naučenie. — Po celý svoj život ďakuj Bohu za svätý krst. Keď bys' nebol býval pokrstený, nebol by si dieťaťom Božím a nemohol by si byť spasený. Dľa možnosti vďačne pomáhaj druhým, aby boli pokrstení, zvlášte pohanským deťom, skrze spolok sv. Detinstva.

2. Birmovanie.

331. Kto udeľuje birmovanie?

Biskup udeľuje birmovanie.

332. Jako udeľuje biskup birmovanie?

Biskup kladie ruku na hlavu birmovanca a v podobe kríža maže čelo krížmom, hovoriac: "Značím ťa znakom kríža a posilňujem ťa krížmom spasenia v mene Otca i Syna i Ducha Svätého." Amen.

Skôr ako biskup toto učiní, vystre svoje ruky na všetkých birmovancov a modlí sa, aby Duch Svätý sostúpil na nich. Po birmovaní dá biskup všetkým požehnanie; všetci birmovanci majú byť prítomní na tomto požehnaní. Krížmo je olivový olej s balsamom smiešaný a od biskupa na Zelený štvrtok posvätený.

333. Čo sa deje s dušou birmovanca?

Duša birmovanca prijíma Ducha Svätého, ktorý ju posilňuje.

Birmovanie značí posilnenie. Nezmazateľný znak.

Výmer: Birmovanie je sviatosť, v ktorej prijímame Ducha Svätého na posilnenie našej duše.

Ceremonies. Before Baptism: blowing upon the face, exorcism, blessed salt, ephpheta, baptismal vows, profession of faith, anointing with holy oil. — *After Baptism*: anointing with chrism (Christian), placing a white linen cloth on the person baptized, and a lighted candle in his hand.

Solemn Baptism, with all the ceremonies (in the church), and *private Baptism*. He who has received private Baptism must afterwards be brought to the church for the ceremonies.

If any one cannot receive the Sacrament of Baptism, he can be saved by the *baptism of desire* (perfect love of God which includes the desire of the Sacrament,) or he may be saved by the *baptism of blood* (martyrdom for Christ). These, however, are no Sacraments.

Application. All your life thank God for holy Baptism. If you had not been baptized, you would not be a child of God and could not be saved. Out of gratitude, help as far as you can, others to be baptized, especially pagan children, through the Association of the Holy Childhood.

2. Confirmation.

331. Who administers Confirmation?

The bishop administers Confirmation.

332. How does the bishop administer Confirmation?

The bishop when administering Confirmation, places his hand on the head of the person to be confirmed and anoints the forehead with chrism, in the form of a cross, saying: "I sign thee with the sign of the cross, and I confirm thee with the chrism of salvation, in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Ghost." Amen.

Before doing this, the bishop extends his hands over *all* those who are to be confirmed and prays that the Holy Ghost may descend upon them. — *After* Confirmation, the bishop gives the blessing to all. All those who were confirmed must be present at this blessing.

Chrism consists of olive oil and balsam, and is blessed by the bishop on Holy Thursday.

333. What takes place in the soul of the person confirmed?

The soul of the person confirmed is filled with the Holy Ghost and strengthened by Him.

Confirmation signifies strengthening. Indelible mark.

Definition: Confirmation is that Sacrament, by which man is filled with the Holy Ghost, and strengthened by Him.

334. Na čo býva duša birmovanca posilnená?

Duša birmovanca býva posilnená, aby svoju vieru neohrožene vyznával a bojoval proti nepriateľom svojho spasenia.

Sedem darov Ducha Svätého: 1.) múdrosť, 2.) rozum, 3.) rada, 4.) sila, 5.) umenie, 6.) pobožnosť, 7.) bázeň Božia.

Vlastnou vinou neprijať sv. birmovanie je hriech.

335. Čo máme činiť pred birmovaním?

Pred birmovaním máme:

1.) vrúcne sa modliť ku Duchu Svätému,
2.) vykonať dobrú spoveď.

Medzi birmovným rodičom a birmovancom nepovstáva duchovné príbuzenstvo.

Naučenie. — Maj vrúcnu žiadosť hodne prijať sviatosť birmovania. Keď si prijal sv. birmovanie, pamätaj, že si sa stal zvláštnym spôsobom chrámom Ducha Svätého. Chráň sa, aby si nevyhnal Ducha Svätého zo svojho srdca smrteľným hriechom.

2. Najsvätejšia Sviatosť Oltárna.

336. Čo je najsvätejšia Sviatosť oltárna?

Najsvätejšia Sviatosť oltárna je telo a krv Pána nášho Ježiša Krista pod spôsobami chleba a vína.

Dar milosti (Eucharistia) = Velebná Sviatosť. Telo Kristovo; svätá obeta; Božská obeta; chlieb anjelský, nebeská manna, večera Pánova. Cestovné (viaticum) = zaopatrenie na cestu (do večnosti).

337. Jako je prítomný Ježiš Kristus vo Sviatosti oltárnej?

Ježiš Kristus vo Sviatosti oltárnej je tak prítomný, jako je v nebi na pravici svojho Otca.

S telom i s krvou, s telom i s dušou, s Božstvom i s človečenstvom.

To isté telo, ktoré bolo položené v jasličkách a pribité na kríž, ale oslávené a premenené.

334. Why is the soul of the person confirmed strengthened?

The soul of the person confirmed is strengthened that he may bravely profess his faith and combat against the enemies of his salvation.

The seven gifts of the Holy Ghost: 1) wisdom, 2) understanding, 3) counsel, 4) fortitude, 5) knowledge, 6) piety, 7) fear of the Lord.

Neglecting to receive Confirmation through one's own fault, is sinful.

335. What should we do before Confirmation?

Before Confirmation we should
1) pray fervently to the Holy Ghost,
2) make a good confession.

The *Sponsors at Confirmation* do not contract spiritual relationship with the person confirmed.

Application. Have a great desire to receive worthily the Sacrament of Confirmation. If you have been confirmed, remember, that you have become, in a particular manner, a temple of the Holy Ghost. Beware of banishing the Holy Ghost from your heart by mortal sin.

3. The Holy Eucharist.

336. What is the Holy Eucharist?

The Holy Eucharist is the Body and Blood of our Lord Jesus Christ under the appearances of bread and wine.

Holy Eucharist = Blessed Sacrament. Corpus Christi = Body of Christ; Sacred Host = Divine Victim; Bread of Angels, Heavenly Manna, Lord's Supper. Viaticum = provision for a journey.

337. How is Jesus Christ present in the Holy Eucharist?

Jesus Christ is present in the Holy Eucharist as He is in Heaven, at the right hand of His Father.

With flesh and blood, body and soul, humanity and divinity.

The same body which was placed in the manger and was nailed to the Cross — but glorious and transfigured.

Prítomnosť Kristova: Jako Boh všade, jako Boh a človek v nebi na pravici svojho Otca, a na zemi, všade, kde je najsvätejšia Sviatosť oltárna.

Skutočne (nie obrazne); pravdive, nie len v predstave alebo domnele; podstatne, všetko, čo patrí do podstaty veci.

338. Kedy prisľúbil Ježiš najsv. Sviatosť oltárnu?

Ježiš prisľúbil Sviatosť oltárnu po rozmnožení chlebov a rýb.

339. Ktorými slovmi prisľúbil Ježiš Sviatosť oltárnu?

Ježiš prisľúbil Sviatosť oltárnu týmito slovami: "Chlieb, ktorý ja dám, je moje telo svetu na živobytie. Veru, veru, povedám vám: jestli nebudete jiesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe života. Lebo moje telo opravdive je pokrmom a moja krv je opravdive nápojom." (Ján 6, 52, 54, 56.)

340. Kedy ustanovil Ježiš sviatosť oltárnu?

Ježiš ustanovil Sviatosť oltárnu večer pred svojou smrťou.

Zelený štvrtok, — sviatok Božieho Tela.

341. Jako ustanovil Ježiš Sviatosť oltárnu?

Ježiš vzal chlieb a dobrorečil a lámal a dával svojim učeníkom a riekol: "Vezmite a jedzte: **toto je moje telo.**" A vzal kalich s vínom, vďaky vzdával a dal im a riekol: "Pite z toho všetci: **toto je moja krv.** To čiňte na moju pamiatku."

342. Čo sa stalo, ked Ježiš vyriekol nad chlebom a vínom té slová: "Toto je moje telo.", "Toto je moja krv?"

Keď Ježiš vyriekol té slová: "Toto je moje telo". "Toto je moja krv", premenil sa chlieb v Jeho Najsvätejšie Telo, a víno premenilo sa v Jeho najsvätejšiu Krv.

Premenenie — prepodstatnenie — premena chleba a vína v Telo a Krv Krista.

Presence of Christ: As God everywhere — as God and Man, in Heaven at the right hand of His Father, on earth, wherever the Blessed Sacrament is.

Really (not figuratively) — truly (not merely represented or imagined) — essentially (whatever belongs to the nature of a thing).

338. When did Jesus promise the Blessed Sacrament?

Jesus promised the Blessed Sacrament after the miracle of the loaves and fishes.

339. In what words did Jesus promise the Blessed Sacrament?

Jesus promised the Blessed Sacrament in these words: "The bread that I will give, is My flesh for the life of the world. Amen, amen I say unto you: Except you eat the flesh of the Son of man, and drink His blood, you shall not have life in you. For My flesh is meat indeed: and My blood is drink indeed." (John 6, 52. 54. 56).

340. When did Jesus institute the Blessed Sacrament?

Jesus instituted the Blessed Sacrament on the eve of His death.

Holy Thursday — (Feast of Corpus Christi).

341. How did Jesus institute the Blessed Sacrament?

Jesus took bread, blessed it, broke it, and gave it to His disciples saying: "Take ye, and eat: this is My body." He then took the chalice with wine, blessed it, and gave it to His disciples, saying: "Drink ye all of this: this is My blood. Do this for a commemoration of Me."

342. What took place when Jesus pronounced over the bread and wine the words: "This is My Body," "This is My Blood?"

When Jesus pronounced the words: "This is My Body" "This is My Blood," the bread was changed into His most sacred Body, and the wine into His most sacred Blood.

Consecration or transubstantiation = change of bread and wine into the Body and Blood of Christ.

343. Jakú moc dal Ježiš svojim apoštolom, keď riekol: "To čiňte na moju pamiatku?"

Slovami: "To čiňte na moju pamiatku" dal Ježiš apoštolom svojim moc činiť, čo On učinil, a to: premieňať chlieb vo Svoje Telo a víno vo Svoju Krv.

344. Na koho prešla s apoštolov moc, premieňať chlieb a víno?

Moc premieňať chlieb a víno v Telo a v Krv Kristovu prešla s apoštolov na biskupov a kňazov.

345. Kedy premieňajú biskupi a kňazi chlieb a víno v Telo a v Krv Kristovu?

Biskupi a kňazi premieňajú chlieb a víno v Telo a Krv Kristovu pri obete svätej omše.

346. Čo je po premenení na oltári miesto chleba a vína?

Po premenení je na oltári miesto chleba a vína opravdivé Telo a Krv Ježiša Krista.

347. Čo zostane po premenení z chleba a vína?

Len spôsoby chleba a vína zostanú po premenení.

348. Čo rozumieme pod spôsobami chleba a vína?

Pod spôsobami chleba a vína rozumieme všetko, čo na chlebe a víne smyslami poznávame, jako podobu, barvu, chuť atď.

Svätá Hostia na pohľad vyzerá ešte jako chlieb, ale ním už nie je. Porovnanie: "Žena Lótova premenená v soľný stĺp — podoba ženy — ale soľ.

349. Pod koľkými spôsobami je prítomný Ježiš v Najsvätejšej sviatosti oltárnej?

Ježiš prítomný je v Najsvätejšej Sviatosti oltárnej pod dvoma spôsobami: pod spôsobom chleba a pod spôsobom vína.

343. What power did Jesus give His Apostles when He said: "Do this for a commemoration of Me?"

By the words: "Do this for a commemoration of Me," Jesus gave His Apostles the power to do what He had done, namely: to change bread and wine into His Body and Blood.

344. Who received from the Apostles the power of changing bread and wine into the Body and Blood of Christ?

The bishops and priests received from the Apostles the power of changing bread and wine into the Body and Blood of Christ.

345. When do the bishops and priests change bread and wine into the Body and Blood of Christ?

The bishops and priests change bread and wine into the Body and Blood of Christ in the holy sacrifice of Mass.

346. After the consecration, what is on the altar in the place of bread and wine?

After the consecration there is on the altar in the place of bread and wine the true Body and Blood of Jesus Christ.

347. What remains of the bread and wine after consecration?

Only the appearances of the bread and wine remain after consecration.

348. What is meant by the appearances of bread and wine?

By the appearances of bread and wine is meant all that the senses perceive of bread and wine; as the form, color, taste, etc.

The sacred Host still looks like bread, but is no longer such. *Comparison:* Lot's wife changed into a pillar of salt — the form of a woman — but salt.

349. Under how many appearances is Jesus present?

Jesus is present under two appearances: under the appearance of bread and under the appearance of wine.

350. Či Ježiš je prítomný celý a nerozdelený aj pod jedným spôsobom?

Ježiš je prítomný celý a nerozdelený aj pod jedným spôsobom.

351. Či Ježiš je prítomný celý a nerozdelený aj v každej čiastke spôsoba chleba a vína?

Ježiš je prítomný celý a nerozdelený v každej čiastke spôsoba chleba a v každej čiastke spôsoba vína.

352. Jak dlho zostane Ježiš prítomný vo Sviatosti oltárnej?

Ježiš zostane prítomný vo Sviatosti oltárnej pokým spôsoby trvajú.

353. Čo máme činiť, preto že Ježiš je prítomný vo Sviatosti oltárnej?

Preto že Ježiš je prítomný vo Sviatosti oltárnej, máme sa Jej klaňať.

Kľakni na jedno koleno pred svätostánkom; na obe kolená, keď Sviatosť oltárna je vystavená.

354. Prečo ustanovil Ježiš Sviatosť oltárnu?

Ježiš ustanovil Sviatosť oltárnu:

1.) aby s nami ustavične prebýval i jako Človek,
2.) aby sa za nás obetoval vo svätej omši,
3.) aby sme ho prijímali jako duchovný pokrm vo svätom prijímaní.

Naučenie. — Navštevuj svojho Pána vo Sviatosti oltárnej. Toto bude sa ľúbiť Ježišovi a prinesie ti bohatú odmenu. Rád chodievaj do kostola, keď Sviatosť oltárna je vystavená a dáva sa požehnanie. Keď ideš popri kostole, pozdrav svojho Vykupiteľa slovami: Pochválená buď bez prestania Najsvätejšia Sviatosť oltárna.

Obeta svätej omše.

355. Čo značí obetovať?

Obetovať značí: dať Bohu viditeľný dar celý a úplný.

350. Is Jesus present whole and entire under each appearance?

Jesus is present whole and entire under each appearance.

351. Is Jesus present whole and entire in each particle of the appearances of bread and wine?

Jesus is present whole and entire in each particle of the appearance of bread, and in each particle of the appearance of wine.

352. How long does Jesus remain present in the Blessed Sacrament?

Jesus remains present in the Blessed Sacrament as long as the appearances exist.

353. What must we do because Jesus is present in the Blessed Sacrament?

Because Jesus is present in the Blessed Sacrament, we must adore the Blessed Sacrament.

Genuflect in passing before the Tabernacle; on both knees, if the Blessed Sacrament is exposed.

354. Why did Jesus institute the Blessed Sacrament?

Jesus instituted the Blessed Sacrament

1) that He might always remain with us also in His humanity,
2) that He might sacrifice Himself for us in holy Mass,
3) that we might receive Him as spiritual food in Holy Communion.

Application. Frequently visit our Lord in the Blessed Sacrament. This will please Jesus and bring you a rich reward. Love to go to church when the Blessed Sacrament is exposed and Benediction is given. If you pass a church salute your Redeemer, saying: Praised be Jesus without end in the Blessed Sacrament.

The Holy Sacrifice of Mass.

355. What means: to offer sacrifice?

To offer sacrifice means: to offer to God a visible gift whole and entire.

356. Prečo obetujeme?

Obetujeme, aby sme sa klaňali Bohu jako Pánovi všetkých vecí.

357. Čo treba pre obetu?

Pre obetu treba:

1.) viditeľný dar,
2.) kňaza, ktorý obetuje dar Bohu,
3.) oltár, na ktorom sa dar obetuje.

Po všetké časy a na všetkých miestach bývaly prinášané obety. Obety: Kainova, Abelova, Noemova, Abrahámova. Aj pohania majú obety. V Starom zákone Boh podrobne predpísal obety čistých zvierat. Této boly predobrazy obety Kristovej na kríži, preto nedokonalé obety.

358. Ktorá je dokonalá obeta?

Dokonalá obeta je obeta na kríži, v ktorej Ježiš Kristus sám seba obetoval Svojmu nebeskému Otcovi.

Viditeľným darom bol Ježiš Sám. On bol aj kňazom. Kríž bol oltárom.

359. Či sa ešte koná obeta Kristova na kríži?

Obeta Kristova na kríži sa ustavične koná v každej omši.

360. Jako sa obetuje Ježiš v omši?

Ježiš svojmu Otcu nebeskému nekrvavým spôsobom v omši obetuje sa za nás.

Na kríži krvavým spôsobom..

361. Kedy ustanovil Ježiš obetu svätej omše?

Ježiš obetu svätej omše ustanovil pri poslednej večeri a rozkázal svojim apoštolom, aby ju konali až do konca sveta.

"To čiňte na moju pamiatku.'

362. Kto je neviditeľným kňazom pri svätej omši?

Neviditeľným kňazom pri svätej omši je Ježiš Kristus, ktorý sa obetuje rukami viditeľného kňaza.

356. Why do we offer sacrifice?

We offer sacrifice to adore God as the Lord of all things.

357. What is required for a sacrifice?

For a sacrifice is required
1) a visible gift,
2) a priest who offers it to God,
3) an altar on which it is offered.

At all times and in all places there have been sacrifices. The sacrifices of Cain and Abel, of Noah, of Abraham. The pagans also have sacrifices. In the old law, God prescribed in detail the sacrifices of clean animals. These were *figures* of the sacrifice of Christ on the Cross; therefore *imperfect sacrifices*.

358. Which is the perfect sacrifice?

The perfect sacrifice is the sacrifice on the Cross, in which Jesus Christ offered Himself to His heavenly Father.

The visible gift was Jesus Himself. He was also the priest. The Cross was the altar.

359. Is the sacrifice of Christ on the Cross still offered?

The sacrifice of Christ on the Cross is still offered in every Mass.

360. How does Jesus offer Himself in the Mass?

In the Mass Jesus offers Himself for us to His heavenly Father in an unbloody manner.

On the Cross in a bloody manner.

361. When did Jesus institute the holy sacrifice of the Mass?

Jesus instituted the holy sacrifice of the Mass at the Last Supper, and commanded His Apostles to offer it until the end of the world.

"Do this for a commemoration of Me."

362. Who is the invisible Priest in the Mass?

The invisible Priest in the Mass is Jesus Christ Who offers Himself by the hands of the visible priest.

Výmer: Omša je obeta, v ktorej sa Ježiš Kristus obetuje svojmu Otcovi nebeskému rukami kňazovými nekrvavým spôsobom.

363. Ktoré sú hlavné čiastky omše?

Hlavné čiastky omše sú:

1.) obetovanie,
2.) premenenie,
3.) prijímanie.

Pri obetovaní obetuje kňaz chlieb a víno. Pri premenení premieňa kňaz chlieb a víno v Telo a Krv Ježiša Krista a Ježiš Kristus sa obetuje. Pri prijímaní kňaz prijíma Telo a Krv Ježiša Krista.

364. Kto má zvláštny užitok zo svätej omše?

Zvláštny užitok zo svätej omše majú:

1.) kňaz, ktorý ju slúži,
2.) všetci, ktorí sú pobožne prítomní na svätej omši,
3.) tí, za ktorých sa zvlášte obetuje.

Všeobecný užitok: všetci údovia cirkvi bojujúcej a trpiacej majú účasť na užitkoch každej omše.

365. Prečo môžeme obetou svätej omše všetko dostať od Boha?

Obetou svätej omše všetko môžeme dostať od Boha, preto že Ježiš Kristus obetuje sa za nás, a s nami i za nás sa modlí.

366. Na jaký úmysel obetuje sa svätá omša?

Svätá omša sa obetuje:

1.) aby sme sa Bohu klaňali a Jeho chválili,
2.) aby sme mu za všetké dary ďakovali,
3.) aby sme obsiahli odpustenie hriechov a časných trestov za ne,
4.) aby sme obsiahli všetko, čo potrebujeme.

Obeta chvály, vďaky, smierenia, prosby. — Obrady sú prastaré a majú hlboký význam. — Rúcho, ktoré kňaz na sebe má, značí, že pri oltári kňaz zaujíma miesto Ježiša Krista a slávi svätú tajomstvo.

Definition: Mass is that sacrifice in which Jesus Christ offers Himself to His heavenly Father by the hands of the priest in an unbloody manner.

363. Which are the principal parts of the Mass?

The principal parts of the Mass are:
1) the Offertory,
2) the Consecration,
3) the Communion.

At the *Offertory* the priest offers bread and wine.

At the *Consecration* the priest changes bread and wine into the Body and Blood of Jesus Christ, and Jesus Christ offers Himself.

At the *Communion* the priest receives the Body and Blood of Jesus Christ.

364. Who are especially benefited by the Mass?

Those especially benefited by the Mass are:
1) the priest who says Mass,
2) all who attend Mass with devotion,
3) those for whom it is especially offered.

General benefit: All the members of the Church Militant and Suffering participate in the benefits of every Mass.

365. Why can we by means of the holy sacrifice obtain everything from God?

By means of the holy sacrifice we can obtain everything from God, because Jesus Christ offers Himself for us and prays with us and for us.

366. What are the ends for which Mass is offered?

The ends for which Mass is offered are:
1) to adore and praise God,
2) to thank Him for all benefits,
3) to obtain the remission of sins and of the temporal punishment due to them,
4) to obtain all that we need.

A sacrifice of praise, of thanksgiving, of propitiation, of petition.

The *ceremonies* are most ancient and have a profound meaning.

The *vestments* worn by the priest indicate that at the altar he takes the place of Jesus Christ and celebrates a sacred mystery.

Latinská reč je 1.) jedna, 2.) svätá, 3.) katolícka, 4.) apoštolská, preto je najlepšia pre sv. obetu.

Naučenie. — Nič nenie svätejšieho, nič čo by sa Bohu viac ľúbilo, nič mocnejšieho, než svätá obeta. Chodievaj na omšu jak často len môžeš; tým pritiahneš na seba požehnanie Božie v hojnosti. Pri obetovaní obetuj Bohu seba a svoje dobré predsavzatie. Pri premenení klaňaj sa svojmu Spasiteľovi na oltári prítomnému a obetuj Ho Bohu za svoje potreby. Pri prijímaní vzbuď vrúcnu žiadosť prijať Ježiša do svojho srdca. (Duchovné prijímanie.)

Sväté prijímanie.

367. Čo prijímame vo svätom prijímaní?

Vo svätom prijímaní prijímame Telo a Krv Ježiša Krista čo pokrm našej duši.

368. Jaké sú účinky svätého prijímania?

Účinky svätého prijímania sú:

1.) sjednocuje nás čo najužšie s Ježišom Kristom,
2.) rozmnožuje v nás posväcujúcu milosť,
3.) oslabuje naše zlé náklonnosti,
4.) posilňuje nás vo vykonávaní všetkých ctností,
5.) očisťuje nás od všedných hriechov,
6.) zachováva nás od smrteľných hriechov,
7.) je zálohom života večného.

"Kto jie moje telo a pije moju krv, prebýva vo mne a ja v ňom." (Ján. 6, 57.) "Kto jie moje telo a pije moju krv, má život večný." (Ján 6, 55.)

369. Jako musíme prijímať sväté prijímanie, aby sme obsiahli milosti tejto sviatosti?

Aby sme obsiahli milosti tejto sviatosti, musíme sväté prijímanie prijímať hodne.

370. Kto prijíma sväté prijímanie hodne?

Sväté prijímanie prijíma hodne, kto prijíma vo stave posväcujúcej milosti.

Všedné hriechy nečinia sv. prijímanie nehodným, ale zmenšujú účinky milosti sv. prijímania.

The *Latin language* is 1) one, 2) holy, 3) catholic and 4) apostolic — therefore most appropriate for the holy sacrifice.

Application. There is nothing more sacred, more pleasing to God, more powerful than the holy sacrifice. Go to Mass as often as possible; this will draw down upon you God's blessing in abundance. At the *Offertory*, offer yourself and your good resolutions to God. At the *Consecration* adore your Saviour present on the altar and offer Him to God for your needs. At the *Communion* have a great desire to receive Jesus into your heart. (Spiritual communion.)

Holy Communion.

367. What do we receive in Holy Communion?

In Holy Communion we receive the Body and Blood of Jesus Christ for the nourishment of our soul.

368. What are the effects of Holy Communion?

The effects of Holy Communion are these:

1) it unites us most intimately with Jesus Christ;
2) it increases in us sanctifying grace;
3) it weakens our evil inclinations;
4) it strengthens us in the practice of all virtues;
5) it cleanses us from venial sins;
6) it preserves us from mortal sins;
7) it is a pledge of eternal life.

"*He that eateth My flesh and drinketh My blood, abideth in Me and I in him*" (John 6, 57). "*He that eateth My flesh, and drinketh My blood, hath everlasting life*" (John 6, 55).

369. How must we receive Holy Communion to obtain the graces of this Sacrament?

To obtain the graces of this Sacrament we must receive Holy Communion worthily.

370. Who receives Holy Communion worthily?

He receives Holy Communion worthily who receives it in the state of sanctifying grace.

Venial sins do not render Holy Communion unworthy, but they lessen the effect of the graces of Holy Communion.

371. Kto prijíma sväté prijímanie nehodne?

Sväté prijímanie nehodne prijíma, kto prijíma vedome v stave smrteľného hriechu.

Kto prijíma nehodne, znesvätuje nielen svätú vec, ale samú Božskú osobu; on núti Boha vstúpiť do srdca, v ktorom prebýva smrtelný hriech, ktorý Boh má najviac v ošklivosti.

372. Čo vraví svätý Pavol o tom, kto prijíma nehodne?

Svätý Pavol vraví: "Ktokoľvek bude jiesť tento chlieb alebo piť kalich Pánov nehodne, vinen bude tela a krvi Pánovej ... Ten jie a pije si súd, poneváč nerozsudzuje tela Pánovho." (I. Kor. 11, 27, 29.)

Zráda Judášova.

Následky: zaslepenosť a zatvrdlivosť srdca, iné časné tresty, večné zatratenie.

373. Jako často máme prijímať Najsvätejšiu Sviatosť oltárnu?

Najsvätejšiu Sviatosť oltárnu máme prijímať tak často, ako je nám možné, keď možno, každý deň.

Cirkev chce, aby veriaci prijímali denne. Dobrý úmysel a čisté cvedomie od smrteľného hriechu; to všetko, čo Cirkev od nás žiada. Dobrý úmysel zjavuje sa v tom, keď sa chceme ľúbiť Bohu a keď hľadáme Božský liek pre naše slabosti a nedostatky.

374. Jako sa musíme pripraviť na sväté prijímanie?

Na sväté prijímanie musíme sa pripraviť takto:

1.) vykonať dobrú spoveď, aby sme sa očistili od smrteľných hriechov,
2.) postiť sa, t. j. od polnoci nič nejesť" ani nepiť,
3.) modliť sa vhodné modlitby.

"Preto nech človek zkúša sám seba a takto nech jie z tohoto chleba a pije z kalícha." (I. Kor. 11, 28.)

Osoby, ktoré sú nebezpečne nemocné, nepotrebujú sa postiť. (Viatikum — cestovné.)

Modlitby pred prijímaním: 1.) Odpovedz na otázky: Kto je ten, čo prichádza ku mne? Ježiš, môj Pán a môj Boh. — Viera a poklona. — 2.) Ku komu prichádza? Ku mne, biednemu hriešnikovi. Pokora a ľútosť. 3.) Prečo prichádza? Preto, že mňa miluje a chce ma spasiť. Nádej, láska a vrúcna žiadosť.

371. Who receives Holy Communion unworthily?

He receives Holy Communion unworthily who knowingly receives it in the state of mortal sin.

He who receives Holy Communion unworthily, profanes not merely a sacred thing, but the *Person of God* Himself; he compels God to enter a heart wherein dwells mortal sin, which is most hateful to Him.

372. What does St. Paul say of him who receives unworthily?

St. Paul says: "Whosoever shall eat this bread, or drink the chalice of the Lord unworthily: shall be guilty of the Body and of the Blood of the Lord . . . he . . . eateth and drinketh judgment to himself: not discerning the body of the Lord." (I.Cor.11,27.29).

The treason of Judas.

Consequences: blindness and hardness of heart, other temporal punishments, eternal damnation.

373. How often should we receive Holy Communion?

We should receive Holy Communion as often as we can, if possible, every day.

The Church desires that the faithful approach the Holy Table daily. All she requires is a right intention and freedom from mortal sin. A right intention is present when we desire to please God and to seek this divine remedy for our weaknesses and defects.

374. How must we prepare for Holy Communion?

To prepare for Holy Communion we must

1) make a good confession to cleanse ourselves from mortal sins,
2) fast, that is: neither eat nor drink anything from midnight,
3) recite suitable prayers.

"Let a man prove himself: and so let him eat of that bread, and drink of the chalice." (2. Cor. 11, 28).

Persons who are *dangerously sick*, need not be fasting (Viaticum).

Prayers before Communion: 1) [In answer to the question: Who is He that comes to me? Jesus, my Lord and my God] *faith and adoration.* 2) [To whom is He coming? To me, a poor sinner] *humility and contrition.* 3) [Why does He come? Because He loves me and wishes to save me] *hope, love and ardent desire.*

375 Jako máme ísť ku stolu Pánovmu?

Ku stolu Pánovmu máme ísť s najväčšou úctivosťou, so zloženými rukami a sklopenými očami.

Pri stole Pánovom máme si kľaknúť, biele rúcho na svojich rukách trímať, hlavu zdvihnúť, jazyk trochu na spodnú peru položiť a s najväčšou úctou prijať sv. Hostiu.

376. Čo hovorí kňaz, keď kladie svätú Hostiu na jazyk?

Keď kňaz svätú Hostiu na jazyk kladie, hovorí: "Telo Pána nášeho, Ježiša Krista, zachovaj dušu tvoju pre život večný. Amen."

377. Čo máme činiť po svätom prijímaní?

Po svätom prijímaní máme s najväčšou úctivosťou vrátiť sa na svoje miesto a nejaký čas sotrvať v pobožnej modlitbe.

378. Jak dlhý čas máme stráviť v modlitbe po svätom prijímaní?

Po svätom prijímaní musíme najmenej štvrť hodiny ztrávit' v modlitbe.

379. Jaké modlitby máme sa modliť po svätom prijímaní?

Po svätom prijímaní máme sa modliť modlitby vďakov, vzbudiť vieru, nádej a lásku, a prosiť od Ježiša milosti pre seba i pre iných.

Modlitby po sv. prijímaní: Odpovedz na otázky: 1. Kto je Ježiš a kto som ja? Viera, pokora, obdiv, svätá radosť; 2. Čo vykonal Ježiš pre Mňa, a čo ja konám pre Neho? Vďakovčinenie, ľútosť, láska; 3. Čo chce odo mňa Ježiš a čo mám ja žiadať od neho? Vernosť, sľuby, prosba a mnohé milosti pre nás a pre iných aj pre duše v očistci.

Naučenie. — Vzbuď vrúcnu túžbu po svätom prijímaní. Nemôžeš byť šťastnejší ani bohatší, než keď prijmeš Boha do svojho srdca. On je pôvodca a prameň všetkých milostí. Prijímaj často a bývaj dobre pripravený; pamätaj, že sväté prijímanie je záloh večného života. Oslavuj každý rok výročie svojho prvého sv. prijímania.

375. How should we approach the holy table?

We should approach the holy table with the greatest reverence, with hands joined, and eyes cast down.

At the holy table we should kneel, spread the communion-cloth over our hands, hold the head erect, extend the tongue a little over the lower lip, and most reverently receive the Sacred Host.

376. What does the priest say when placing the Sacred Host on the tongue?

When placing the Sacred Host on the tongue the priest says: "May the Body of our Lord Jesus Christ preserve thy soul unto life everlasting. Amen."

377. What should we do after receiving Holy Communion?

After receiving Holy Communion we should return to our place with the greatest reverence, and spend some time in devout prayer.

378. How much time ought we to spend in prayer after Holy Communion?

After Holy Communion we ought to spend at least a quarter of an hour in prayer.

379. What prayers should we say after Holy Communion?

After Holy Communion we should say prayers of thanksgiving, renew the acts of faith, hope and charity, and ask of Jesus graces for ourselves and for others.

Prayers after Holy Communion: 1) [In answer to the question: Who is Jesus, and who am I?] *faith, humility, amazement, holy joy;* 2) [What has Jesus done for me, and what have I done for Him?] *thanksgiving, contrition, love;* 3) [What does Jesus ask of me, and what shall I ask of Him?] *fidelity*; promises; *petition for many graces*, for ourselves and others, also for the souls in purgatory.

Application. Have a great desire for Holy Communion. You can never be happier nor richer than when you receive God into your heart. He is the Author and Source of all graces. Receive Holy Communion frequently and be well prepared; remember, Holy Communion is a pledge of eternal life. Every year celebrate the anniversary of your first Holy Communion.

Pokánie.

380. Čo sa stáva vo sviatosti pokánia?

Vo sviatosti pokánia kňaz odpúšťa hriechy.

Výmer: Pokánie je sviatosť, v ktorej kňaz odpúšťa hriechy.

381. Od koho kňaz dostal moc odpúšťať hriechy?

Moc odpúšťať hriechy dostal kňaz od Boha vo sviatosti posvätenia kňazstva.

382. Komu najprv dal Kristus moc, odpúšťať hriechy?

Svojim apoštolom Kristus dal najprv moc odpúšťať hriechy.

Keď to riekol, vdýchol (Ježiš) na nich a povedal im: "Prijmite Ducha svätého. Ktorým odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im, a ktorým zadržíte, zadržané sú." (Ján 20, 22-3.)

383. Čoho nás zbavuje sviatosť pokánia?

Sviatosť pokánia zbavuje nás:

1.) všetkých smrteľných hriechov,
2.) všetkých všedných hriechov, za ktoré ľutujeme a z ktorých sa spovedáme,
3.) večného trestu,
4.) aspoň z čiastky časného trestu.

384. Čo nám dáva sviatosť pokánia?

Sviatosť pokánia dáva nám:

1.) posvätcujúcu milosť, keď bola ztratená,
2.) rozmnoženie posvätcujúcej milosti, keď nebola ztratená,
3.) mnoho zvláštnych milostí k nábožnému životu.

4. Penance.

380. What takes place in the Sacrament of Penance?

In the Sacrament of Penance the priest remits sins.

Definition: Penance is the Sacrament in which the priest remits sins.

381. From whom did the priest receive the power of forgiving sins?

The priest received the power of forgiving sins from God—in the Sacrament of Holy Orders.

382. To whom did Christ first give the power of forgiving sins?

Christ first gave the power of forgiving sins to His Apostles.

"*Jesus breathed on the Apostles, and said to them*: *Receive ye the Holy Ghost*: *Whose sins you shall forgive, they are forgiven them*: *and whose sins you shall retain, they are retained*" (John 20, 22. 23).

383. What does the Sacrament of Penance take away?

The Sacrament of Penance takes away

1) all mortal sins,
2) all venial sins for which we are sorry and which we confess,
3) the eternal punishment,
4) at least a part of the temporal punishment.

384. What does the Sacrament of Penance give us?

The Sacrament of Penance gives us

1) sanctifying grace, if it was lost;
2) an increase of sanctifying grace, if it was not lost;
3) many special graces for a devout life.

385. **Čo musíme činiť, aby sme sviatosť pokánia hodne prijali?**

Aby sme sviatosť pokánia hodne prijali, musíme:

1.) vzývať Ducha Svätého,
2.) zpytovať svoje svedomie,
3.) ľutovať za svoje hriechy,
4.) učiniť silné predsavzatie,
5.) vyspovedať sa zo svojich hriechov,
6.) vykonať zadosťučinenie (pokutu).

1. Musíme vzývať Ducha Svätého.

386. **Prečo musíme vzývať Ducha Svätého?**

Musíme vzývať Ducha Svätého,

1.) aby nás osvietil, žeby sme dobre poznali svoje hriechy,
2.) aby nám pomohol, žeby sme za ne srdečne ľutovali,
3.) aby nám pomohol, žeby sme ich úprimne vyznali.

387. **Jako vzývame Ducha Svätého?**

Ducha Svätého vzývame takto: "Príď o Duchu Svätý, a pomôž mi, aby som mohol svoje hriechy poznať, srdečne za ne ľutovať a úprimne sa z nich vyzpovedať."

Otče náš atď.

2. Musíme zpytovať svoje svedomie.

388. **Čo značí zpytovať svoje svedomie?**

Zpytovať svoje svedomie značí, na pamäť si posbierať hriechy, ktorých sme sa dopustili.

389. **Ktorý je najlepší spôsob, zpytovať svoje svedomie?**

Najlepší spôsob zpytovať svoje svedomie je, keď si

385. What must we do to receive the Sacrament of Penance worthily?

To receive the Sacrament of Penance worthily, we must

1) invoke the Holy Ghost,
2) examine our conscience,
3) be sorry for our sins,
4) make a firm purpose of amendment,
5) confess our sins,
6) make satisfaction.

1. We must invoke the Holy Ghost.

386. Why must we invoke the Holy Ghost?

We must invoke the Holy Ghost

1) that He may enlighten us to know our sins well,
2) that He may help us to be heartily sorry for them,
3) that He may assist us to confess them sincerely.

387. How may we invoke the Holy Ghost?

We may invoke the Holy Ghost by saying: "Come, O Holy Ghost, and help me, that I may know my sins, be heartily sorry for them and confess them sincerely."

Our Father, etc.

2. We must examine our conscience.

388. What means: to examine our conscience?

To examine our conscience means: to bring to our mind the sins we have committed.

389. Which is the best manner of examining our conscience?

The best manner of examining our conscience is to think on the commandments of God and of the

pripomíname prikázania Božie a cirkevné a keď sa pri každom pýtame: jako som sa prehrešil proti nemu?

Spovedné zrkadlo.

3. Musíme ľutovať za svoje hriechy.

390. Kto ľutuje za svoje hriechy?

Za svoje hriechy ľutuje, kto srdečne žiali, že sa ich dopustil.

391. Prečo musíme ľutovať za svoje hriechy?

Za svoje hriechy musíme preto ľutovať, že sme nimi Boha urazili a zaslúžili od Neho trest.

Žiaľ nad hriechami — skrúšenosť.

Prirodzená ľútosť: žiaľ pre upadnutie do nemilosti, pre časnú ztratu atď. Nedostatočná pre spoveď. Nadprirodzená ľútosť: žiaľ pre Boha. Ona je 1. Nedokonalá (strach pred peklom...): dostatočná pre spoveď; 2. Dokonalá (láska k Bohu, ktorý nás prv miloval — nepočetné dobro. Dokonalá ľútosť (v ktorej je túžba po sviatosti pokánia), odníma hriech už pred spoveďou. Máme tedy vzbudiť dokonalú ľútosť: 1. kedykoľvek sme sa dopustili smrteľného hriechu; 2. keď nám hrozí nebezpečenstvo smrti. Musíme vyznať svoje hriechy v najbližšej spovedi.

392. Za jaké hriechy musíme ľutovať, keď ideme na spoveď?

Keď ideme na spoveď, musíme ľutovať aspoň za všetké smrteľné hriechy.

Jestli sme si len všedných hriechov povedomí, musíme ľutovať aspoň za jedon z nich.

Ľútosť je najdôležitejšia čiastka sviatosti pokánia. Ani sám Boh nemôže odpustiť tomu, kto opravdive neľutuje za svoje hriechy. Aby si mal opravdivú ľútosť, premýšlaj 1. o pokute za hriech. (Ztrata neba — peklo — očistec), 2. o Ježišovi na kríži (horké utrpenie a smrť), 3. o láske a dobrote Božej (Jeho nepočetné dobro a tvoja nevďačnosť.)

4. Musíme učiniť silné predsavzatie.

393. Kto činí silné predsavzatie?

Silné predsavzatie činí, kto je celkom odhodlaný polepšiť sa, a že nikdy viac sa už nedopustí smrteľného hriechu.

Church, and to ask ourselves at each commandment: How have I sinned against it?

Table of Sins.

3. We must be sorry for our sins.

390. Who is sorry for his sins?

He is sorry for his sins who sincerely regrets having committed them.

391. Why must we be sorry for our sins?

We must be sorry for our sins because by them we have offended God, and deserve to be punished by Him.

Sorrow for our sins — contrition.

Natural contrition: sorrow on account of disgrace, temporal loss, etc. — useless for confession. *Supernatural contrition*: sorrow on account of God. It is 1. *imperfect* — (fear of hell . . .); — sufficient for confession. 2. *Perfect* — (love of God, who has loved us first — numberless blessings). *Perfect contrition* (which includes the desire for the sacrament) takes away sin even before confession. We should, therefore, make an act of perfect contrition: 1. As often as we committed a mortal sin; 2. When in danger of death. We must confess the sins in our next confession.

392. For what sins must we be sorry when going to Confession?

When going to Confession we must be sorry at least for all our mortal sins.

If we are guilty of venial sins only, we must be sorry for at least *one* of them.

Contrition is *the most important part* of the Sacrament of Penance. Even God Himself cannot forgive him, who is not truly sorry for his sins. *In order to have true contrition*, think 1. of the punishment of sin — (loss of Heaven — hell, — purgatory) — 2. of Jesus on the Cross (bitter passion and death) — 3. of God's love and bounty, His countless benefits — and your ingratitude.

4. We must make a firm purpose of amendment.

393. Who has a firm purpose of amendment?

He has a firm purpose of amendment who is fully determined to do better and never more to commit a mortal sin.

Kto je celkom odhodlaný nehrešiť, musí tiež byť odhodlaný vyhýbať najbližšej príležitosti ku hriechu; všetkému, čo obyčajne ku hriechu vedie, jako zlé spoločnosti atď. — Kto si je povedomý len všedných hriechov, musí byť odhodlaný aspoň jednomu z nich vyhýbať.

394. Jak môžeme vzbudiť ľútosť a silné predsavzatie?

Ľútosť a silné predsavzatie môžeme vzbudiť takto: O milosrdný Bože, zhrešil som! Už nie som hoden byť Tvojím Synom. Ty nenávidíš hriech, ja som ho miloval. Ty trestáš hriech prísne, ja som opovrhol Tvojím trestom. Ty si bol vždy tak dobrý ku mne, a ja som Ťa urazil. Ty si pre mňa toľko trpel, a ja som Ťa zarmútil. Ach, ľutujem a žialim, že som bol takým nevďačníkom. Odpusť mi, Otče najdobrotivejší a prijmi ma znovu za svoje dieťa. Milujem Ťa z celého svojho srdca, nikdy Ťa už viac neobrazím.

5. Musíme sa spovedať zo svojich hriechov.

395. Čo značí spovedať sa?

Spovedať sa značí: úprimne vyznať svoje hriechy kňazovi.

396. Z jakých hriechov musíme sa nutne spovedať?

Zo všetkých smrteľných hriechov musíme sa nutne spovedať.

397. Jako sa musíme spovedať, keď sme sa viac razy dopustili toho istého hriechu?

Keď sme sa toho istého hriechu viac razy dopustili, musíme udať koľko razy sme sa ho dopustili.

Je to vždy nový hriech, hocaj má vždy to isté meno. Povedz určite alebo asi, koľko ráz.

Obťažujúce okolnosti (krádež — ukradnúť z kostola; udrieť iných — udrieť svojich rodičov) musia sa tiež udať.

He who is fully resolved not to sin must also be resolved to avoid the proximate *occasion* of sin: everything that easily leads to sin, as bad company, etc.

He who is guilty of venial sin only, must be determined to avoid at least *one* of them.

394. How may we make an act of contrition and a firm purpose of amendment?

We may make an act of contrition and a firm purpose of amendment by saying:

O merciful God: I have sinned! I am no longer worthy to be Thy child. — Thou hatest sin; I have loved it. Thou punishest sin severely; I have despised Thy punishment. Thou hast always been so good to me and I have offended Thee. Thou hast suffered so much for me and I have grieved Thee. — Ah, I am sorry and it grieves me to have been so ungrateful. Pardon me, O best of Fathers, and accept me again as Thy child. I love Thee with all my heart and I will never more offend Thee.

5. We must confess our sins.

395. What means: to confess?

To confess means: to tell our sins sincerely to the priest.

396. What sins must we necessarily confess?

We must necessarily confess all our mortal sins.

397. How must we confess if we have committed the same sin more than once?

If we have committed the same sin more than once, we must tell how many times we have committed it.

It is every time a new sin although it has the same name. Mention exactly, or about, how many times.

Aggravating circumstances (stealing — to steal from the church; striking others — striking our parents) must also be mentioned.

398. Či je treba spovedať sa zo všedných hriechov?

Netreba sa spovedať zo všedných hriechov, ale je dobre a prospešne tak činiť.

399. Či smie kňaz povedať, čo počul vo spovedi?

Kňaz nikdy nesmie povedať, čo počul vo spovedi, ani keď by tým mohol zachrániť svoj život alebo život iných.

Pečať spovedná. Sv. Ján Nepomucký.

400. Jako prijíma sviatosť pokánia, kto svojou vlastnou vinou nevyspovedá sa zo zmrteľného hriechu?

Kto svojou vlastnou vinou nevyspovedá sa zo smrteľného hriechu, prijíma sviatosť pokánia nehodne a jeho spoveď je neplatná.

Ani jeden hriech mu nenie odpustený, ani té, z ktorých sa spovedal. Dopúšťa sa druhého smrteľného hriechu, svätokrádeže. — Kto má úmysel vyspovedať sa zo všetkých hriechov, ale bez svojej viny zabudne jeden alebo viac hriechov, ten koná dobrú a platnú spoveď. Musí zabudnutý hriech pri najbližšej spovedi vyznať. — Všeobecná spoveď.

401. Jako začíname spoveď?

Spoveď začíname slovami:

"Ostatný raz som bol (bola) na spoveď pred . . . Od toho času dopustil (a) som sa týchto hriechov."

402. Čo hovoríme, keď sme povedali svoje hriechy?

Keď sme povedali svoje hriechy, hovoríme:

"Za této a za všetké hriechy svojho života, srdečne ľutujem, preto že som nimi Boha obrazil (a). Silne sľubujem život svoj polepšiť a nikdy viac nehrešiť."

6. Musíme zadosťučiniť.

403. Čo značí zadosťučiniť?

Zadosťučinit značí: vykonať pokutu, ktorú nám kňaz vo spovedi uloží.

398. Is it necessary to confess venial sins?

It is not necessary to confess venial sins, but it is good and advisable to do so.

399. Is the priest allowed to tell anything he has heard in confession?

The priest is never allowed to tell anything he has heard in confession, not even, if by doing so, he could save his own life or that of others.

Seal of confession. St. John Nepomucene.

400. How does he receive the Sacrament of Penance who through his own fault omits a mortal sin?

He who through his own fault omits a mortal sin, receives the Sacrament of Penance unworthily, and the confession is invalid.

No sins are forgiven him, not even those which he confessed. He commits another mortal sin, a sacrilege.

He who *intends* to confess all his sins, but without his fault *forgets* one or more of them, makes a good and valid confession. He must mention the forgotten sin in his next confession. — General confession.

401. How do we begin our confession?

We begin our confession by saying:

"My last confession was made . . . . ago. Since that time I have committed the following sins."

402. What do we say, when we have told our sins?

When we have told our sins we say:

"For these and all the sins of my life, I am most heartily sorry, because by them I have offended God. I am firmly resolved to amend my life and to sin no more."

6. We must make satisfaction

403. What means: to make satisfaction?

To make satisfaction means: to perform the penance given by the priest in confession.

404. Prečo nám kňaz dáva pokutu vo spovedi?

Kňaz nám dáva pokutu vo spovedi, aby sme

1.) odkajali časný trest,
2.) svoj život polepšili.

Rozhrešenie.

405. Jako dáva kňaz rozhrešenie?

Kňaz dáva rozhrešenie slovami:

"Rozhrešujem t'a od hriechov tvojich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen."

406. Čo máme činiť, keď sme dostali rozhrešenie?

Keď sme dostali rozhrešenie, máme poďakovať Bohu, obnoviť dobré predsavzatie a čím najskoršie je nám možno vykonať pokutu.

Naučenie. — Chodievaj často na sv. spoveď; priprav sa na ňu zavše dobre. Spovedaj sa úprimne — lepšie je nespovedať sa, ako neúprimne sa spovedať. Nikdy neodkladaj sv. spoveď, keď si mal nešťastie upadnúť do smrteľného hriechu. Môžes náhle zomrieť a byť na veky zatratený.

Odpustky.

407. Jako sa odpúšťa večný trest?

Večný trest sa odpúšťa sviatosťou krstu a pokánia.

408. Jako sa nám hlavne odpúšťajú časné tresty?

Časné tresty sa nám odpúšťajú hlavne, keď získame odpustky.

Výmer: Odpustky sú odpustenie časných trestov, ktoré sme zaslúžili za hriechy.

409. Kto môže udeľovať odpustky?

Pápež, jako námestník Ježiša Krista, môže udeľovať odpustky.

404. Why does the priest give us a penance in confession?

The priest gives us a penance in confession in order
1) that we may expiate the temporal punishment,
2) that we may amend our life.

Absolution.

405. How does the priest give absolution?

The priest gives absolution by saying: "I absolve thee from thy sins in the name of the Father and of the Son and of the Holy Ghost. Amen."

406. What should we do after we have received absolution?

After we have received absolution we should give thanks to God, renew our good resolutions, and, if possible, perform the penance.

Application. Go often to confession; always prepare well for it. Be sincere in confession — it is better not to confess at all than to be insincere in confession. Never postpone confession when you have had the misfortune to commit a mortal sin. You might die suddenly and be eternally lost.

Indulgences.

407. How is the eternal punishment remitted?

The eternal punishment is remitted by the Sacraments of Baptism and Penance.

408. By what means principally do we obtain the remission of the temporal punishment?

We obtain the remission of the temporal punishment principally by gaining indulgences.

Definition: An indulgence is the remission of the temporal punishment due to sin.

409. Who can grant indulgences?

The Pope as Vicar of Jesus Christ, can grant indulgences.

"A čokoľvek rozviažeš na zemi, bude rozviazané i na nebesiach." (Mat. 16, 19.)

Aj biskupi môžu udeliť niektoré odpustky.

410. Čo musíme činiť, aby sme získali odpustky?

Aby sme získali odpustky, musíme prísne vykonať, čo cirkev predpisuje.

Ústne sa pomodliť predpísané modlitby. Plnomocné a neplnomocné odpustky. Odpustky 50, 100 dní atď. Dľa úmyslu cirkvi odpustky jednoho dňa odpúšťajú toľko trestu, koľko bolo odpusteno v starých časoch za jedon deň cirkevného pokánia. Quadragena — 40 dni; Mnohé odpustky môžu byť tiež privlastnené dušiam v očistci.

Naučenie. — Vyslovenie mien Ježiš a Maria: 25 dní odpustkov; "Pochvalený Ježiš Kristus — na veky": 50 dní; znak sv. kríža: 50 dní; so svätenou vodou: 100 dní: "Ježišu, Milosrdenstvo": 100 dní; "Sladké srdce Marie, buď mojím spasením": 30 dní; "Pamätaj, ó najláskavejšia Panno"! 300 dní: anjel Pána: 100 dní; skutky viery, nádeje a lásky: 7 rokov a 7 kvadragén; litánie P. Marie: 300 dní.

Posledné pomazanie.

411. Kto je povinný prijať sviatosť posledného pomazania?

Každý, kto k užívaniu rozumu prišiel a je nebezpečne nemocný, povinný je prijať sviatosť posledného pomazania.

Ba i deti 6 a 7 ročné, hocaj ešte neboly na spoveď. Osoby, ktoré náhle onemocnely, hocaj sú bez povedomia, alebo nemôžu hovoriť.

412. Jako udeľuje kňaz posledné pomazanie?

Posledné pomazanie kňaz udeľuje takto: maže nemocného svätým olejom na piatich smysloch a hovorí: "Skrze toto sväté pomazanie a svoje nesmierné milosrdenstvo nech ti odpustí Pán, čokoľvek si previnil zrakom, sluchom atď.

413. Jako osoží duši posledné pomazanie?

1.) rozmnožuje posvätujúcu milosť,
2.) sotiera všedné hriechy a té smrteľné hrie-

"*Whatsoever thou shalt loose on earth, it shall be loosed also in Heaven*" (Matt. 16, 19).

Bishops also can grant some indulgences.

410. What must we do to gain an indulgence?

To gain an indulgence we must strictly perform what the Church prescribes.

Recite the prescribed prayers *orally*.

Plenary and partial indulgences. Indulgences of 50, 100 days, etc. According to the intention of the Church an indulgence of one day remits as much punishment as was remitted in ancient times by one day of ecclesiastical penance. Quarantine = 40 days.

Many indulgences are also applicable to the poor souls in purgatory.

Application. Pronouncing the names of Jesus and Mary: 25 days indulgence; "Praised be Jesus Christ — forever:" 50 days; sign of the cross: 50 days; with holy water: 100 days; "My Jesus, mercy!" 100 days; "Sweet Heart of Mary, be my salvation!" 300 days; The Memorare, 300 days; the Angelus, 100 days, the acts of Faith, Hope and Charity: 7 years and 7 quarantines; Litany of the Blessed Virgin: 300 days.

5. Extreme Unction.

411. Who ought to receive the Sacrament of Extreme Unction?

Every one who has come to the use of reason and is dangerously sick, ought to receive the Sacrament of Extreme Unction.

Even children of 6 and 7 years, although they have not made their first confession. Persons suddenly taken sick, though they be unconscious or unable to speak.

412. How does the priest administer Extreme Unction?

The priest administers Extreme Unction by anointing the five senses of the sick person with holy oil, and saying: "Through this holy unction, and of His tender mercy, may the Lord pardon thee whatsoever sins thou hast committed by the sight, the hearing, etc."

413. What benefits does Extreme Unction confer on the soul?

Extreme Unction confers these benefits on the soul

1) it increases sanctifying grace,

2) it remits the venial sins and those

chy, z ktorých nemocný sa nemôže vyspovedať,

3.) dáva silu v trápení a v pokušeniach.

414. Jako osoží telu posledné pomazanie?

Posledne pomazanie osoží telu tak, že ul'avuje bol'asti a často navracia mu zdravie.

"Onemocnie kto z vás? Nech povolá starších Cirkvi a nech sa modlia nad ním, mažúc ho olejom v mene Pánovom, a modlitba viery uzdraví nemocného a Pán mu pol'ahčí, a jestliže je v hriechoch budú mu odpustené." (Jak. 5, 14-15.)

Výmer: Posledné pomazanie je sviatosť, ktorá je ustanovená v prospech nemocných.

415. Kedy má nemocný prijať posledné pomazanie?

Nemocný má prijať posledné pomazanie, kým je ešte pri rozume.

Jestli možno, pred pomazaním treba prijať sviatosť pokánia a Sviatosť oltárnu; po poslednom pomazaní udeľujú sa plnomocné odpustky pre hodinku smrti.

416. Čo má byť pripravené v izbe nemocného pre vysluhovanie sviatostí umierajúcich?

V izbe nemocného pre vysluhovanie sviatostí umierajúcich má byť pripraveno:

1.) stôl prikrytý bielym obrusom,
2.) na stole kríž,
3.) na každej strane kríža svätená svieca,
4.) svätená voda,
5.) soľ alebo chlieb,
6.) bavlna,
7.) pohár vody,
8.) lyžica.

Naučenie. — Keď si nebezpečne nemocný, pošli včas pre kňaza, abys mohol prijať sviatosti, kým si pri vedomí, a s náležitou pobožnosťou. Modlievaj sa kým si zdravý, za milosť šťastlivej smrti, a abys neodišiel z tohoto života bez sviatosti.

Bona Mors alebo braterstvo za šťastlivú smrť.

mortal sins which the sick person cannot confess,

3) it gives strength in suffering and temptations.

414. How does Extreme Unction benefit the body?

Extreme Unction benefits the body by relieving it in its pain and often restoring it to health.

"Is any man sick among you? Let him bring in the priests of the Church, and let them pray over him, anointing him with oil in the name of the Lord: And the prayer of faith shall save the sick man, and the Lord shall raise him up: and if he be in sins, they shall be forgiven him" (Jas. 5, 14. 15).

Definition: Extreme Unction is the Sacrament, which is instituted for the benefit of the sick.

415. When should a sick person receive Extreme Unction?

A sick person should receive Extreme Unction whilst he still has the use of his reason.

If possible, receive the Sacrament of Penance and Holy Eucharist before being anointed; after Extreme Unction, the plenary indulgence for the hour of death is given.

416. What should be prepared in the sick room for the administration of the Last Sacraments?

For the administration of the Last Sacraments there should be prepared in the sick room

1) a table covered with a white cloth,
2) on the table a crucifix,
3) on each side of the crucifix a blessed candle,
4) holy water,
5) salt or bread,
6) cotton,
7) a glass of water,
8) a table-spoon.

Application. When seriously sick, send for the priest in time, that you may be able to receive the last Sacraments while fully conscious and with proper devotion. Pray often, while in health, for the grace of a happy death, and that you may not depart this life without the Sacraments.

(Bona Mors, or confraternity for a happy death.)

6. Posvätenie kňazstva.

417. Kto môže udeľovať sviatosť posvätenie kňazstva?

Len biskup môže udeľovat sviatosť posvätenia kňazstva.

418. Jako udeľuje biskup posvätenie kňazstva?

Biskup vzkladá ruky na tých, ktorí majú byť vysvätení a modlí sa nad nimi, maže im ruky a odovzdáva im sväté nádoby s chlebom a vínom.

419. Jakú moc hlavne dostáva kňaz vo vysvätení?

Vo vysvätení dostáva kňaz hlavne moc obetovať omšu svätú a odpúšťať hriechy.

420. Jakú zvláštnu milosť dostáva kňaz vo vysvätení?

Vo vysvätení dostáva kňaz tú zvláštnu milosť, aby spôsobom Bohu milým plnil svoje kňazské povinnosti.

Každý môže byť posvätený, koho si na kňazstvo Boh vyvolil, kto má na to potrebné vedomosti a zbožnosť a kto dokončil 24. rok svojho veku.

421. Jaké svätenia predchádzajú svätenie na kňaza.

Svätenie na kňaza predchádzajú štyri nižšie a dve vyššie svätenia.

Poriadok svätení: tonsura, pri ktorej sa dostane rúcho a vstupuje sa do duchovného stavu; ostiarius (dverník), lektor (čitáč), exorcista, akolyta (Prisluhovač pri omši) — podjáhen a jáhen.

Najvyššie svätenie je posviacka na biskupa, lebo je to doplnok kňazstva..

Duchovenstvo — svetskí.

Naučenie. — Kňazi sú zástupcovia Boží, a preto ucti ich. Oni sú tvoji najväčší duchovní dobrodincovia; preto buď im vďačný. Oni sa starajú o tvoje večné blaho, preto máš prispievať na ich vydržovanie. — "Kto slúži oltáru, s oltára nech i žije." Modlievaj sa za nich, jako oni sa za teba modlia.

6. Holy Orders.

417. Who can administer the Sacrament of Holy Orders?

Only a bishop can administer the Sacrament of Holy Orders.

418. How does the bishop administer Holy Orders?

The bishop imposes his hands upon those to be ordained, prays over them, anoints their hands, and delivers to them the sacred vessels with bread and wine.

419. What power does the priest chiefly receive in ordination?

In ordination the priest chiefly receives the power to offer the Holy Sacrifice of the Mass, and to forgive sins.

420. What special grace does the priest receive in ordination?

In ordination the priest receives the special grace to fulfill his priestly duties in a manner pleasing to God.

Any one may be ordained who has received from God the vocation to the priesthood, who possesses the necessary knowledge and piety, and who has completed his 24th year.

421. What Orders precede ordination?

Ordination is preceded by four minor, and two major Orders.

The series of Orders: (tonsure, by which the cassock is received and the clerical state is entered) *ostiarius* (doorkeeper), *lector* (reader), *exorcist*, *acolyte* (Mass-server) — *subdeacon* and *deacon*.

The highest order is that of a bishop, since it is a completion of the priesthood.

Clergy — laity.

Application. Priests are God's representatives: therefore respect them. They are your greatest spiritual benefactors; therefore be grateful to them. They take care of your eternal welfare: therefore you should contribute to their support. "He that serves the altar shall also live by the altar." Pray often for them, as they do for you.

7. Stav manželský.

422. Prečo je manželstvo sväté?

Manželstvo je sväté:

1.) preto že Boh sám ho ustanovil v raji,

2.) preto že Kristus povýšil ho na sviatosť.

423. O čo sa majú hlavne starať tí, ktorí chcú vstúpiť do stavu manželského?

Tí, ktorí do stavu manželského chcú vstupiť, o to sa najviac majú starať, aby aj druhá osoba bola: dobrý a ctnostný katolík.

Nábožnenstvo a ctnosť, nie peniaze a krása činia manželstvo šťastným.

424. Jako sa nazývajú dve osoby, ktoré si manželstvo prisľúbily?

Dve osoby, ktoré si manželstvo prisľúbily, nazývajú sa snúbenci.

Prisľúbenie manželstva viaže snúbencov keď je učinené písomne pred svedkami. Kto zlomí taký sľub bez vážnej příčiny, dopúšťa sa ťažkého hriechu.

425. Jako prijímajú ženich a nevesta sviatosť manželstva?

Ženich a nevesta prijímajú sviatosť manželstva, keď sa osvedčujú pred svojím kňazom a dvoma svedkami, že do stavu manželského vstupujú.

Svatobný obrad — svätenie prsteňa.

426. Kedy dostávajú snúbenci slávnostné požehnanie ženichov?

Snúbenci dostávajú slávnostné požehnanie ženichov len pri sobášnej omši.

Je vrúcna žiadosť cirkvi, aby všetci snúbenci sobášení boli pri omši.

427. Či môže byť dakedy sväzok manželský rozlúčený?

Sväzok manželský nikdy nemôže byť rozlúčený, iba smrťou — manželstvo je nerozlučiteľné.

Rozlúčenie pri svetskom úrade — takzvaný rozvod — nemá nijakej platnosti pred Bohom ani pred cirkvou. Keď rozvedená osoba znovu vstupuje do manželstva, kým druhá stránka žije, nažíva v cudzoložstve.

7. Matrimony.

422. Why is Matrimony sacred?

Matrimony is sacred:

1) because God Himself instituted it in Paradise,
2) because Christ made it a Sacrament.

423. What should be the chief care of those who intend to enter the state of matrimony?

The chief care of those who intend to enter the state of matrimony should be: to see that the other person be a good and virtuous Catholic.

Religion and virtue, not money and beauty, make matrimony happy.

424. What are two persons called who have promised to marry each other?

Two persons who have promised to marry each other are called betrothed or engaged.

A solemn promise of marriage is binding. He who breaks such a promise without an important reason, commits a grievous sin.

425. How do bride and bridegroom receive the Sacrament of Matrimony?

Bride and bridegroom receive the Sacrament of Matrimony by declaring in presence of their pastor and two witnesses that they take each other for husband and wife.

Marriage rite — blessing of the ring.

426. When do bride and bridegroom receive the solemn nuptial blessing?

Bride and bridegroom receive the solemn nuptial blessing only at the nuptial Mass.

Hence it is the ardent wish of the Church that all betrothed be married at Mass.

427. Can the bond of marriage ever be dissolved?

The bond of marriage can never be dissolved except by death — it is indissoluble.

A separation by the secular court — the so-called divorce — is of no avail before God and the Church. If a person thus separated marries again whilst the other party is still alive, he or she lives in adultery.

428. Jakú milosť udeľuje sviatosť manželstva?

Sviatosť manželstva udeľuje manželom milosť, aby plnili povinnosti svojho stavu.

429. Ktoré sú najdôležitejšie vzájomné povinnosti manželov?

Najdôležitejšie vzájomné povinnosti manželov sú, aby v obapolnej láske a vernosti žili a navzájom si pomáhali, pokým ich smrť nerozlúči.

430. Ktorá je hlavná povinnosť manželov oproti svojim dietkam?

Hlavná povinnosť manželov oproti svojim dietkam je, aby im dali dobrú kresťanskú výchovu.

Majú ich vychovávať nie pre svet, ale pre Boha, ktorý bude žiadať prísny počet od rodičov.

Učiť ich zavčasu modliť sa — posielať ich do katolíckej školy (nie do publickej-verejnej školy) — viesť ich k ctnosti a nábožnosti tak príkladom jako aj slovom, chrániť ich pred hriechom — trestať ich, keď treba — modliť sa za ne každý deň.

Naučenie. — Manželstvo je svätý stav — je tiež ťažký a plný zodpovednosti. Bez požehnania Božieho nikto nemôže v ňom byť šťastný, preto by mal každý vstúpiť doňho s Bohom dľa zákonov a želania sv. cirkvi. Každý, kto vstupuje do tohoto stavu v smrteľnom hriechu, dopúšťa sa svätokrádeže a priťahuje na seba kliatbu Božiu..

428. What grace does the Sacrament of Matrimony give?

The Sacrament of Matrimony gives to the married couple the grace to fulfill the duties of their state.

429. Which are the most important duties of married people towards each other?

The most important duties of married people towards each other are to live in mutual love and fidelity, and to assist each other until death separates them.

430. Which is the chief duty of married people towards their children?

The chief duty of married people towards their children is to give them a good, Christian education.

They should bring them up, not for the world, but for God, who will demand a strict account of the parents.

To teach them early to pray — send them to the Catholic school (not to the public school) — lead them on to virtue and religion by example as well as by words — guard them against sin — punish them, if necessary — pray for them every day.

Application. Matrimony is a holy state — it is also a difficult and responsible one. Without the blessing of God, no one can be happy in this state, therefore it should be entered with God according to the rules and wishes of His Holy Church. Whoever enters this state in mortal sin, commits a sacrilege and draws down upon himself the curse of God.

ŠTVRTÁ ČASŤ.

Musíme sa modliť.

431. Čo značí: modliť sa?

Modliť sa značí: pozdvihnuť dušu svoju k Bohu, aby sme s Ním hovorili.

Môžeme sa modliť len srdcom = modlitba v duchu; lebo vyjadrovať svoje myslienky slovmi = slovná, ústna modlitba. Jestli sa modlíme bez myslenia na Boha — perná modlitba — hriech.

432. Prečo sa modlíme?

Modlíme sa:

1.) aby sme Boha chválili,
2.) Bohu ďakovali,
3.) Boha prosili.

Modlitba chvály, vďakovčinenia a prosby.

433. Prečo sa musíme modliť?

Musíme sa modliť,

1.) preto že to Boh prikázal,
2.) preto že bez modlitby nemôžeme zostať v milosti Božej.

Modlitba je tak potrebná duši, jako potrava telu. Dych (dýchanie) duše. Kľúč od neba. Rebrík do neba

Všetci, ktorí sú v nebi, dostali sa tam, preto že sa dobre modlili.

434. Jako sa musíme modliť?

Musíme sa modliť,

1.) s pobožnosťou,
2.) s dôverou,
3.) s vytrvalosťou.

Pokora, oddanosť do vôle Božej.

Part IV.

We must Pray.

431. What means: to pray?

To pray means: to raise our soul to God, in order to speak to Him.

We can pray with the heart only—*mental prayer*—or express our thoughts in words—*vocal prayer*. If we pray without thinking of God: *prayer of the lips*—a sin.

432. Why do we pray?

We pray
1) in order to praise God,
2) in order to thank God,
3) in order to beseech God.

Prayer of praise, of thanksgiving, and of petition.

433. Why must we pray?

We must pray
1) because God has commanded it,
2) because without prayer we cannot remain in the grace of God.

Prayer is as necessary for the soul as food is for the body. The breath of the soul. The key of Heaven. The ladder to Heaven.

All who are in Heaven, are there because they prayed well. All who are in hell, are there because they did not pray well.

434. How must we pray?

We must pray
1) with devotion,
2) with confidence,
3) with perseverance.

Humility — resignation to the will of God.

435. Kto sa modlí s pobožnosťou?

S pobožnosťou sa modlí, kto myslí na Boha, a na to, čo chce Bohu povedať.

436. Kto sa modlí s dôverou?

S dôverou sa modlí, kto myslí, že Boh iste vyslyší jeho modlitbu, bo On to prisľúbil.

"Všetko, čokoľvek žiadate v modlitbe, verte, že dostanete, a stane sa vám.'" (Mar. 11, 24.) "Pýtajte, a dá sa vám; hľadajte, a najdete; klopte, a otvorí sa vám.'" (Mat. 7, 7.) "Veru, veru, povedám vám: Jestli budete niečo pýtať" od svojho Otca v mojom mene, dá vám." (Ján 16, 23.)

437. Kto sa modlí s vytrvalosťou?

S vytrvalosťou sa modlí, kto neprestáva sa modliť, hocaj by nebol hneď vyslyšaný.

"Treba vždycky sa modliť a neustávať". (Luk. 18, 1.)

Príklady: Dotieravý priateľ. Kananejská žena. Sv. Monika modlila sa 18 rokov za obrátenie svojho syna Augustína.

438. Čo môžeme prosiť od Boha?

Od Boha môžeme prosiť všetko, čo je potrebné a užitočné telu i duši.

439. Čo nám treba zvlášte žiadať od Boha?

Treba nám zvlášte žiadať od Boha, aby sme sa dostali do neba.

Milosť vytrvalosti. Šťastná smrť.

440. Prečo nedostaneme vždy všetko, o čo prosíme?

Nedostaneme vždy všetko, o čo prosíme:

1.) preto že sa nie vždy modlíme, jako by sme sa mali modliť,

2.) preto že to, za čo sa modlíme, nie je vždy pre nás dobré.

441. Za koho sa máme modliť?

Modliť sa máme za seba a za iných, zvlášte za svojich rodičov, príbuzných, za priateľov a za duše v očistci.

435. Who prays with devotion?

He prays with devotion, who thinks of God and of what he wishes to say to God.

436. Who prays with confidence?

He prays with confidence, who thinks: "God will surely hear my prayer, because He has promised it."

"All things, whatsoever you ask when you pray, believe that you shall receive, and they shall come unto you" (Mark. 11, 24). *"Ask, and it shall be given you: seek, and you shall find: knock, and it shall be opened to you"* (Matt. 7. 7). *"Amen, amen I say to you: if you ask the Father anything in My name, He will give it you"* (John 16, 23).

437. Who prays with perseverance?

He prays with perseverance, who does not cease to pray although he may not be heard immediately.

"We ought always to pray and not to faint" (Luke 18, 1).

Examples: The importunate friend. The woman of Chanaan. St. Monica prayed eighteen years for the conversion of her son Augustine.

438. What may we ask of God?

We may ask of God everything that is necessary or useful for body and soul.

439. What should we especially ask of God?

We should especially ask of God that we may gain Heaven.

Grace of perseverance. A happy death.

440. Why do we not always obtain what we ask for?

We do not always obtain what we ask for

1) because we do not always pray as we ought,
2) because what we ask for is not always good for us.

441. For whom should we pray?

We should pray for ourselves and for others, especially for our parents and relatives, for friends and enemies, and for the souls in purgatory.

442. Kde sa môžeme modliť?

Modliť sa môžeme všade, preto že Boh je všade prítomný.

443. Kde zvlášte môžeme sa dobre modliť?

Môžeme sa dobre modliť zvlášte v kostole.

Kostol je dom modlitby — dom Boží — posvätený. V kostole je všetko sväté. Ježiš prítomný v Najsv. Sviatosti oltárnej.

444. Kedy sa môžeme modliť?

Modliť sa môžeme každý čas, vo dne i v noci..

445. Kedy obzvlášte máme sa modliť?

Obzvlášte máme sa modliť

1.) každé ráno a večer,
2.) pred jedlom a po jedle,
3.) v nedeľu a v zasvätené sviatky,
4.) v každej potrebe a v pokušení.

Rodinné modlitby sú zvlášte prospešné. Slová **našeho Pána**: "Lebo kde sú dvaja alebo traja shromaždení v mojom mene, tam som ja uprostred nich." (Mat. 18, 20.)

Naučenie. — Rád sa modlievaj. Je to veľká česť, že je nám dovolené hovoriť s Bohom. Modliť sa je tak ľahko: môžeme sa modliť každý čas a na všetkých miestach. Dieťa rado hovorí so svojím otcom, a dieťa Božie rado hovorí s Bohom. Modlitbou ctíme Boha a môžeme obsiahnuť všetko. Kto sa dobre vie modliť, vie i dobre žiť. (Sv. Augustin); a kto dobre žije, dobre i zomre.

Modlitba Pánova.

Otče náš, ktorý si na nebesiach;
Posväť sa meno Tvoje;
Príď kráľovstvo Tvoje;
Buď vôla Tvoja jako na nebi tak i na zemi;
Chlieb náš vozdajší daj nám dnes;
A odpusť nám naše viny, jako i my odpúšťame našim vinníkom;

442. Where can we pray?

We can pray everywhere, because God is everywhere.

443. Where especially can we pray well?

We can especially pray well in the church.

The church is the house of prayer — a house of God, — consecrated. In church everything is holy. Jesus present in the Blessed Sacrament.

444. When can we pray?

We can pray at all times, by day and by night.

445. When in particular should we pray?

We should pray in particular

1) every morning and evening,
2) before and after meals,
3) on Sundays and Holydays of obligation,
4) in every necessity and temptation.

Daily prayers consist of thanksgiving and petition.

Family prayers are particularly efficacious. The words of our Lord: "*Where there are two or three gathered together in My name, there am I in the midst of them*" (Matt. 18, 20.).

Application. Love and practice prayer. It is a great honor that we are permitted to speak to God. It is so easy to pray: we can do so at all times and in all places. A child loves to speak to its father, a child of God loves to speak to God. By prayer we honor God and may obtain everything. He that knows how to pray well, knows also how to live well (St. Augustine); and he that lives well, shall also die well.

The Lord's Prayer.

Our Father, who art in Heaven;
Hallowed be Thy name;
Thy kingdom come;
Thy will be done on earth as it is in Heaven;
Give us this day our daily bread;
And forgive us our trespasses as we forgive
those who trespass against us;

A neuvoď nás v pokušenie;
Ale zbav nás od zlého. Amen.

446. Prečo je Otče náš najlepšia zo všetkých modlitieb?

Otče náš je najlepšia zo všetkých modlitieb preto, že sám Kristus ju učil.

Modlitba Pánova je najmocnejšia. Je jednoduchá a ľahká pre mladého i pre starého. Dobrá je pre všetkých. V nej je všetko, za čo máme sa modliť. Je výťahom celého evanjelia.

447. Z jakých čiastok pozostáva modlitba Pánova?

Modlitba Pánova pozostáva z krátkej predmluvy a zo siedmich prosieb.

Predmluva.

Otče náš, ktorý si na nebesiach.

448. Čo nám má pripomínať slovo "Otče?"

Slovo "Otče" má nám pripomínať, žeby sme sa modlili s detinskou dôverou, poneváč Boh je naším Otcom.

449. Čo nám má pripomínať slovo "náš?"

Slovo "náš" má nám pripomínať, žeby sme sa modlili jedon za druhého, preto že sme všetci: dietky jedného Otca v nebesiach.

450. Na čo nás majú upomínať slová "ktorý si na nebesiach?"

Slová "ktorý si na nebesiach" majú nás upomínať, aby sme pozdvihli svoje srdcia k Bohu a zahnali všetké svetské myšlienky.

Sedem prosieb.

Prvá prosba: Posväť sa meno Tvoje.

451. Za čo sa modlíme v prvej prosbe?

V prvej prosbe modlíme sa za milosť, aby sme Boha ctili a oslavovali po všetké časy.

And lead us not into temptation;
But deliver us from evil.
Amen.

446. Why is the Our Father the best of all prayers?

The Our Father is the best of all prayers, because Christ Himself has taught it.

The Lord's Prayer. Is most powerful. Is simple and easy for young and old. Suits all. Contains everything for which we ought to pray. It is a summary of the whole gospel.

447. Of what parts does the Lord's Prayer consist?

The Lord's Prayer consists of a short preface and seven petitions.

The Preface.

Our Father who art in Heaven.

448. Of what should the word "Father" remind us?

The word "Father" should remind us to pray with filial confidence, because God is our Father.

Filial = childlike.

449. Of what should the word "our" remind us?

The word "our" should remind us to pray for one another, because we are all children of the one Father who is in Heaven.

450. Of what should the words "who art in Heaven" remind us?

The words "who art in Heaven" should remind us to raise our hearts to God, and to banish all worldly thoughts during prayer.

The Seven Petitions.

First Petition: *Hallowed be Thy name.*

451. What do we pray for in the first petition?

In the first petition we pray for the grace to honor and glorify God at all times.

Hallowed = honored as sacred.

Druhá prosba: Príd' kráľovstvo tvoje.

452. Za čo sa modlíme v druhej prosbe?

V druhej prosbe modlíme sa, aby Boh priviedol všetkých ľudí, do svojej cirkvi, a po smrti, aby ich vzal do neba.

Tretia prosba: Bud' vôľa tvoja jako na nebi tak i na zemi.

453. Za čo sa modlíme v tretej prosbe?

V tretej prosbe modlíma sa, aby sme vôľu Božiu v každý čas tak verne konali, jako anjeli v nebi.

Štvrtá prosba: Chlieb náš vozdejší daj nám dnes.

454. Za čo sa modlíme v štvrtej prosbe?

V štvrtej prosbe modlíme sa, aby nám Boh dal všetko ,čo nám treba pre telo i pre dušu.

Piata prosba: Odpusť nám naše viny, jako i my odpúšťame našim vinníkom.

455. Za čo sa modlíme v piatej prosbe?

V piatej prosbe modlíme sa, aby nám Boh odpustil hriechy a tresty za ne.

456. Čo sľubujeme Bohu v piatej prosbe?

V piatej prosbe sľubujeme Bohu, že odpustíme všetkým, čo nás obrazili.

Šiešta prosba: A neuvoď nás v pokušenie.

457. Za čo sa modlíme v šiestej prosbe?

V šiestej prosbe modlíme sa, aby nás Boh zachránil od pokušení, alebo aspoň, aby nám dal milosť im odporovať.

Second Petition: *Thy kingdom come.*

452. What do we pray for in the second petition?

In the second petition we pray that God may bring all men into His Church and after death take them into Heaven.

Third Petition: *Thy will be done on earth as it is in Heaven.*

453. What do we pray for in the third petition?

In the third petition we pray that we may at all times do the will of God as faithfully as the angels do it in Heaven.

Fourth Petition: *Give us this day our daily bread.*

454. What do we pray for in the fourth petition?

In the fourth petition we pray that God may give us all that is necessary for body and soul.

Fifth Petition: *And forgive us our trespasses as we forgive those who trespass against us.*

455. What do we pray for in the fifth petition?

In the fifth petition we pray that God may forgive us our sins and the punishment due to them.

456. What do we promise God in the fifth petition?

In the fifth petition we promise God that we will forgive all those who have offended us.

Sixth Petition: *And lead us not into temptation.*

457. What do we pray for in the sixth petition?

In the sixth petition we pray that God may preserve us from temptations to sin, or, at least, give us the grace to resist them.

Siedma prosba: Ale zbav nás od zlého.

458. Za čo sa modlíme v siedmej prosbe?

V siedmej prosbe modlíme sa, aby nás Boh chránil od hriechu a od všetkého zlého, čo prišlo hriechom na svet.

459. Čo značí slovo "Amen?"

Slovo "Amen" značí: "staň sa."

Naučenie. — Modlievaj sa "Otče náš" s pobožnost'ou. Pamätaj, že pochádza z najsvätejšieho Srdca Ježišovho a dotkýňa sa Srdca nášeho nebeského Otca. Vždy nachádza ochotný výsluch. Ak si v trápení alebo v potrebe, a nevieš jako bys' mal hovorit' k Bohu, pomodli sa "Otče náš" a v ňom máš všetko.

ZDRAVÁS' MARIA.

Zdravás' Maria, milosti plná! Pán s Tebou, požehnaná Ty medzi ženami (slová archanjela Gábriela. Luk. 1, 28.), a požehnaný plod tvojho života (slová sv. Alžbety; Luk. 1, 42.). Ježiš (dodatok cirkvi.)

Svätá Maria, Matko Božia, pros za nás hriešnych včul i v hodinu smrti našej. Amen. (Modlitba cirkvi).

460. Z kol'ko čiastok pozostáva "Zdravás' Maria?"

Zdravás' Maria pozostáva zo dvoch čiastok: z modlitby chvály a z modlitby prosby.

Ave Maria. Pozdravenie anjelské.

MODLITBA CHVÁLY.

461. Na čo si máme spomínat', ked' hovoríme slová Zdravás' Maria?"

Ked' hovoríme slová "Zdravás' Maria" máme si spomínat', že pozdravujeme a ctíme Mariu tými istými slovami, ktorými ju v mene Božom anjel pozdravil a uctil.

Seventh Petition: *But deliver us from evil.*

458. What do we pray for in the seventh petition?

In the seventh petition we pray that God may preserve us from sin and from all the evils which came into the world through sin.

459. What does the word 'Amen' mean?

The word 'Amen' means: 'So be it.'

Application. Say the Our Father frequently, and with devotion. Remember, it came from the most sacred Heart of Jesus and touches the Heart of our heavenly Father. It always finds a ready hearing. If you are in trouble or in need and know not how to speak to God: say the Our Father, it includes everything.

The Hail Mary.

Hail Mary, full of grace! the Lord is with thee, blessed art thou among women (words of the Archangel Gabriel; Luke 1, 28), and blessed is the fruit of thy womb, (words of St. Elizabeth; Luke 1, 42), Jesus. (Added by the Church.)

Holy Mary, Mother of God! pray for us sinners, now, and at the hour of our death. Amen. (Prayer of the Church.)

460. Of how many parts does the Hail Mary consist?

The Hail Mary consists of two parts: a prayer of praise and a prayer of petition.

Ave Maria. Angelical Salutation.

The Prayer of Praise.

461. Of what should we think when saying the words 'Hail Mary'?

When saying the words 'Hail Mary' we should think that we salute and honor the Blessed Virgin Mary in the same words in which the angel, in the name of God, saluted and honored her.

462. Čo značí, keď hovoríme: "Milosti plná?"

Keď hovoríme "milosti plná", značí, že Boh dal Márii všetku tú svätosť, ktorú len môže dať ľudskej bytosti.

463. Čo značí, keď hovoríme: "Pán s Tebou?"

Keď hovoríme "Pán s Tebou", značí, že Boh vždy bol zvláštnym spôsobom s blahoslavenou Pannou.

464. Čo značí, keď hovoríme: "Požehnaná Ty medzi ženami?"

Keď hovoríme: "Požehnaná Ty medzi ženami", značí, že Maria je požehnaná a ctená nado všetké ženy.

465. Čo značí, keď hovoríme: "Požehnaný plod Tvojho života, Ježiš?"

Keď hovoríme: "Požehnaný plod Tvojho života, Ježiš, značí, že Maria je preto požehnaná, lebo ona porodila Spasiteľa, od ktorého pochádza všetko požehnanie.

MODLITBA PROSBY.

466. Čo prosíme od Marie?

Od Marie prosíme, aby orodovala za nás u Boha.

467. Prečo môže Maria nám vyprosiť všetko od Boha?

Maria môže nám vyprosiť všetko od Boha, lebo je Matkou Božou.

468. Prečo hovoríme: "Pros za nás hriešnych?"

Hovoríme: "Pros za nás hriešnych", lebo sme hriešnici, a Maria má zvláštnu útrpnosť s hriešnikami.

462. What do we mean when we say 'full of grace'?

When we say 'full of grace' we mean that God gave the Blessed Virgin all the holiness that He can give to a human being.

463. What do we mean when we say 'the Lord is with thee'?

When we say 'the Lord is with thee' we mean that God always was with the Blessed Virgin in a most particular manner.

464. What do we mean when we say 'blessed art thou among women'?

When we say 'blessed art thou among women' we mean that the Virgin Mary is blessed and honored above all women.

465. What do we mean when we say 'blessed is the fruit of thy womb, Jesus'?

When we say 'blessed is the fruit of thy womb, Jesus' we mean that the Virgin Mary is blessed for having given birth to the Redeemer from Whom all blessings come.

The Prayer of Petition.

466. What do we ask of the Blessed Virgin Mary?

We ask of the Blessed Virgin Mary that she may pray to God for us.

467. Why can the Blessed Virgin Mary obtain for us all things from God?

The Blessed Virgin Mary can obtain for us all things from God, because she is the Mother of God.

468. Why do we say: 'pray for us sinners'?

We say: 'pray for us sinners', because we are sinners and because the Blessed Virgin Mary has especial compassion for sinners.

469. Čo prosíme od Marie, keď hovoríme: "Včuľ i v hodinu smrti našej?"

Keď hovoríme: "Včuľ i v hodinu smrti našej," prosíme od Marie,

1.) aby nám vyprosila všetko, čo potrebujeme pre život,

2.) aby nám zvlášte pomáhala pri smrti, žeby sme sa dostali do neba.

Naučenie. — Po Otčenáši je Zdravás' Maria najsladšia, najkrásnejšia a najmocnejšia modlitba. Je najkrásnejším pozdravením, ktoré kedy bolo počuť na zemi. Anjel ho najprv vyslovil. Modli sa vždy pobožne Zdravás' Maria: tak najviac potešíš nebeskú Matku a budeš istý jej prímluvy.

ANJEL PÁNA.

470. Čo sa modlievame, keď sa zvoní na Anjel Pána?

Keď sa zvoní na Anjel Pána, modlíme sa:

Anjel Pána zvestoval Panne Marii,
A ona počala z Ducha Svätého.
Zdravás' Maria atď'.

Ajhľa, dievka Pána,
Staň sa mi podľa slova Tvojho,
Zdravás' Maria atď'.

A Slovo Telom učinené jest,
A prebývalo medzi nami.
Zdravás' Maria atď'.

MODLIME SA.

Milosť Tvoju, prosíme, Pane, vlej do myslí našich, aby sme my, ktorí sme skrze anjela zvestujúceho vtelenie Krista, Syna Tvojho poznali, pre umučenie Jeho a kríž ku sláve vzkriesenia boli privedení. Pre tohože Krista, Pána našeho. Amen.

469. What do we ask of the Blessed Virgin Mary when we say: 'now, and at the hour of our death'?

When we say: 'now, and at the hour of our death' we ask the Blessed Virgin Mary

1) to obtain for us everything that we need in life;
2) to assist us especially when we die that we may obtain Heaven.

Application. Next to the Our Father, the Hail Mary is the sweetest, the most beautiful, and the most powerful prayer. It is the most beautiful salutation that was ever heard on earth: first spoken by the angel. Always say the Hail Mary with devotion; thus you give great pleasure to your heavenly Mother Mary, and will be sure of her intercession.

The Angelus.

470. What prayer do we say when the bell rings for the Angelus?

When the bell rings for the Angelus we say:

The Angel of the Lord declared unto Mary.
And she conceived by the Holy Ghost.
Hail, Mary, etc.

Behold the handmaid of the Lord.
Be it done unto me according to Thy word.
Hail, Mary, etc.

And the Word was made flesh.
And dwelt among us.
Hail, Mary, etc.

Let us pray.

Pour forth, we beseech Thee, O Lord, Thy grace into our hearts; that as we have known the Incarnation of Christ Thy Son by the message of an Angel, so, by His Passion and Cross,

471. Prečo sa zvoní na Anjel Pána tri razy denne?

Na Anjel Pána zvoní sa tri razy denne, aby sme často ďakovali Bohu za vtelenie Syna Božieho a utiekali sa pod ochranu Matky Božej.

472. Či sme povinní modliť sa Anjel Pána?

Nie sme povinní modliť sa Anjel Pána, ale je to dobré a spasiteľné.

RUŽENEC.

V mene Otca atď'.
Verím v Boha Otca, všemohúceho atď'.
Sláva Otcu atď'.
Otče náš atď.
Tri Zdravás' Maria, prosíme za milosť viery, nádeje a lásky.
1.) Ktorý nech v nás rozmnoží vieru.
2.) Ktorý nech v nás posilní nádej.
3.) Ktorý nech v nás zapáli lásku.
Sláva Otcu atď'.
Otče náš atď'.
Potom sa modli desať Zdravás' Maria (desiatok) rozjímajúc o každom z týchto tajomství:

I. Radostný ruženec od Adventu do Pôstu.

1.) Zvestovanie.
("Ktorého si Panno z Ducha Svätého počala.")
2.) Navštívenie.
("Ktorého si, Panno, Alžbetu navštivujúc, nosila.")
3.) Narodenie Ježiša Krista v Betleheme.
("Ktorého si, Panno, v Betleheme porodila.")
4.) Obetovanie Pána nášeho v chráme.
("Ktorého si, Panno, v chráme obetovala.")
5.) Najdenie dieťaťa Ježiša v chráme.
("Ktorého si, Panno, v chráme našla.")

we may be brought to the glory of His resurrection; through the same Christ our Lord. Amen.

471. Why is the Angelus-bell rung three times a day?

The Angelus-bell is rung three times a day in order that we may frequently thank God for the Incarnation and place ourselves under the protection of the Mother of God.

472. Are we obliged to say the Angelus?

We are not obliged to say the Angelus, but it is good and salutary to do so.

The Rosary.

In the name of the Father, etc.
I believe in God the Father Almighty, etc.
Glory be to the Father, etc.
Our Father, etc.
Three Hail Marys, asking for the grace of faith, hope and charity.
1. Increase our faith.
2. Strengthen our hope.
3. Inflame our hearts with the fire of divine love.

Glory be to the Father, etc.
Our Father, etc.

Then say ten Hail Marys (= a decade) meditating on each of the following mysteries:

I. The five joyful mysteries, — which are said from Advent until Lent.

1. The Annunciation.
2. The Visitation.
3. The Birth of Jesus Christ in Bethlehem.
4. The Presentation of our Blessed Lord in the Temple.
5. The Finding of the Child Jesus in the Temple.

II. Bol'astný ruženec v Pôste.

1.) Modlitba a krvavý pot Spasiteľov.
("Ktorý sa pre nás krvou potil.")
2.) Bičovanie Spasiteľovo.
("Ktorý bol pre nás ubičovaný.")
3.) Trním korunovanie Spasiteľovo.
("Ktorý bol pre nás trním korunovaný.")
4.) Ježiš nesie ťažký kríž.
("Ktorý pres nás kríž niesol.")
5.) Ukrižovanie Ježiša Krista.
("Ktorý bol pre nás ukrižovaný.")

III. Slávnostný ruženec od Veľkej noci po Advent.

1.) Zmrtvýchvstanie Pánovo.
("Ktorý z mrtvých vstal.")
2.) Nanebovstúpenie Kristovo.
("Ktorý na nebe vstúpil.")
3.) Soslanie Ducha Svätého na apoštolov.
("Ktorý Ducha Svätého soslal.")
4.) Nanebovzatie Panny Marie.
("Ktorý Ťa, Panno, do neba vzal.")
5.) Korunovanie Panny Marie na nebi.
("Ktorý Ťa, Panno, v nebi korunoval.")

473. Prečo je ruženec výtečná modlitba?

Ruženec je výtečná modlitba:

1.) preto že pozostáva z najkrásnejších modlitieb;
2.) preto že ním sa nám dostáva mnoho milostí a odpustkov.

Október, ružencový mesiac. Braterstvo sv. ruženca. Živý ruženec.

474. Kedy máme zvláštny užitok z modlitby sv. ruženca?

Zvláštny užitok z modlitby sv. ruženca máme, keď pri každom tajomstve prosíme o zvláštnu milosť.

Aby sme sa správne modlili ruženec, musíme: 1.) zbožne vysloviť slová, 2.) rozjímať krátko o každom tajomstve. To sú tiež podminenky, aby sme získali odpustky.

II. The five sorrowful mysteries. — During Lent.

1. The Prayer and Blood Sweat of our Blessed Saviour in the Garden.
2. The Scourging of our Blessed Lord at the Pillar.
3. The Crowning of our Blessed Saviour with Thorns.
4. Jesus carrying His Cross.
5. The Crucifixion of our Lord Jesus Christ.

III. The five glorious mysteries. — From Easter to Advent.

1. The Resurrection of our Lord from the dead.
2. The Ascension of Christ into Heaven.
3. The Descent of the Holy Ghost upon the Apostles.
4. The Assumption of the Blessed Virgin Mary into Heaven.
5. The Coronation of the Blessed Virgin Mary in Heaven.

473. Why is the rosary so excellent a prayer?

The rosary is so excellent a prayer

1) because it is composed of the most beautiful prayers;

2) because by it we obtain many graces and gain many indulgences.

October, rosary month. — Confraternity of the rosary. — Living rosary.

474. When do we derive particular benefit from the rosary?

We derive particular benefit from the rosary when we ask for a particular grace at every mystery.

To say the rosary properly, we must: 1) pronounce the words devoutly, 2) meditate briefly on each mystery. These are also the conditions for gaining the indulgences.

Križová cesta.

475. Ktoré sú štrnásť stanice krížovej cesty?

Štrnásť stanice krížovej cesty sú:

1.) Pilát odsudzuje Ježiša na smrť,
2.) Ježiš berie kríž na Svoje plecia,
3.) Ježiš prvý raz padá pod krížom,
4.) Ježiš stretá sa so Svojou zarmútenou Matkou,
5.) Šimon cyrenejský pomáha Ježišovi niesť kríž,
6.) Veronika podáva Ježišovi ručník,
7.) Ježiš druhý raz padá pod krížom,
8.) Ježiš stretá sa s plačúcimi ženami,
9.) Ježiš tretí raz padá pod krížom,
10.) Ježiša zo šiat vyzliekajú a žlč mu podávajú,
11.) Ježiša pribíjajú na kríž,
12.) Ježiš umiera na kríži,
13.) Telo Ježišovo snímajú s kríža.
14.) Telo Ježišovo kladú do hrobu.

476. Čo musíme robiť, keď sa modlíme krížovu cestu osobne?

Keď sa modlíme krížovú cestu osobne, musíme ísť od stanice ku stanici a rozjímať pri každej o utrpení Pánovom.

Len takto môžeme získať odpustky. Inak, keď sa modlíme spoločne.

Litánie.

477. Čo sú litánie?

Litánie sú modlitby, složené z mnoho krátkych vzývaní Pána Boha a svätých.

478. Ktoré litánie sú od cirkvi odobrené?

Litánie od cirkvi odobrené sú:

1.) litánie o najsvätejšom Mene Ježišovom,
2.) litánie o najsvätejšom Srdci Ježišovom,
3.) litánie k blah. Panne Marii (loretánske.)
4.) litánie ku sv. Jozefovi,
5.) litánie všetkých svätých.

The Stations of the Cross.

475. Which are the fourteen stations of the Cross?

The fourteen stations of the Cross are:

1) Jesus is condemned to death.
2) Jesus is made to bear his Cross.
3) Jesus falls the first time under His Cross.
4) Jesus meets His afflicted Mother.
5) The Cyrenian helps Jesus to carry His Cross.
6) Veronica wipes the face of Jesus.
7) Jesus falls the second time.
8) Jesus speaks to the women of Jerusalem.
9) Jesus falls the third time.
10) Jesus is stripped of His garments.
11) Jesus is nailed to the Cross.
12) Jesus dies on the Cross.
13) Jesus is taken down from the Cross.
14) Jesus is placed in the sepulchre.

476. What must we do when saying the stations privately?

When saying the stations privately, we must go from one station to another and meditate at each station on the sufferings of our Lord.

Thus only can the indulgences be gained. It is different when the stations are said in common.

Litanies.

477. What are litanies?

Litanies are prayers composed of many short invocations of God and of the saints.

478. Which are the approved litanies?

The approved litanies are:

1) the litany of the Most Holy Name of Jesus,
2) the litany of the Sacred Heart of Jesus,
3) the litany of the Blessed Virgin,
4) the litany of St. Joseph,
5) the litany of the Saints.

Znak sv. kríža.

V mene † Otca i † Syna i † Ducha Svätého. Amen.

479. Prečo ctíme zvláštnym spôsobom Boha, keď sa prežehnáme znakom sv. kríža?

Boha ctíme zvláštnym spôsobom, keď sa prežehnáme znakom sv. kríža, preto že tým vyznávame svoju vieru v Najsvätejšej Trojici a vo vykúpenie.

Vyznávame vieru svoju v Najsv. Trojici slovami, svoju vieru vo vykúpení znakom, ktorý robíme keď vyslovujeme slová.

480. Prečo je znak svätého kríža veľmi užitočný a mocný?

Znak svätého kríža je veľmi užitočný a mocný,

1.) preto že odháňa diabla, ktorý sa bojí kríža,
2.) preto že ním sa nám dostáva veľa milostí a požehnaní od Boha.

"Prežehnať sa" značí: urobiť znak sv. kríža.

481. Kedy obzvlášte je užitočné urobiť znak sv. kríža?

Urobiť znak sv. kríža obzvlášte je užitočné,

1.) keď sa ráno prebudíme a večer keď líhame,
2.) pred modlitbou a po modlitbe,
3.) keď sme pokúšaní, zvlášte zlými myšlienkami,
4.) v každom nebezpečenstve,
5.) prv než podníkneme niečo dôležitého.

Žehnania a svätenia.

482. Kedy zvlášte účinkuje znak svätého kríža?

Znak svätého kríža zvlášte učinkuje, keď biskup alebo kňaz v mene cirkvi ho činí nad osobami alebo vecmi, lebo tým ich žehná a posväcuje.

The Sign of the Cross.

In the name of the † Father and of the † Son and of the † Holy Ghost. Amen.

479. Why do we honor God in a particular manner by making the sign of the cross?

We honor God in a particular manner by making the sign of the cross, because we thereby profess our faith in the Blessed Trinity and in the Redemption.

We profess our faith in the Blessed Trinity by the words, our faith in the Redemption by the sign which we make while pronouncing the words.

480. Why is the sign of the cross so very beneficial and efficacious?

The sign of the cross is so very beneficial and efficacious

1) because it drives away the devil who fears the cross,
2) because by it we obtain many graces and blessings from God.

Hence to '*bless oneself*' means to make the sign of the cross.

481. When should we particularly make the sign of the cross?

We should particularly make the sign of the cross

1) in the morning on awakening and in the evening when retiring,
2) before and after prayer,
3) when tempted, especially by bad thoughts,
4) in all dangers,
5) before undertaking anything important.

Blessings and Consecrations.

482. When in particular is the sign of the cross efficacious?

The sign of the cross is particulary efficacious when a bishop or priest, in the name of the Church, makes it over persons or things; because thereby they are blessed and made holy.

483. Jako sa modlí kňaz, keď žehná osoby alebo veci?

Keď kňaz žehná osoby alebo veci, v mene cirkvi vzýva požehnanie Božie na ne.

Požehnanie pri omši; požehnanie s Najsv. Sviatosťou oltárnou; požehnanie detí; žehnanie nemocných, žehnanie sv. Blažeja.

Považuj vždy za veľké dobro, keď dostávaš požehnanie biskupovo alebo kňazovo.

484. Čo sa stáva, keď kňaz žehná osoby alebo veci?

Keď kňaz žehná osoby alebo veci, ony sa stávajú svätými a posvätenými pre službu Božiu.

Chrámy, oltáre, zvony, kalichy, voda, sviece, popol, palmy, veľkonočná svieca, paškál, kríže, ružence, pamätníky, (medálky), obrazy atď. Sväteniny.

485. Prečo je veľmi užitočne užívať požehnané predmety?

Užívať požehnané predmety je veľmi užitočné:

1.) preto že nás chránia od diabla a od veľa zlého,
2.) preto že nám dávajú požehnanie pre telo i pre dušu.

486. Ktorý zo svätených predmetov máme najčastejšie užívať?

Zo svätených predmetov najčastejšie máme užívať svätenú vodu.

Má vždy byť v katolíckom dome.

Naučenie. — Nosievaj u seba niečo posväteného: ruženec, pamätník (medalion), škapuliar a podobné. Maj vždy doma svätené sviece, palmy a svätenú vodu. Pokrop sa často svätenou vodou na prospech dušičiek a volaj: "Odpočinutie večné daj im, ó Pane!

483. What prayer does the priest say when blessing persons or things?

When blessing persons or things, the priest, in the name of the Church, implores the blessing of God on them.

The blessing at Mass; Benediction with the Blessed Sacrament; blessing of children; blessing of the sick. The blessing of St. Blase.

Always consider it a great benefit to receive a bishop's or a priest's blessing.

484. What takes place when the priest blesses persons or things?

When the priest blesses persons or things they are holy and consecrated to the service of God.

Churches, altars, bells, chalices, — water, candles, ashes, palms, Easter-candle, — crucifixes, rosaries, medals, pictures, etc.

Sacramentals.

485. Why is it very beneficial to use blessed articles?

It is very beneficial to use blessed articles

1) because they protect us against the devil and many evils,
2) because they give us blessings for soul and body.

486. Which, of all blessed objects should we most frequently use?

Of all blessed objects, we should most frequently use holy water.

It should always be in Catholic homes.

Application. Always have something blessed about you: a rosary, medal, scapular and the like. Have always in your homes blessed candles, palms and holy water. Use holy water frequently, especially when rising, leaving the house and retiring. It has a great power. Sprinkle holy water for the benefit of the poor souls, and whilst doing so say: 'Eternal rest grant unto them, O Lord.'

Modlitby a naučenia.

Znak sv. kríža.

V mene † Otca i † Syna i † Ducha Svätého. Amen.

Otče náš čiže modlitba Pána.

Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa meno Tvoje; príď kráľovstvo Tvoje; buď vôľa Tvoja ako na nebi, tak i na zemi. Chlieb náš vozdajší daj nám dnes, a odpusť nám naše viny, jako i my odpúšťame našim vinníkom; a neuvoď nás v pokušenie, ale zbav nás od zlého. Amen.

Zdravás' Maria čiže pozdravenie anjelské.

Zdravás' Maria, milosti plná; Pán s Tebou; požehnaná Ty medzi ženami, a požehnaný plod života Tvojho, Ježiš! Svätá Maria, Matko Božia, pros za nás hriešnych včul i v hodinu smrti našej. Amen.

Apoštolské vyznanie viery.

Verím v Boha Otca, všemohúceho Stvoriteľa neba i zeme; i v Ježiša Krista, Syna Jeho jednorodzeného, Pána nášeho; ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Marie Panny; trpel pod Pontským Pilátom, ukrižovaný, umrel i pochovaný je, stúpil do pekiel, tretieho dňa vstal z mrtvých; vstúpil na nebesia, sedí na pravici Boha Otca všemohúceho; odtiaľ príde súdiť živých i mrtvých. Verím v Ducha Svätého, svätú cirkev všeobecnú, svätých obcovanie; hriechov odpustenie, tela z mrtvých vzkriesenie; a život večný. Amen.

Prayers and Instructions.

The Sign of the Cross.

In the name of the † Father, and of the † Son, and of the † Holy Ghost. Amen.

The Our Father, or Lord's Prayer.

Our Father who art in Heaven; hallowed be Thy name; Thy kingdom come; Thy will be done on earth as it is in Heaven; give us this day our daily bread; and forgive us our trespasses, as we forgive those who trespass against us; and lead us not into temptation; but deliver us from evil. Amen.

The Hail Mary, or Angelical Salutation.

Hail Mary, full of grace, the Lord is with thee; blessed art thou among women, and blessed is the fruit of thy womb, Jesus. Holy Mary, Mother of God, pray for us sinners, now and at the hour of our death. Amen.

The Apostles' Creed.

I believe in God, the Father Almighty, Creator of Heaven and earth; and in Jesus Christ, His only Son, our Lord, Who was conceived by the Holy Ghost, born of the Virgin Mary; suffered under Pontius Pilate, was crucified; died, and was buried; He descended into hell; the third day He arose again from the dead; He ascended into Heaven, sitteth at the right hand of God, the Father Almighty; from thence He shall come to judge the living and the dead. I believe in the Holy Ghost; the Holy Catholic Church; the Communion of Saints; the forgiveness of sins, the resurrection of the body, and life everlasting. Amen.

Anjel Pána.

Anjel Pána zvestoval Panne Marii:
a ona počala z Ducha Svätého.
Zdravás' Maria atd'.

Ajhľa dievka Pána,
staň sa mi dľa slova tvojho,
Zdravás' Maria atd'.

A Slovo Telom učineno jest
a prebývalo mediz nami.
Zdravás' Maria atd'.

Oroduj za nás, svätá Božia Rodičko!
Aby sme hodnými učinení boli zasľúbení Kristových.

MODLIME SA:

Milosť Tvoju, prosíme, Pane, vlej do myslí našich, aby sme, my, ktorí sme skrze anjela zvestujúceho vtelenie Krista, Syna Tvojho, poznali, skrze umučenie Jeho a kríž ku sláve vzkrisenia boli privedení. Pre tohože Krista, Pána našeho. Amen.

Od veľkej noci až do nedele trojičnej.

Raduj sa nebies Kráľovno, allelúja!
Kohos nosiť bola hodná, allelúja!
Z mrtvých vstal, jak predpovedal, allelúja!
Pros, aby nás k sebe prijal, allelúja!

V. Raduj sa a veseľ sa, Panno Maria, allelúja!
R. Lebo zaiste vstal Pán, allelúja!

MODLIME SA:

Bože, ktorý si vzkriesením Syna svojho, Pána našeho Ježiša Krista, svet obveseliť ráčil, daj, prosíme, aby sme skrze Rodičku Jeho, Pannu Mariu, dosiahli radosti života večného. Pre tohože Ježiša Krista, Pána našeho. Amen.

Vzbudenie viery, nádeje a lásky.

VIERA. O môj Bože! Pevne verím všetké svätě pravdy, ktoré tvoja svätá cirkev katolícka verí a učí, lebo Ty, neomylná pravda, si ich zjavil. O Ježišu, rozmnož moju vieru.

The Angelus.

The Angel of the Lord declared unto Mary.
And she conceived by the Holy Ghost.
Hail, Mary, etc.
Behold the handmaid of the Lord.
Be it done unto me according to thy word.
Hail, Mary, etc.
And the Word was made flesh.
And dwelt among us.
Hail, Mary, etc.
Pray for us, O Holy Mother of God,
That we may be made worthy of the promises of Christ.

LET US PRAY.

Pour forth, we beseech Thee, O Lord, Thy grace into our hearts; that as we have known the Incarnation of Christ Thy Son by the message of an Angel, so, by His Passion and Cross, we may be brought to the glory of His resurrection; through the same Christ our Lord. Amen.

From Easter until Trinity Sunday.

O Queen of Heaven, rejoice! Alleluia.
For He whom thou didst merit to bear, Alleluia.
Hath arisen, as He said, Alleluia.
Pray for us to God. Alleluia.
Rejoice and be glad, O Virgin Mary. Alleluia.
For the Lord hath risen indeed. Alleluia.

LET US PRAY.

O God, who through the Resurrection of Thy Son our Lord Jesus Christ, didst vouchsafe to fill the world with joy; grant, we beseech Thee, that, through His Virgin Mother, Mary, we may lay hold on the joys of everlasting life. Through the same Christ our Lord. Amen.

Acts of Faith, Hope and Charity.

FAITH. O my God! I firmly believe all the sacred truths which Thy holy Catholic Church believes and teaches, because Thou, the infallible truth, hast revealed them. — O Jesus, increase my faith.

NÁDEJ. O môj Bože! Spoliehajúc sa na tvoju dobrotu a sľuby, dúfam od Teba odpustenie svojich hriechov, milosť, abych Ti slúžil na tomto svete, a život večný skrze zásluhy Ježiša Krista, Pána a Vykupiteľa môjho. O Ježišu, posilni moju nádej!

LÁSKA. O môj Bože, milujem Ťa nado všetko z celého svojho srdca a duše svojej, lebo Ty si nekonečne hoden mojej lásky. Pre lásku k Tebe milujem tiež bližného svojho jako seba samého. Odpúšťam všetkým, ktorí ma urazili, a prosím za odpustenie všetkých, ktorých som ja urazil. O Ježišu, rozpáľ moju lásku! Amen.

KRÁTKE VZBUDENIE VIERY, NÁDEJE A LÁSKY.

O môj Bože, pevne verím všetko, čo si zjavil, lebo Ty si neomylná pravda.

O môj Bože, dúfam všetko, čo si sľúbil, lebo Ty si verný.

O môj Bože, milujem Ťa z celého srdca svojho lebo Ty si mňa prv miloval a nepočetné dobro si mi daroval.

Vzbudenie ľútosti.

Ó milosrdný Bože, zhrešil som! Už nie som hoden byť Tvojím Synom. Ty nenávidíš hriech, ja som ho miloval. Ty trestáš hriech prísne, ja som opovrhol Tvojím trestom. Ty si vždy bol tak dobrý ku mne a ja som Ťa urazil. Ty si pre mňa tol'ko trpel, a ja som Ťa zarmútil. Ach, ľutujem a žialim, že som bol takým nevďačníkom. Odpusť mi, Otče najdobrotivejší a príjmi ma znovu za svoje dieťa. Milujem Ťa z celého srdca a nikdy Ťa už viac neobrazím.

Krátka ranná pobožnosť.

V mene † Otca i † Syna i † Ducha Svätého. Amen.

Sláva Otcu, ktorý ma stvoril,
Sláva Synu, ktorý ma vykúpil,
Sláva Duchu Svätému, ktorý ma posvätil.

Velebím Ťa, Bože, že si ma chránil minulej noci a že si ma bezpečne priviedol na začiatok nového dňa.

O môj lásky najhodnejší Ježišu, na dôkaz mojej vďačnosti a na náhradu mnohonásobnej mojej nevernosti daru-

HOPE. O my God! relying upon Thy goodness and promises, I hope to obtain pardon for my sins, grace to serve Thee in this world and life everlasting, through the merits of Jesus Christ, my Lord and Redeemer. —O Jesus, strengthen my hope.

CHARITY. O my God! I love Thee above all things with my whole heart and soul, because Thou art infinitely worthy of love; I love also my neighbor as myself, for the love of Thee; I forgive all who have injured me, and ask pardon of all whom I have injured.—O Jesus, inflame my love. Amen.

SHORT ACTS OF FAITH, HOPE AND CHARITY.

O my God, I believe all Thou hast said, because Thou art the infallible truth.

O my God, I hope for all Thou hast promised, because Thou art faithful.

O my God, I love Thee with all my heart, because Thou hast loved me first, and hast given me countless benefits.

An Act of Contrition.

O merciful God: I have sinned! I am no longer worthy to be called Thy child. Thou hatest sin; I have loved it. Thou punishest sin severely; I have despised Thy punishment. Thou hast always been so good to me, and I have offended Thee. Thou hast suffered so much for me, and I have grieved Thee. — Ah, I am sorry and it grieves me to have been so ungrateful. Pardon me, O best of Fathers, and accept me again as Thy child. I love Thee with all my heart, and will never more offend Thee.

A Short Morning Prayer.

In the name of the † Father, and of the † Son, and of the † Holy Ghost. Amen.

Glory be to the Father, who created me.
Glory be to the Son, who redeemed me.
Glory be to the Holy Ghost, who sanctified me.

Praise be to God for preserving me during the past night, and bringing me safely to the beginning of a new day.

jem Ti moje srdce, úplne sa Ti obetujem a s milosťou Tvojou pevne si umieňujem, že Ťa nikdy viac neobrazím. — Otče náš ... Zdravás' ... Verím v Boha ...

Nech ma Pán požehná a zachová a chráni od všetkého zlého a privedie do života večného; a duše verných zomrelých, pre milosrdenstvo Božie nech odpočívajú v pokoji.

Môj dobrý anjelu strážca, ochraňuj a voď ma.

MODLITBY PRED JEDLOM A PO JEDLE.

Pred jedlom.

Požehnaj nás, Pane, i této Tvoje dary, ktoré z Tvojej štedrosti požívať budeme. Skrze Ježiša Krista, Pána nášeho. Amen. Sláva Otcu atď.

Stolu nebeskému ráč nás účastných učiniť, Kriste, Kráľu večnej slávy. Amen.

Po jedle.

Ďakujeme Ti, všemohúci Bože, za všetké Tvoje dary, ktorý žiješ a kraľuješ na veky vekov. Amen.

Všetkým dobrodincom zaplať, Pane, životom večným pre meno Tvoje. Amen.

Krátka večerná pobožnosť.

V mene † Otca i † Syna i † Ducha Svätého. Amen.

Otče náš, atď.

Zdravás' Maria, atď.

Verím v Boha, atď.

Modlitby.

Navštiv, prosíme, Pane, príbytok tento a ďaleko odožeň všetké úklady nepriateľské od neho. Anjeli Tvoji svätí nech prebývajú v ňom, aby nás v pokoji obhajovali, a Tvoje požehnanie nech je nad nami vždycky.

Ďakujem Ti, Pane Bože môj, že si ma zachránil tohoto dňa od každého nebezpečenstva tela i duše.

Buď meno Tvoje pochválené včul i na veky vekov. Amen.

Môj dobrý Anjelu Strážca, bedli nado mnou a ochraňuj ma.

My Loving Jesus, I give Thee my heart, and I consecrate myself wholly to Thee, on account of the grateful love I bear Thee, and as a reparation for all my unfaithfulness to grace; and I purpose with Thine aid never willfully to offend Thee.

Our Father, Hail Mary, Creed.

May the Lord bless me and keep me and preserve me from all evil, and bring me to life everlasting; and may the souls of the faithful departed, through the mercy of God, rest in peace.

O my good Guardian Angel, protect and guide me.

Grace before, and after meals.

Before meals.

Bless us, O Lord, and these Thy gifts which we are about to receive from Thy bounty. Through Christ our Lord. Amen.

After meals.

We give Thee thanks, O Almighty God, for all Thy mercies, who livest and reignest world without end. Amen. Glory be, etc.

Vouchsafe, O Lord, to reward with eternal life all those who do us good for Thy name's sake. Amen.

A Short Evening Prayer.

In the name of the † Father, and of the † Son, and of the † Holy Ghost. Amen.

Our Father, etc.

Hail Mary, etc.

I Believe, etc.

PRAYERS.

Visit, we beseech Thee, O Lord, this habitation, and drive far from it all snares of the enemy: let Thy holy Angels dwell therein, to keep us in peace, and may Thy blessing be upon us always. Through our Lord, etc. Amen.

I give Thee thanks, O Lord my God, for having preserved me during this day from all dangers of body and soul. Blessed be Thy Holy Name now and forever. Amen.

O my good Guardian Angel, watch over me and protect me.

Požehnaj a chraň nás všemohúci a milosrdný Pán, Boh Otec, Syn a Duch Svätý. Amen.

Duše verných zomrelých skrze milosrdenstvo Božie nech odpočívajú v pokoji. Amen.

Zdravás' Kráľovna.

Zdravás' Kráľovna! Matko milosrdenstva, život, sladkosť a nádej naša, Zdravás! **Na Teba voláme vyhnaní synovia Evy;** na Teba vzdycháme lkajúci a plačúci v tomto slzavom údolí. **Preto tedy orodovnico naša! obrať na nás** té svoje milosrdné oči, a Ježiša, požehnaný plod života svojho. ukáž nám po tomto vyhnanstve o milostivá, o láskavá, o sladká Panno Maria!

MEMORARE.

Pamätaj, o najláskavejšia Panno Maria, že nikdy nebolo počuť', žeby si bola dakoho opustila, ktorý sa pod ochranu Tvoju utiekal, o pomoc Ťa prosil, alebo o prímluvu vzýval. Touto dôverou povzbudený i ja utiekam sa k Tebe, Panno panien, o Matko moja, k Tebe prichádzam, pred Tebou stojím hriešny a žalostný. Matko Slova Večného, nezavrhuj slov mojich, ale milostive počuj a vyslyš moju prosbu.

Ruženec.

V mene Otca, atď'.
Verím v Boha Otca všemohúceho, atď'.
Sláva Otcu, atď'
Otče náš, atď'.

Tri razy Zdravás' a prosba za dar viery, nádeje a lásky.

1.) Rozmnoženie viery.
2.) Posilnenie nádeje.
3.) Zapálenie našich srdc ohňom lásky Božej.

Potom sa modli 10 Zdravás' Maria a uvažuj o každom z týchto tajomství.

1. Päť radostných tajomství, — od adventu do pôstu.

1.) Zvestovanie.
("Ktorého si, Panno, z Ducha Svätého počala" (ovocie: pokora.)

May the Almighty and merciful Lord bless and protect us; the Father, ✠ the Son, and the Holy Ghost. Amen.

And may the souls of the Faithful departed, through the mercy of God, rest in peace.

Salve Regina.

Hail, holy Queen, Mother of mercy; our life, our sweetness, and our hope. To thee do we cry, poor banished children of Eve; to thee do we send up our sighs, mourning and weeping in this valley of tears. Turn, then, most gracious Advocate, thine eyes of mercy towards us; and after this our exile, show unto us the blessed fruit of thy womb, Jesus; O clement, O pious, O sweet Virgin Mary.

Memorare.

Remember, O most loving Virgin Mary, that never was it known that any one who fled to thy protection, implored thy help, and sought thine intercession, was left forsaken. Inspired with this confidence, I fly unto thee, O Virgin of virgins, my Mother. To thee I come; before thee I stand, sinful and sorrowful. O Mother of the Word, despise not my words, but graciously hear and grant my prayer. Amen.

The Rosary.

In the name of the Father, etc.
I believe in God the Father Almighty, etc.
Glory be to the Father, etc.
Our Father, etc.
Three Hail Marys, asking for the grace of faith, hope and charity.

1. Increase our faith.
2. Strengthen our hope.
3. Inflame our hearts with the fire of divine love.

2.) Navštívenie.
"Ktorého si, Panno, Alžbetu navštivujúc, nosila." (Láska.)

3.) Narodenie Ježiša Krista v Betleheme.
"Ktorého si, Panno, v Betleheme porodila." (Chudoba.)

4.) Obetovanie Pána nášeho v chráme.
"Ktorého si, Panno, v chráme ubetovala." (Poslušnosť.)

5.) Najdenie dieťaťa Ježiša v chráme.
"Ktorého si, Panno, v chráme našla. (Tužba po Ježišovi.)

II. Päť bolestných tajomství. — V pôste.

1.) Modlitba a krvavý pot Spasiteľa nášeho v záhrade.
"Ktorý sa pre nás krvou potil." (Lútosť.)

2.) Bičovanie Spasiteľovo pri stlpe.
"Ktorý bol pre nás ubičovaný." (Zovnútorné mrtvenie.)

3.) Trním korunovanie Spasiteľovo.
"Ktorý bol pre nás trním korunovaný." (Vnútorné mrtvenie.)

4.) Ježiš nesie ťažký kríž.
"Ktorý pre nás kríž niesol." (Trpezlivosť v útrpení.)

5.) Ukrižovanie Spasiteľovo.
"Ktorý bol pre nás ukrižovaný." (Láska k Bohu.)

III. Päť tajomství slávneho ruženca. — Od Veľkej noci do adventu.

1.) Zmrtvýchvstanie Kristovo.
"Ktorý slávne z mrtvých vstal." (Obrátenie sa k Bohu.)

2.) Nanebevstúpenie Kristovo.
"Ktorý slávne na nebesia vstúpil." (Túžba po nebi.)

3.) Soslanie Ducha Svätého na apoštolov.
"Ktorý Ducha Svätého soslal." (Čistota srdca.)

4.) Nanebevzatie blahoslavenej Panny Marie.
"Ktorý ťa, Panno, na nebe vzal." (Šťastná smrť.)

5.) Korunovanie blahoslavenej Panny Marie v nebi.
"Ktorý ťa, Panno, v nebi korunoval." (Dôvera k Marii.)

K anjelu strážcovi.

Svätý Boží anjelu, osviet', chráň ma a spravuj,
daný mi na ochranu, odo mňa sa nevzd'aluj. Amen.

Glory be to the Father, etc.
Our Father, etc.

Then say ten Hail Marys (= a decade) meditating on each of the following mysteries:

I. The five joyful mysteries, — which are said from Advent until Lent.

1. The Annunciation.
2. The Visitation.
3. The Birth of Jesus in Bethlehem.
4. The Presentation of our Blessed Lord in the Temple.
5. The Finding of the Child Jesus in the Temple.

I. The five sorrowful mysteries. — During Lent.

1. The Prayer and Blood Sweat of our Blessed Saviour in the Garden.
2. The Scourging of our Blessed Lord at the Pillar.
3. The Crowning of our Blessed Saviour with Thorns.
4. Jesus carrying His Cross.
5. The Crucifixion of our Lord Jesus Christ.

III. The five glorious mysteries. — From Easter until Advent.

1. The Resurrection of our Lord from the dead.
2. The Ascension of Christ into Heaven.
3. The Descent of the Holy Ghost upon the Apostles.
4. The Assumption of the Blessed Virgin Mary into Heaven.
5. The Coronation of the Blessed Virgin Mary in Heaven.

To our Guardian Angel.

Angel of God, my Guardian dear,
To whom His love commits me here,
Ever this day be at my side,
To light and guard, to rule and guide. Amen.

POBOŽNOSŤ SPOVEDNÁ.

Príprava.

Chystám sa na sv. spoveď prijať sviatosť pokánia. Toto je veľké a vážne dielo. Čo musím činiť?

Najprv sa musím pomodliť ku Duchu Svätému, aby mi pomohol; po druhé, musím zpytovať svoje svedomie; po tretie, vzbudiť ľútosť; po štvrté, musím učiniť silné predsavzatie; po piate, musím sa spovedať zo svojich hriechov, po šieste musím zadosťučiniť. S milosťou Božou chcem vykonať toto všetko, čo najlepšie možno.

1. Modlitba k Duchu Svätému za osvietenie.

Príď, o Duchu Svätý, a pomôž mi, abych poznal svoje hriechy, za ne skrúšene ľutoval a náležite sa z nich vyspovedal a svoj život polepšil.

Na ten úmysel pomodlím sa jedon Otčenáš a Zdrávas Maria.

Spytovanie svedomia.

S pomocou Ducha Svätého budem včul spytovať svoje svedomie a vážne sa budem sám sebe pýtať jak som zhrešil.

Zrkadlo spovedné.

Či nebola moja posledná spoveď zlá?

Proti Desiatim Božím prikázaniam.

Prvé prikázanie: Ja som Pán Boh tvoj; nebudeš mať Bohov iných mimo mňa; neučiníš si obrazu ani nijakého podobenstva, aby's sa mu klaňal.

(Modlitba.)

Či som nevykonal svoje ranné modlitby?
Či som nevykonal svoje večerné modlitby?
Či som nezanedbal vykonať pokutu?
Či som nezanedbal učiť sa katechismus?
Či som sa nehanbil za svoje náboženstvo?

Devotion for Confession.

Preparation.

I am about to go to confession, to receive *the holy Sacrament of Penance*. This is a great and serious matter. What must I do?

First of all, I must pray to *the Holy Ghost* to help me; second, I must *examine my conscience;* third, I must *make an act of contrition;* fourth, I must make a *firm purpose of amendment;* fifth, I must *confess my sins;* sixth, I must make *satisfaction*. With the grace of God, I will now do all these things as well as I can.

1. Prayer to Obtain the Light of the Holy Ghost.

Dearest Father in Heaven, I now wish to know clearly all my sins, my shortcomings and my negligences, to feel sorry for them, to confess them properly, and to amend my life. For this end give me the assistance of Thy Holy Spirit.

For this intention, I will now say an Our Father and a Hail Mary.

2. Examination of Conscience.

With the assistance of the Holy Ghost, I will now examine my conscience and seriously ask myself in what manner I have sinned.

Table of Sins.

Was my last confession perhaps a bad one?

Against the Ten Commandments of God.

FIRST COMMANDMENT. I am the Lord thy God. Thou shalt not have strange gods before me; thou shalt not make to thyself any graven thing to adore it.

(Catchword: Prayer.)

Have I omitted my *morning prayers*?
Have I omitted my *evening prayers*?
Have I omitted to *say my penance*?
Have I neglected to study my catechism?
Have I been ashamed of my religion?

Druhé prikázanie: Nevezmeš mena Pána Boha svojho nadarmo.

(Meno Božie.)

Či som nevyslovoval meno Božie alebo meno Ježišovo neuctivo?

Či som neklial?

Či som neprisahal bez potreby?

Tretie prikázanie: Spomni, aby si deň sviatočný svätil.

(Nedeľa.)

Či som nezanedbal svojou vlastnou vinou sv. omšu v nedele a v zasvätené sviatky?

Či som nezanedbal kázeň a katechismus?

Či som nezanedbal nešpory a požehnanie?

Či som sa v kostole nerozprával alebo nesmial?

Či som nebol dobrovoľne roztržitý vo svojich modlitbách?

Či som nerobil v nedeľu a zasvätené sviatky bez potreby?

Štvrté prikázanie: Cti svojho otca i svoju matku, abys' bol dlho živý na zemi.

(Rodičia a predstavení.)

Či som zanedbal modliť sa za svojich rodičov a učiteľov?

Či som ich neposlúchal?

Či som nebol im hlavatý a neuctivý?

Či som obrazil svojich rodičov tak, že nado mnou plakali?

Či som sa vysmieval zo starých ľudí?

Piate prikázanie: Nezabiješ.

(Bližný.)

Či som sa vadil s druhými deťmi? Či som im špatne nadával alebo ich bil? svojich bratov alebo sestry?

Či som prechovával nenávisť proti druhým?

Či som žiadal smrť sebe? svojim rodičom? druhým?

Či som svádzal druhých ku hriechu? luhaniu? krádeži? alebo na druhé hriechy? Či som učil alebo kázal svojim bratom a sestrám, aby niečo zlého robili.

SECOND COMMANDMENT. Thou shalt not take the name of the Lord thy God in vain.

(Name of God.)

Have I pronounced the *name of God* or of *Jesus irreverently*?

Have I *sworn without necessity*?

Have I *cursed*?

THIRD COMMANDMENT. Remember that thou keep holy the Sabbath day.

(Sunday.)

Have I through my own fault missed Mass *on Sundays* and *Holydays of obligation*?

Have I *neglected sermons and catechism*?

Have I *neglected Vespers and Benediction*?

Have I *come too late to Mass*?

Have I *talked* or *laughed in the church*?

Have I been *wilfully distracted during my prayers*?

Have I worked on Sundays without necessity?

FOURTH COMMANDMENT. Honor thy father and thy mother, that it may be well with thee, and thou mayest live long on the earth.

(Parents.)

Have I neglected to pray for my parents and teachers?

Have I *disobeyed* them?

Have I been *stubborn* and *disrespectful* towards them?

Have I *offended my parents* so that they wept over me?

Have I *ridiculed* and *laughed* at *old people*?

FIFTH COMMANDMENT. Thou shalt not kill.

(Neighbor.)

Have I *quarreled* with *other children*? called them *bad names* or *struck* them? my *brothers* and *sisters*?

Have I entertained *hatred* against others?

Have I *wished death* to *myself*? to my *parents*? to *others*?

Have I *led others into sin*? to *lie*? to *steal*? or *into other sins*? Have I taught or told my *brothers* and *sisters* to do something bad?

Šieste prikázanie: Nezosmilníš.

Deviate prikázanie: Nepožiadaš manželky svojho bližného.

(Nečistota.)

Či som si obľuhoval v nečistých myšlienkach?
Či som poslúchal nečisté rozhovory?
Či som hovoril nečistotne?
Či som pozeral s obľubou na nečisté veci?
Či som robil nečisté veci sám so sebou?
Či som robil nečisté veci s druhými?

Siedme prikázanie: Nepokradneš.

Desiate prikázanie. Nepožiadaš nespravodlivo majetku svojho bližného.

(Krádež.)

Či som vzal tajne niečo doma?
Či som kradol? Čo? Kde?
Či som prijal ukradené veci?
Či som vrátil najdenú vec?
Či som poškodil alebo zničil svevoľne svoje knihy, šaty, atď.

Ôsme prikázanie: Nepremluvíš proti svojmu bližnému krivého svedoctva.

(Lož.

Či som luhal? Cigánil?
Či som ohováral druhých?
Či som vyjavil chyby druhých?
Či som tajil skryté chyby druhých, keď som ich mal oznámiť?

Proti cirkevným prikázaniam.

Jedol som mäso v piatky? alebo v iné mäsopostné dni?

Sedem Hlavných Hriechov.

1. pýcha, 2. lakomstvo, 3. smilstvo, 4 závisť, 5. obžerstvo, 6. hnev, 7. lenivosť v službách Božích.

Či som bol pyšný (márnivý)?
Či som bol lakomý?
Či som závidel druhým?
Či som sa radoval z nešťastia svojho bližného?
Či som sa neprejedol alebo neopil?

SIXTH COMMANDMENT. Thou shalt not commit adultery.
NINTH COMMANDMENT. Thou shalt not covet thy neighbor's wife.

(Impurity.)

Did I take *pleasure in immodest thoughts*?
Did I listen to *immodest conversation*?
Did I *speak* immodestly?
Did I *look with pleasure* at immodest things?
Did I *commit* immodest actions with myself?
Did I *commit* immodest actions with others?

SEVENTH COMMANDMENT. Thou shalt not steal.
TENTH COMMANDMENT. Thou shalt not unjustly desire thy neighbor's goods.

(Stealing.)

Did I *secretly* take things at home?
Did I *steal*? What? Where?
Did I accept stolen things?
Did I *spoil* or *destroy* anything belonging to others?
Did I wantonly spoil my books, clothes, etc?

EIGHTH COMMANDMENT. Thou shalt not bear false witness against thy neighbor.

(Lying.)

Did I *tell lies*?
Did I *slander* others? How?
Did I *tell the hidden faults of others*?
Did I *conceal* the wickedness of others when I should have told it?

Against the Commandments of the Church.

Did I *eat meat* on Fridays? or on other days of abstinence?

The seven capital sins.

1) Pride, 2) covetousness, 3) lust, 4) envy, 5) gluttony, 6) anger, 7) sloth.

Was I *vain*?
Was I *avaricious*?
Did I *envy others*?
Did I *rejoice* at my neighbor's misfortune?
Did I eat or drink *too much*?

3. a 4. Lútosť a silné predsavzatie.

O môj Pane a Bože, spytoval som včul' svoje svedomie. Kol'ko ťažkých hriechov som sa zasa dopustil. Kol'ko razy som Ťa obrazil! Čo by sa bolo stalo so mnou, keby som bol zomrel bez spovedi. Azda bych nebol býval spasený, ani bych nebol prišiel do neba. Bol by som už možno býval horel na veky v kaluži ohňa s diablami a zatratenými.

Keď uvažujem, že si anjelov pre jedon hriech s neba srútil, že z krásnych anjelov pre hriech stali sa ohyzdní diabli, čo by som ja zaslúžil za svoje početné hriechy!

L'utujem včul', že som sa ich dopustil, ešte viac l'utujem, keď Ťa vidím, Ježišu môj, visieť na kríži. Ruky a nohy tvoje vidím poprerážané, vidím Ťa trním korunovaného, ranami a krvou pokrytého. Kto Ťa pribil na kríž? Prečo umieraš v tak hroznych mukách? Ach to zapríčinily hriechy — i moje hriechy. Lež shliadni včul' na mňa, o Ježišu, bo ja včul' opravdive l'utujem, že som zhrešil. Nebudem Ťa už križovať svojimi hriechami, nie, o Bože môj, nikdy viac.

Ty si skutočne môj najväčší dobrodinca. Z čistej lásky učinil si pre mňa všetko a dal si mi všetko, čo len mám, život a zdravie, pokrm a odev, mojich dobrých rodičov aj anjela strážcu! Jedine Tebe musím d'akovať, že nie som ani židom ani pohanom, ale dieťatom svätej cirkvi katolíckej. Miesto že bych Ťa bol miloval za tak mnohé požehnania, býval som nevďačným a ťažko som Ťa obrážal, predobrý Otče môj! L'utujem včul' z hlbky svojho srdca a úprimne si žiadam, že by som nebol nikdy zhrešil. Opravdive a skutočne l'utujem, že som Ťa tak často obrazil, môj najdobrotivejší a najmilší Otče, ktorého som mal milovať nado všetko. V ošklivosti mám všetké svoje hriechy a pevne pred seba beriem, že svoj život polepším a zasa stanem sa Tvojim dobrým a poslušným dieťaťom. Vrúcne Ťa prosím o Tvoju svätú milosť, aby som splnil toto dobré predsavzatie. Amen. Otče náš ... Zdravás' Maria ...

3. and 4. Contrition and Firm Purpose of Amendment.

O my Lord and my God, I have now examined my conscience. Ah, how many grievous sins have I again committed: How many times have I offended Thee! What would have become of me, had I died without confession? I might not have been saved, nor have entered Heaven. I might even now *be in hell*, burning forever in that pool of fire, with the devils and the damned. When I consider that Thou hast cast the angels out of Heaven on account of one sin, and that by sin the brightest angels became hideous devils, — what would I have deserved for my numerous sins! Now I am sorry for having committed them, still more so when I see Thee, *O my Jesus*, hanging on the Cross. There I see Thy hands and feet pierced by nails, there I see Thee crowned with thorns and covered with wounds and blood. Who has nailed Thee to the Cross, and why dost Thou die suffering these great torments? Ah, this is caused by sin, and by *my sins also*. But behold me now, O Jesus, truly sorry for having sinned. I will no more crucify Thee by my sins. No, O my God, never more. Thou art, indeed, *my greatest Benefactor*. Out of pure love hast Thou done everything for me, and hast given me all I have: life and health, food and clothing, my good parents and my Guardian Angel. Thee alone must I thank that I am not a Jew nor a heathen, but a child of the holy Catholic Church. Instead of loving Thee more for these manifold blessings, I have been ungrateful and have grievously offended Thee, O best of fathers. I am now sorry from the bottom of my heart, and wish sincerely that I had never sinned. I am truly and really sorry for having so often offended Thee, my best and most loving Father, whom I should have loved above all things. I detest all my sins and firmly resolve to amend my life and to become again Thy good and obedient child. I earnestly pray for Thy holy grace that I may accomplish this good resolution. Amen.

Our Father. Hail Mary.

Kratší spôsob vzbudenia ľútosti.

O môj Bože! srdečne ľutujem, že som Ťa obrazil a v ošklivosti mám všetké svoje hriechy, preto že sa bojím ztráty neba a trestu pekla; ale najviac preto ľutujem, že som obrazil Teba, svojho Boha, ktorý si samá dobrota a hoden všetkej lásky mojej. Činím silné predsavzatie, že s pomocou milosti Tvojej vyspovedám sa zo svojich hriechov, pokánie budem činiť a polepším svoj život.

5. Spoveď.

Včuľ pôjdem na spoveď. Poviem kňazovi všetké svoje hriechy, jako najlepšie budem môcť, aby mňa napomenul a dal mi rozhrešenie. O predrahý Ježišu, pomáhaj mi svojou milosťou. Matka môjho Vykupiteľa, a tiež Matka moja, pomož svojmu slabému dieťaťu. Môj drahý anjelu strážca, svätí ochráncovia, sprevádzajte mňa.

Vo spovednici hovor a chovaj sa slušne, ako si sa učil.

6. Zadosťučinenie.

Vykonal som včuľ svoju spoveď, a kňaz v mene Ježišovom odpustil mi moje hriechy. Otče nebeský, chválim Ťa a ďakujem Ti. Včuľ opravdive sa polepším a nebudem už hrešiť. Budúcne budem sa pobožne modlievať, pilne učiť, rád poslúchať, budem pobožným a dobrým v kostole, vo škole, doma a všade. Zvlášte budem sa chrániť svojej hlavnej náruživosti. Tak o Bože, spolupôsobiac s milosťou Tvojou, bez ktorej nič nemôžem vykonať, dúfam, že sa Ti budem ľúbiť. O toto prosím skrze Ježiša Krista, Tvojho milého Syna Pána našeho. Amen.

Teraz vykonaj pokutu, ktorú ti kňaz uložil.

Shorter Act of Contrition.

O my God! I am heartily sorry for having offended Thee, and I detest all my sins, because I dread the loss of Heaven and the pains of hell, but most of all because they offend Thee, my God, who art all good and deserving of all my love. I firmly resolve, with the help of Thy grace, to confess my sins, to do penance, and to amend my life. Amen.

5. Confession.

I will now go to confession. I will tell the priest all my sins as well as I can, so that he may admonish me and absolve me from them. O dearest Jesus, assist me with Thy grace. O Mother of my Redeemer, and also my Mother, help thy weak child. My dear Guardian Angel, my holy patron Saint, accompany me.

In the confessional, speak and act as you have been instructed.

6. Satisfaction.

I have now made my confession and the priest, in the name of Jesus, has pardoned my sins. O heavenly Father, I praise Thee, I thank Thee. I will now truly amend my life and sin no more. Henceforth I will pray devoutly, learn diligently, obey willingly, be pious and good in church, in school, at home, and everywhere. I will guard myself particularly against my predominant passion . . . . Thus, O my God, co-operating with Thy holy grace, without which I can do nothing, I hope to become pleasing to Thee. For this I pray, through Jesus Christ Thy dear Son, our Lord. Amen.

Now perform the penance enjoined by the priest.

Šesť právd, ktoré musíme vedeť a veriť.

1.) Len jedon je Boh, ktorý všetko stvoril, všetko zachováva a riadi.

2.) Boh je spravodlivý súdca, ktorý dobré odpláca a zlé tresce.

3.) V Bohu sú tri osoby: Otec, Syn a Duch Svätý.

4.) Druhá osoba Najsvätejšej Trojice sa vtelila a zostala človekom, aby nás svojou smrťou vykúpila a večne šťastnými učinila.

5.) Duša je nesmrteľná.

6.) Milosť Božia je potrebná na spasenie.

Desatoro Božích prikázaní.

1.) Ja som Pán Boh tvoj, nebudeš mať Bohov iných mimo mňa, neučiniš si obrazu ani nijakého podobenstva, aby's sa mu klaňal.

2.) Nevezmeš mena Pána Boha svojho nadarmo.

3.) Spomni, aby si deň sviatočný svätil.

4.) Cti svojho otca i svoju matku, abys dlho živý bol na zemi.

5.) Nezabiješ.

6.) Nezosmilníš.

7.) Nepokradneš.

8.) Nepremluvíš krivého svedoctva proti svojmu bližnému.

9.) Nepožiadaš manželky svojho bližného.

10.) Ani nepožiadaš domu svojho bližného, ani role, ani služobníka, ani dievky, ani vola, ani osla, ani ničoho, čo jeho je.

Šesť cirkevných prikázaní.

1.) V nedeľu a zasvätené sviatky omšu počúvať.

2.) V ustanovené dni sa postiť a mäsopôst' zachovávať.

3.) Prinajmenej jedon raz v roku sa vyspovedať a v čase veľkonočnom Sviatosť oltárnu prijať.

4.) Do zakázaných spolkov nevstupovať.

Six Truths which we must know and believe.

1. There is only *one* God who created all things, and who preserves and governs all things.
2. God is a just Judge, who rewards the good and punishes the wicked.
3. In God there are three Persons: the Father, the Son and the Holy Ghost.
4. The second Person of the Blessed Trinity became man, to redeem us by His death and to make us eternally happy.
5. The soul is immortal.
6. The grace of God is necessary for salvation.

The Ten Commandments of God.

1. I am the Lord thy God. Thou shalt not have strange gods before me; thou shalt not make to thyself any graven thing to adore it.
2. Thou shalt not take the name of the Lord thy God in vain.
3. Remember that thou keep holy the Sabbath day.
4. Honor thy father and thy mother, that it may be well with thee, and thou mayest live long on the earth.
5. Thou shalt not kill.
6. Thou shalt not commit adultery.
7. Thou shalt not steal.
8. Thou shalt not bear false witness against thy neighbor.
9. Thou shalt not covet thy neighbor's wife.
10. Thou shalt not covet thy neighbor's house, nor his field, nor his servant, nor his handmaid, nor his ox, nor his ass, nor anything that is his.

The Commandments of the Church.

1. To hear Mass on Sundays and Holydays of obligation.
2. To fast and to abstain on the days appointed.
3. To confess at least once a year and to receive Holy Communion at Easter or within the time appointed.
4. Not to join forbidden societies.

5.) Na utrimovanie kostola a kňazov prispevať.
6.) Do manželstva proti zákonom cirkvi nevstupovať.

Štyri hriechy volajúce o pomstu do neba.

1.) Zúmyselná vražda.
2.) Hriechy sodomské.
3.) Sužovanie chudobných.
4.) Ujímanie platu robotníkom.

ŠESŤ HRIECHOV PROTI DUCHU SVÄTÉMU.

1.) Opovážlive hrešiť proti Božiemu milosrdenstvu.
(Spoliehať sa na milosrdenstvo Božie.)
2.) Nad Božím milosrdenstvom zúfať.
(Zúfanie.)
3.) Poznanej krest'anskej pravde odporovať.
(Poznanú pravdu popierať.)
4.) Bližnému svojmu milosť Božiu nežičiť a závideť.
(Druhému duchovné dobro závideť.)
5.) Naproti spasitel'nému napomínaniu mať zátvrdlive srdce.
(Zatvrdlivosť v hriechu.)
6.) V nekajúcnosti zúmyselne zotrvávať.
(Nekajúcnosť až do konca.)

Deväť cudzích hriechov.

1.) Radiť ku hriechu. (Rada.)
2.) Kázať iným hrešiť. (Rozkaz.)
3.) Privoliť ku hriechu iných. (Privolenie.)
4.) Popudzovať iných ku hriechu. (Popudzovanie.)
5.) Chváliť hriechy iných. (Chválenie alebo lichotenie.)
6.) Mlčať pri hriechu iných. (Tajenie.)
7.) Netrestať iných hriechy. (Podiel brať.)
8.) Privol'ovať ku hriechom iných, dávať pomoc alebo dovolenie hrešiť. (Mlčanie.)
9.) Iných hriechy zastávať. (Ochrana zlého.)

5. To contribute to the support of the church and our pastors.
6. Not to marry contrary to the laws of the Church.

The Four Sins crying to Heaven for Vengeance.

1. Wilful murder,
2. The sin of Sodom,
3. Oppression of the poor,
4. Defrauding laborers of their wages.

The Six Sins against the Holy Ghost.

1. Presumption of God's mercy,
2. Despair,
3. Impugning the known truth,
4. Envy at another's spiritual good,
5. Obstinacy in sin,
6. Final impenitence.

Nine Ways of being Accessory to another's Sin

1. By counsel,
2. By command,
3. By consent,
4. By provocation,
5. By praise or flattery,
6. By concealment,
7. By partaking,
8. By silence,
9. By defence of the ill done.

Obeta svätej omše.

1. Veci potrebné pre slúženie svätej omše.

1. Dary obetné.

1.) Hostia (oblátka), chlieb obetný pripravený z čistej pšeničnej múky a vody. Tento chlieb musí byť nekvasený.

2.) Víno z čistej šťavy hroznovej, nefalšované nijakou druhou látkou. Umelé víno nemôže sa premeniť.

2. Oltár a veci k nemu patriace.

1.) Oltárny stôl, majúci oltárny kameň. Oltárny kameň je posvätený od biskupa a obsahuje ostatky svätých mučeníkov.

2.) Tri biele ľanové plachty pre pokrývanie oltára.

3.) Kríž pripomínajúci nám, že obeta svätej omše je tá istá obeta, jako bola obeta na kríži.

4.) Svietniky s horiacimi sviecami, zhotovenými z čistého vosku, najmenej dve.

5.) Omšová kniha (missal), v ktorej sú omšové modlitby na každý deň v roku — na podstavci. (Tabulky oltárne.)

6.) Bohostánok, to je miesto v prostried oltára, kde sa uschováva najsv. Sviatosť. Pred týmto horí svetlo deň a noc.

7.) Večná lampa, táto znázorňuje Ježiša Krista, opravdivé svetlo sveta.

3. Posvätné nádoby.

1.) Kalich — zo zlata alebo s dobre pozlátenou bankou pre víno na premenenie.

2.) Patena — zlatá alebo pozlatená mištička, na ktorú sa kladie hostia na premenenie.

3.) Ciborium — posvätná nádoba, v ktorej sa utrimujú sv. Hostie na prijímanie. Tríme sa v bohostánku.

4.) Monštrancia (Ostensorium) — (sviatostnica) — väčšia posvätná nádoba zo zlata alebo striebra, v ktorej sa

The Holy Sacrifice of the Mass.

I. Things necessary for the Celebration of the Holy Sacrifice of the Mass.

1. The Offerings.

1) **The Host,** bread, prepared of pure, wheaten flour and water. This bread must be unleavened.
2) **Wine,** made of the pure juice of the grape, unadulterated by any other substance. — Artificial wine cannot be consecrated.

2. The Altar and the Things belonging to it.

1) **The altar table,** containing the altar-stone. The altar-stone is consecrated by the bishop, and contains relics of holy martyrs.
2) **Three white linen cloths** to cover the altar-table.
3) **A crucifix** to remind us that the Holy Sacrifice of the Mass is the same sacrifice as that of the cross.
4) **Candlesticks with burning candles** made of pure wax — at least two.
5) **The Mass-book** (Missal), containing the prayers of the Mass for each day of the year,—on missal-stand. (Altar-cards.)

The tabernacle is that place in the centre of the altar, where the Blessed Sacrament is kept. — Before this burns day and night

The sanctuary lamp. It is a symbol of Jesus Christ, the true Light of the world.

3. Sacred Vessels.

1) **The chalice** — the gold or gold-plated cup to receive the wine for consecration.
2) **The paten** — a small gold or gilt plate upon which the host to be consecrated is placed.

The ciborium or sacred vessel containing the consecrated particles for administering Holy Communion. It is kept in the tabernacle.

vystavuje počas požehnania alebo processie pre poklonu veriacim.

Príprava kalicha na omšu svätú.

1.) Kalich.
2.) Purifikatorium (ľanová šatočka na čistenie kalicha.)
3.) Patena.
4.) Hostia.
5.) Palla — štvorhranný kúsok plátna, ktorým sa prikrýva kalich.
6.) Velum — hodvábna prikrývka, ktorou sa kalich zastiera.
7.) Bursa — kapsa, v ktorej je:
8.) Corporale — štvorhranný kúsok bieleho plátna, ktorý sa prestiera na oltárny kameň; na toto sa kladie kalich a svätá Hostia.

4. Kňazské rúcha.

1.) Humerále alebo náramník (znak sobrania mysli.)
2.) Alba, — biela dlhá košeľa, po päty siahujúca. (Čistota.)
3.) Pás alebo cingulum — (Sebezapieranie.)
4.) Manipul — náručník (Apoštolská práca.)
5.) Štóla (Kňazská moc.)
6.) Ornát, — kasula, vonkajšie rúcha. (Jármo Kristovo.)

Klobúčik na hlavu, ktorý kňaz nosí, nazýva sa birétou — kvadrátom).

Reverenda, plášť, rochetka (superpelicia.)

Biskup na znamenie rozdielu, má mitru (čiapku), berlu, pálium a prsteň.

Význam bariev.

Manipul, štóla, ornát, velum a bursa kalicha majú tú istú barvu. Barva sa mení podľa rôznych sviatkov.

1. Biela značí nevinnosť, radosť a slávu. — Sviatky Pána, Matky Božej, anjelov a takých svätých, ktorí nie sú mučenníci.

The ostensorium, that larger sacred vessel of gold or silver, in which the Sacred Host is exposed for the adoration of the faithful during Benediction, or procession.

The chalice prepared for Mass.

1) The chalice.
2) The purificator (linen cloth to clean the chalice).
3) The paten.
4) The host.
5) The palla—a square piece of linen to cover the chalice.
6) Veil of silk which covers the chalice. (Velum.)
7) Burse containing the
8) Corporal, a square piece of white linen laid on the altarstone; on this are placed the chalice and sacred Host.

4. The Priest's Vestments.

1) The amice, or shoulder-cloth: (is a symbol of recollection). Humeral.
2) The alb, a long white garment reaching to the feet (purity).
3) The girdle, or cincture (self-denial). *Cingulum.*
4) The maniple (apostolic labor).
5) The stole (sacerdotal power).
6) The chasuble, or outer garment (the yoke of Christ). *Casula.*

The covering for the head, worn by the priest is called a biretta.

Cassock, cope (*Pluviale*), surplice.

A bishop has, as a distinction, a mitre, a crosier (staff), and a ring.

Color of Vestments.

The **maniple, stole** and **chasuble** of the priest, and the **veil and burse** of the chalice are of the same color. The color changes according to the different feasts.

1) White signifies innocence, joy and glory — feasts of our Lord, of the Mother of God, of the Angels, and of such saints as are not martyrs;

2. Červená, oheň Ducha Svätého a krv mučenníkov. — Turíce a sviatky mučenníkov.

3. Zelená, nádej na život večný (barva jara) — Nedele po Zjavení Pána a po Sv. Duchu:

4. Fialková, pokora a pokánie. Nedele v advente a vo Veľkom pôste.

5. Čierna, smútok. — Veľký piatok, Dušičiek, a omše za zomrelých.

2. Slúženie Omše.

1. Prípravná časť omše.

1. Modlitby pred stupňami oltára, ktoré kňaz a miništrant striedavo odriekajú, složené sú hlavne zo 42. žalmu a Confiteor, t. j. "Spovedám sa Bohu všemohúcemu" atď. (Uznanie hriešnosti). Miništranti zastupujú ľud.

2. Introit (vchod), ktorý kňaz číta na strane epištolnej, výňatok zo Svätého Písma, vzťahujúci sa na omšu toho dňa.

3. Kyrie eleison — Christe eleison, Kyrie eleison — t. j. Pane smiluj sa. Kriste smiluj sa, Pane smiluj sa. Každá prosba opakuje sa tri razy ku cti troch osôb Najsv. Trojice — uprostred oltára.

4. Gloria in exelsis Deo. — Sláva na vysostiach Bohu. Spev chvály a radosti, ktorý anjeli spievali pri narodení Ježišovom. Nerieka sa pri omšiach, ktoré sa slúžia v dni pokánia alebo smutku. Rúcho fialkovej alebo čiernej barvy.)

5. Dominus vobiscum — Pán s vami. Tento pozdrav vyslovuje kňaz ľudu. Odpoveď: Et cum spiritu tuo: — I s Duchom tvojím.

6. Kollekty. — Kňaz jakoby sberal všetky úmysly veriacich a kládol ich pred Boha. Této modlitby začínajú slovami: Oremus — Modlime sa, a končia sa slovom: Amen, Staň sa.

7. Epištola — list, poneváč táto časť omše je obyčajne vyňatá z niektorého listu apoštolského.

2) red, the fire of the Holy Ghost and the blood of the martyrs — Pentecost and feasts of martyrs;

3) green, the hope of eternal life (color of spring)—Sundays after Epiphany and after Pentecost;

4) purple, humility and penance—Sundays during Advent and Lent;

5) black, sorrow — Good Friday, All Souls' day, Masses for the dead.

II. The Celebration of the Mass.

1. The Preparatory Part of the Mass

1) **The prayers** at the foot of the altar, which are said by the priest and the servers alternately, consist principally of the 42d Psalm and the Confiteor, i. e. "I confess to Almighty God, etc." (An acknowledgment of our sins). The servers represent the people.

2) **The Introit,** (Entrance) which the priest reads at the Epistle side—a passage from Holy Scripture, which refers to the Mass of the day.

3) **The Kyrie eleison** — Christe eleison, Kyrie eleison — that is, Lord have mercy on us, Christ have mercy on us, Lord have mercy on us—each repeated three times in honor of the three Persons of the Blessed Trinity—at the middle of the altar.

4) **The Gloria in excelsis Deo** = Glory be to God on high. The song of praise and joy which the Angels sang at the birth of Jesus. Is not recited at Masses offered on days of penance or mourning (violet or black vestments).

5) **The Dominus vobiscum** = the Lord be with you. This salutation the priest pronounces turning to the people. Answer: Et cum spiritu tuo = and with thy spirit.

6) **The Collects.** The priest, as it were, collects all the intentions of the faithful and lays them before God. These prayers begin with the words: Oremus = Let us pray, and close with the word: Amen = be it done.

7) **The Epistle** = letter, because this part of the Mass is generally taken from one of the letters of the Apostles.

8. Evanjelium je vybraná časť od jednoho zo štyroch evanjelistov. Číta sa na pravej strane oltára, preto že sám Kristus hovorí v evanjeliu. Pravá strana je čestná. (Sedí na pravici Boha.) Všetci vstanú na znak úcty slovu Božiemu.

9. Credo, vyznanie viery. Nicenské Credo, složené od Otcov na sneme Nicemskom (325), je rozvinutejšie a úplnejšia než apoštolské vyznanie viery. Credo sa odrieka na všetké nedele a väčšie sviatky.

2. Prvá hlavná čiastka: Obetovanie.

1. Obetovanie chleba (Hostie) na patene.
2. Nalievanie vína do kalicha. Víno sa mieša s niekoľko kvapkami vody, jako učinil náš Pán pri poslednej večere. (Sjednotenie Božskej a ľudskej prirodzenosti je Kristus.)
3. Obetovanie vína.
4. Lavabo: Kňaz myje si ruky na znamenie čistoty duše, s ktorou máme byť prítomní na omši. Tak Pán náš umyl nohy svojim apoštolom pred ustanovením najsv. Sviatosti.
5. Prefácia: Slávnostný chválospev so vznešeným vyzývaním na začiatku: Sursum Corda, t. j. hore srdcia! (Pán Bôh príde na oltár.)
6. Sanctus, svätý, rieka sa tri razy na konci prefácie.

3. Druhá hlavná čiastka. Premenenie.

1. Kánon (pravidlo), rieka sa tichým hlasom. Modlitby za cirkev a jej správcov. — Memento (pamätaj) — modlitba za živých. — Prvá vzpomienka na svätých v nebi.
2. Premenenie: Kňaz berie chlieb (hostiu), žehná ju a povedá: — "Toto je telo moje." Chlieb sa premenil včuľ v Telo Kristovo. Kňaz kolenom až na zem sohnutým sa mu klania a pozdvihuje Ho, aby Ho aj veriaci mohli vidieť a sa Mu klaňať. To isté stáva sa s vínom v kalichu. Pozdvihovanie.

8) **The Gospel** = a selection from one of the four Evangelists. It is said at the right side of the altar, because Christ Himself speaks in the Gospel. The right side is the side of honor ('sitteth at the right hand of God'). All rise as a sign of reverence for the word of God.

9) **The Creed** = profession of faith. The Nicene Creed framed by the Fathers at the council of Nice (325), is more explicit and complete than the Apostles Creed. The Creed is said on all Sundays and higher feast-days.

2. The first principal part: the Offertory.

1) The offering of the bread (of the Host) on the paten.

2) Pouring of the wine into the chalice. The wine is mixed with a few drops of water, as our Lord did at the Last Supper. (Union of the divine and human natures is Christ.)

3) Offering of the wine.

4) The Lavabo: The priest washes his hands to indicate the purity of soul with which we should assist at Mass. Thus our Lord washed the feet of His disciples before instituting the Blessed Sacrament.

5) The Preface, a solemn hymn of praise with the beautiful exhortation at the beginning: Sursum corda, that is, Lift up your hearts! (the Lord is about to come on the altar).

6) The Sanctus = holy, said three times, at the close of the Preface.

3. The second principal part: the Consecration.

1) The canon (rule), recited in a low voice. Prayers for the Church and her rulers — Memento (Remember) = Prayer for the living. — First commemoration of the Saints in Heaven.

2) The Consecration. The priest takes the bread (Host), blesses it and says: This is My Body. The bread is now changed into the Body of Christ, the priest adores our Lord by making a profound genuflection, and raises Him up that the faithful may also see and adore Him.—The same is done with the chalice containing the wine. — Elevation.

3. Memento, modlitba za zomrelých. Druhá vzpomienka na svätých.

4. Pater noster, Otče náš: Súhrn všetkých žiadostí a prosieb.

5. Lámanie sv. Hostie: Kňaz vpustí malú čiastku Hostie do kalicha (najsv. krvi) s týmito slovami: Pax Domini sit semper vobiscum — Pokoj Pánov buď vždycky s vami.

6. Agnus Dei, Baránku Boží, atď.

4. Tretia hlavná čiastka: prijímanie.

1. Prípravné modlitby.

2. Domine non sum dignus, t. j. Pane, nie som hoden, tri razy.

3. Prijímanie kňazovo: najprv svätú Hostiu, potom najsvätejšiu Krv.

4. Čistenia kalicha a umytie prstov; prikrytie kalicha.

5. Konec omše.

1. Modlitba vďakov.

2. Ite missa est, t. j. Idte, omša je skončená. V dni pokánia a v niektoré druhé dni: Benedicamus Domino, Dobrorečme Pánu. — Pri omšiach za zomrelých Requiescant in pace, — Nech odpočívajú v pokoji..

3. Požehnanie kňazovo vynecháva sa v omši za zomrelých, bo každé požehnanie im patrí.

4. Evanjelium sv. Jána: Na počiatku bolo Slovo atď. (V niektoré dni číta sa na miesto tohoto iné evanjelium.)

3) **Memento**, Prayer for the dead.—Second commemoration of the Saints.

4) The Pater noster = the Our Father: the summary of all petitions and prayers.

5) Breaking of the Sacred Host. The priest drops a small particle of the Host into the chalice (Precious Blood) saying: Pax Domini sit semper vobiscum = May the peace of the Lord be always with you.

6) The Agnus Dei = Lamb of God, etc., said three times.

4. The third principal part: the Communion.

1) Preparatory prayers.

2) Domine non sum dignus = O Lord, I am not worthy, three times.

3) Communion of the priest: first the Sacred Host, then the Precious Blood.

4) Purification of chalice and fingers (Ablution); covering of the chalice.

5. The Close of the Mass.

1) Prayers of thanksgiving.

2) The Ite missa est = Go, Mass is over. On days of penance: (and certain other days) Benedicamus Domino = Let us praise the Lord. In Masses for the dead: Requiescant in pace = May they rest in peace.

3) The priest's blessing — omitted in the Mass for the dead, because all blessings of the Mass are for them.

4) The Gospel of St. John: In the beginning was the Word, etc. On certain days another Gospel is read in its place.

SV. OMŠA.

Stupňová modlitba.

K. V mene Otca i Syna i Ducha svätého. Amen.

K. Vojdem ku oltáru Božiemu.

S. K Bohu, ktorý obveseluje mladosť moju.

K. Súď ma, o Bože, o rozoznaj vec moju od ľudu bezbožného; od človeka nepravého a podvodného vytrhni ma.

S. Lebo ty si Boh, sila moja: prečo si ma odohnal? a prečo smutný chodím, keď ma sužuje nepriateľ?

K. Pošli svetlo svoje a pravdu svoju; tie ma sprevádzaly a doviedly na horu svätú tvoju a do stánkov tvojich.

S. A vojdem ku oltáru Božiemu, k Bohu, ktorý obveseluje mladosť moju.

K. Budem ťa oslavovať na harfe, Bože, Bože môj! Prečo si smutná, dušo moja, a prečo ma zarmucuješ?

S. Dúfaj v Bohu; lebo ešte ho vyznávať budem; spasenie tváre mojej, a Boh môj (on je).

K. Sláva Otcu i Synu i Duchu svätému.

S. Jako bolo na počiatku i včul i vždycky i na veky vekov. Amen.

K. Vojdem ku oltáru Božiemu.

S. K Bohu, ktorý obveseluje mladosť moju.

K. Pomoc naša v mene Pána.

S. Ktorý učinil nebe i zem.

K. Vyznávam sa Bohu všemohúcemu atď.

S. Nech sa smiluje nad tebou všemohúci Boh, a odpustiac hriechy tvoje, nech ťa privede k životu večnému.

K. Amen.

S. Vyznávam sa Bohu všemohúcemu, blahoslavenej Marii vždy Panne, blahoslavenému Michalu Archanjelu, blahoslavenému Jánu Kristiteľu, sv. Apoštolom Petru a Pavlu, a všetkým Svätým, i tebe, otče: že som mnoho zhrešil myslením, slovom i skutkom: moja vina, moja vina, moja najväčšia vina. Preto prosím blahosl. Mariu, vždy Pannu, blahosl. Michala Archanjela, blahosl. Jána Kristiteľa, sv. Apoštolov Petra a Pavla, a všetkých Svätých, i teba, otče, by si sa modlil za mňa k Pánu Bohu nášemu.

K. Nech sa smiluje nad vami všemohúci Boh, a odpustiac hriechy vaše, nech vás privede k životu večnému.

S. Amen.

K. Preminutie, rozhrešenie a odpustenie hriechov našich nech udelí nám všemohúci a milosrdný Pán.

S. Amen.

K. Bože! Ty obrátiac sa obživíš nás.

S. A ľud tvoj bude sa veseliť v tebe.

K. Ukáž nám, Pane! milosrdenstvo svoje.

S. A spasenie svoje daj nám.

K. Pane! Vyslyš modlitbu moju.

S. A volanie moje nech prijde k tebe.

K. Pán vami.

S. I s duchom tvojím.

Gloria. — Sláva.

Sláva na vysosťach Bohu, a na zemi pokoj ľudom dobrej vôle! Chválime Teba, dobrorečíme Tebe, klaniame sa Tebe, oslavujeme Teba. Vďaky Tebe vzdáváme pre velikú slávu Tvoju. Pane Bože, Kráľu nebeský, Bože Otče všemohúci! Pane Ježišu Kriste, Synu jednorodený! Pane Bože, Baránku Boží, Synu Otca! Ktorý snímaš hriechy sveta, smiluj sa nad nami; ktorý snímaš hriechy sve-

ta, prijmi odprosenie naše; ktorý sedíš na pravici Otca, smiluj sa nad nami! Lebo Ty sám si Svätý, Ty sám Pán, Ty Sám Najvyšší, Ježišu Kriste! s Duchom svätým v sláve Boha Otca. Amen.

K. Pán s vami!

S. I s duchom tvojím!

Evanjelium. — Dobrá zvesť.

K. Pán s vami.

S. I s duchom tvojím.

K. Nasledujúce — slová zo sv. Evanjelia.

S. Sláva Tebe, Pane!

Credo. — Verím.

Verím v jednoho Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme, všetkých vecí viditeľných i neviditeľných. I v jedného Pána Ježiša Krista, jednorodeného Syna Božieho. A z Otca narodeného predo všetkými veky. Boha z Boha, Svetlo zo Svetla, Boha pravého z Boha pravého. Spoledeného, nie učineného, súpodstatného s Otcom: skrze ktorého všetky veci učinené sú. Ktorý pres nás ľudí a pre naše spasenie sostúpil z neba. A vtelil sa od Ducha svätého z Marie Panny: a človekom učinený bol. Ukrižovaný tiež pre nás: pod Pontským Pilátom trpel i pochovaný bol. A tretieho dňa vstal z mrtvých podľa písem. A vstúpil na nebesá, sedí na pravici Otca. A opäť príde so slávou súdiť živých i mrtvých; ktorého kráľovstvu nebude konca. I v Ducha svätého, Pána a obživujúceho: ktorýžto z Otca i zo Syna vychádza. Ktorému sa s Otcom i Synom poklona a sláva vzdáva: ktorý mluvil skrze prorokv. I v jednu, svätú, všeobecnú a apoštolskú Cirkev.

Vyznávam jeden krst na odpustenie hriechov. A očakávam vzkrisenie mrtvych. A život budúceho veku. Amen.

K. Pán s vami.

S. I s duchom tvojím.

Obetovanie.

(Obráťac se k ľudu, hovorí:)

Modlite sa, bratia, aby moja i vaša obeta príjemnou sa stala u Boha Otca všemohúceho.

S. Nech príme Pán obetu z rúk tvojich ku cti a sláve mena svojho, ku prospechu našemu i celej svätej Cirkve svojej. Amen.

Praefacio. — Predmluva.

K. Po všetky vekov.

M. Amen.

K. Pán s vami.

M. I s duchom tvojím.

K. Hore srdcia!

M. Máme k Pánu!

K. Vzdávajme vďaky Pánu Bohu svojmu.

M. Hodno i spravodlivo je.

Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov; plné sú nebesá i zem slávy tvojej — Hosanna na vysosťach. — Požehnaný, čo prichádza v mene Pánovom. Hosanna na vysosťach.

Canon — Pravidlo Pozdvihovanie.

Otčenáš.

K. Po všetky vekov.

S. Amen.

Rozkazmi spasitedľnými napomenutí a božským návodom vyučení opovažujeme sa riekať: Otče náš, ktorý si na nebesách: posväť sa meno tvoje; príjď kráľovstvo tvoje; buď vôla tvoja jako v nebi tak i na zemi. Chlieb náš vozdajši daj nám dnes, a odpusť nám naše viny, jako i my odpúšťame našim vinníkom.

K. A neuvoď nás v pokušenie.

S. Ale zbav nás odo zlého. Amen.

K. Po všetky veky vekov.

S. Amen.

K. Pokoj Pána nech je vždycky s vami.

S. I s duchom Tvojím.

Baránku Boží.

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, smiluj sa nad nami! — Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, smiluj sa nad nami! — Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, daruj nám pokoja!

Pane, niesom hoden, abys vošiel pod strechu moju: ale rekni len slovom, a uzdravená bude duša moja. (Trikrát'.)

Telo Pána nášeho Ježiša Krista zachovaj dušu moju k životu večnému. Amen.

K. Pán s vami.

S. I s duchom tvojím.

Postcommunio. — Po prijímaní.

S. Amen.

K. Pán s vami.

S. I s duchom tvojím.

K. Id'te; omša je skončená.

S. Bohu vd'aky.

(Žehnajúc l'ud, hovorí:)

Požehnaj vás všemohúci Boh, Otec i Syn i Duch svätý.

S. Amen.

Posledné Evanjelium.

K. Pán s vami!

S. I s duchom tvojím.

K. Začiatok svätého Evanjelia podl'a Jána.

S. Sláva Tebe, Pane!

254.21
F 128
9379
FAERBER, W.
AUTHOR
Catech for ..Paroch. Schools
TITLE
DATE LOANED | BORROWER'S NAME | ROOM NUMBER
STORAGE - CBPL
9379